

СЛУЖБЕН ВЕСНИК

НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

„Службен весник на СРМ“ излегува по потреба. Ракописите не се враќаат. Огласи по тарифата.

Петок, 29 декември 1972
Скопје
Број 45 Год. XXVIII

Претплатата за 1972 година изнесува 120 динари. Овој број чини 8 динари. Жиро сметка бр. 401-1-16

429.

Врз основа на Амандманот IX, точка 3, во врска со Амандманот XL, точка 1 на Уставот на СРМ, Собранието на Социјалистичка Република Македонија, на седницата на Републичкиот собор, одржана на 28 декември 1972 година, донесе

ОДЛУКА

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА УСТАВНИОТ ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА УСТАВНИОТ ЗАКОН ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА УСТАВНИТЕ АМАНДМАНИ ОД XV ДО XXXIX НА УСТАВОТ НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Се прогласува Уставниот закон за изменување и дополнување на Уставниот закон за спроведување на Уставните амандмани од XV до XXXIX на Уставот на Социјалистичка Република Македонија,

што го усвои Собранието на Социјалистичка Република Македонија на посебните седници на Републичкиот собор, Соборот на општините, Стопанскиот собор, Просветно-културниот собор и Социјално-здравствениот собор, одржани на 28 декември 1972 година.

СОБРАНИЕ НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Број 03-3098
28 декември 1972 година
Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ,
Никола Минчев, с. р.

УСТАВЕН ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА УСТАВНИОТ ЗАКОН ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА УСТАВНИТЕ АМАНДМАНИ ОД XV ДО XXXIX НА УСТАВОТ НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Член 1

Во Уставниот закон за спроведување на Уставните амандмани од XV до XXXIX на Уставот на Социјалистичка Република Македонија („Службен весник на СРМ“ бр. 40/71 и 4/72) во член 5, ред 2 зборовите „1972 година“ се заменуваат со „1973 година“.

Член 2

Во член 6, ставот 1 се менува и гласи:
„До донесувањето на соодветни републички закони, а најдоцна до 31. XII. 1973 година, во Социјалистичка Република Македонија ќе се применуваат како републички закони следните сојузни закони, освен нивните одредби што, според член 16 од Уставниот закон за спроведување на Уставните амандмани од XX до XLI, остануваат во сила како одредби на сојузни закони, и тоа:

1. Основниот закон за филмот („Службен лист на ФНРЈ“ бр. 30/62 и „Службен лист на СФРЈ“ бр. 11/65);
2. Основниот закон за филмскиот придонес („Службен лист на СФРЈ“ бр. 30/68);
3. Основниот закон за утврдување на вредноста на станбените згради, становите и деловните простории („Службен лист на СФРЈ“ бр. 34/65);
4. Основниот закон за стопанското работење (стопанисување) со станбените згради во општествена сопственост („Службен лист на СФРЈ“ бр. 35/65 и 50/68);
5. Основниот закон за посвојување („Службен лист на ФНРЈ“ бр. 30/47 и 24/52 и „Службен лист на СФРЈ“ бр. 10/65);
6. Основниот закон за занаетчиските и другите определени видови задруги („Службен лист на СФРЈ“ бр. 16/65);
7. Основниот закон за односите на родителите и децата („Службен лист на ФНРЈ“ бр. 104/47, 11/51, 53/56 и 4/57 и „Службен лист на СФРЈ“ бр. 10/65);
8. Основниот закон за издавачките претпријатја и издавачките установи („Службен лист на ФНРЈ“ бр. 44/59 и „Службен лист на СФРЈ“ бр. 15/65);
9. Основниот закон за новинските претпријатја и установи („Службен лист на ФНРЈ“ бр. 29/56 и „Службен лист на СФРЈ“ бр. 15/65);
10. Основниот закон за заштита на воздухот од загадување („Службен лист на СФРЈ“ бр. 30/65);
11. Основниот закон за радиодифузните установи („Службен лист на СФРЈ“ бр. 15/65);
12. Основниот закон за заштита на културните споменици („Службен лист на СФРЈ“ бр. 12/65);
13. Основниот закон за искористување на селско-стопанското земјиште („Службен лист на СФРЈ“ бр. 25/65 и 12/67);
14. Основниот закон за земјоделските задруги („Службен лист на СФРЈ“ бр. 13/65 и 7/67);
15. Основниот закон за станбените задруги („Службен лист на СФРЈ“ бр. 1/68 и 50/68);
16. Основниот закон за здобивање со право на сопственост на земјоделски орудија и за користење земјоделски орудија од страна на граѓани („Службен лист на СФРЈ“ бр. 7/67);
17. Основниот закон за придонесот на средствата за заедничка потрошувачка („Службен лист на СФРЈ“ бр. 54/67, 24/68 и 50/68);
18. Основниот закон за установите („Службен лист на СФРЈ“ бр. 5/65, 50/68 и 55/69);
19. Основниот закон за семејството („Службен лист на СФРЈ“ бр. 13/65);
20. Основниот закон за садниот материјал („Службен лист на СФРЈ“ бр. 40/66);
21. Основниот закон за тутунот („Службен лист на СФРЈ“ бр. 11/65 и 25/70);
22. Основниот закон за квалитетот и контролата на квалитетот на вештачките губриња („Службен лист на СФРЈ“ бр. 18/64);
23. Основниот закон за виното („Службен лист на СФРЈ“ бр. 27/65);
24. Законот за определување на градежното земјиште во градовите и населбите од градски карактер („Службен лист на СФРЈ“ бр. 5/68 и 20/69);

25. Законот за стручните називи и академските степени („Службен лист на ФНРЈ“ бр. 13/63);
 26. Законот за селскостопанскиот земјишен фонд од општествена сопственост и за доделување земја на селскостопанските организации („Службен лист на ФНРЈ“ бр. 22/53 и „Службен лист на СФРЈ“ бр. 10/65);

27. Законот за станбените односи („Службен лист на СФРЈ“ бр. 11/66 и 32/68);

28. Законот за задолжително опфаќање на ризикот од земјотрес во одделни видови осигурување („Службен лист на СФРЈ“ бр. 7/67 и 20/69);

29. Законот за деловните згради и простории („Службен лист на СФРЈ“ бр. 43/65 и 57/65);

30. Законот за испитување и жигосување односно обележување на рачно огнено оружје и муниција („Службен лист на СФРЈ“ бр. 20/69);

31. Законот за амортизација на основните средства на работните организации („Службен лист на СФРЈ“ бр. 29/66, 30/68, 50/68, 17/69, 20/69 и 42/69);

32. Законот за стопите на амортизацијата на основните средства на работните организации („Службен лист на СФРЈ“ бр. 52/66, 40/68, 50/68, 8/69 и 42/69);

33. Законот за работењето на стопанските единици на казнено-поправителните установи („Службен лист на СФРЈ“ бр. 50/69);

34. Законот за укинување на недвижностите во општествена сопственост („Службен лист на СФРЈ“ бр. 12/65);

35. Основниот закон за правната положба на верските заедници („Службен лист на ФНРЈ“ бр. 22/53 и „Службен лист на СФРЈ“ бр. 10/65);

36. Основниот закон за организацијата и финансирањето на социјалното осигурување („Службен лист на СФРЈ“ бр. 24/65, 57/65, 29/66, 52/66, 12/67, 54/67 и 15/71);

37. Основниот закон за угостителската дејност („Службен лист на СФРЈ“ бр. 8/65, 15/68 и 30/68);

38. Основниот закон за изградба на инвестициони објекти („Службен лист на СФРЈ“ бр. 20/67, 30/68, 55/69, 60/70 и 24/71);

39. Основниот закон за ловството („Службен лист на СФРЈ“ бр. 16/65);

40. Основниот закон за насочување и издвојување на средствата за станбена изградба („Службен лист на СФРЈ“ бр. 60/70);

41. Основниот закон за организацијата и финансирањето на запослувањето („Службен лист на СФРЈ“ бр. 15/65, 51/65, 47/66, 55/69 и 9/70);

42. Основниот закон за рударството („Службен лист на СФРЈ“ бр. 9/66);

43. Основниот закон за шумите („Службен лист на СФРЈ“ бр. 26/65);

44. Основниот закон за водите („Службен лист на СФРЈ“ бр. 13/65, 50/68 и 60/70);

45. Основниот закон за организацијата на превозот со моторни возила во друмскиот сообраќај („Службен лист на СФРЈ“ бр. 27/65 и 30/68);

46. Основниот закон за искористувањето на лукуите и пристаништата („Службен лист на СФРЈ“ бр. 2/68);

47. Основниот закон за јавните патишта („Службен лист на СФРЈ“ бр. 27/65, 7/67 и 10/70);

48. Основниот закон за финансирањето на општествено-политичките заедници („Службен лист на СФРЈ“ бр. 31/64, 28/66, 1/67, 54/67, 30/68, 56/69, 32/70, 60/70 и 15/71);

49. Основниот закон за претприштите („Службен лист на СФРЈ“ бр. 26/65, 57/65 и 15/67);

50. Законот за искористување на воздухопловните пристаништа („Службен лист на СФРЈ“ бр. 12/64);

51. Основниот закон за бракот („Службен лист на СФРЈ“ бр. 28/65);

52. Основниот закон за старателството („Службен лист на СФРЈ“ бр. 16/65);

53. Законот за експропријацијата („Службен лист на СФРЈ“ бр. 11/68, 30/68 и 32/70);

54. Законот за наследувањето („Службен лист на СФРЈ“ бр. 42/65 и 47/65);

55. Законот за печатот и за другите видови информации („Службен лист на ФНРЈ“ бр. 45/60 и „Службен лист на СФРЈ“ бр. 15/65);

56. Основниот закон за средствата за работа на органите на управата („Службен лист на СФРЈ“ бр. 46/64, 57/65 и 1/67);

57. Основниот закон за електростопанството („Службен лист на СФРЈ“ бр. 17/65, 9/68 и 50/68);

58. Основниот закон за пазарната инспекција („Службен лист на СФРЈ“ бр. 12/65 и 30/68);

59. Законот за организацијата на Југословенските железници („Службен лист на СФРЈ“ бр. 5/66, 50/68, 55/68 и 10/70);

60. Законот за избирачките списоци („Службен лист на СФРЈ“ бр. 5/65 и 8/69);

61. Законот за гробиштата на борците („Службен лист на ФНРЈ“ бр. 52/61 и „Службен лист на СФРЈ“ бр. 9/65);

62. Законот за прогласување на исчезнатите лица за умрени и за докажување на смртта („Службен лист на ФНРЈ“ бр. 24/52);

63. Законот за данокот на добивка на странски лица што вложуваат средства во домашна стопанска организација за заедничко работење („Службен лист на СФРЈ“ бр. 31/67 и 9/68);

64. Законот за сопственоста на делови од згради („Службен лист на СФРЈ“ бр. 43/65 и 57/65);

65. Основниот закон за заштита при работата („Службен лист на СФРЈ“ бр. 15/65 и 28/66);

66. Законот за прометот со земјишта и згради („Службен лист на СФРЈ“ бр. 43/65, 57/65 и 17/67);

67. Основниот закон за работните односи („Службен лист на СФРЈ“ бр. 12/70), освен одредбите што се во надлежност на Федерацијата;

68. Основниот закон за здравствениот надзор над предметите за општа употреба („Службен лист на СФРЈ“ бр. 16/65);

69. Основниот закон за здравствениот надзор над прехранбените продукти („Службен лист на СФРЈ“ бр. 34/65);

Член 3

Член 9 се менува и гласи:

„До 31. XII. 1973 година ќе се усогласат со Уставните амандмани следните републички закони односно нивните одредби, со кои се уредени прашањата од точка 6 на Амандманот XXX, и тоа:

1. Законот за здравственото осигурување и задолжителните видови на здравствена заштита на населението („Службен весник на СРМ“ бр. 21/71);

2. Законот за регионално, просторно и урбанистичко планирање („Службен весник на СРМ“ бр. 7/65 и 16/67);

3. Законот за условите и начинот за остварување на првенствено право за користење на градежно земјиште („Службен весник на СРМ“ бр. 8/70);

4. Законот за гробиштата („Службен весник на СРМ“ бр. 34/60 и „Службен весник на СРМ“ бр. 17/65);

5. Законот за одачарската дејност („Службен весник на СРМ“ бр. 31/61 и 1/62 и „Службен весник на СРМ“ бр. 4/65);

6. Законот за јавните патишта („Службен весник на СРМ“ бр. 35/67);

7. Законот за стопанисување и управување со станбените згради во општествена сопственост („Службен весник на СРМ“ бр. 12/66);

8. Законот за постапката за распишување и спроведување на референдум („Службен весник на СРМ“ бр. 29/69);

9. Законот за мировните совети („Службен весник на СРМ“ бр. 21/68);

Член 4

Во член 10, ред 6, зборовите „1972 година“ се заменуваат со „1973 година“.

Член 5

Овој закон влегува во сила кога ќе го прогласи Републичкиот собор на Собранието на Социјалистичка Република Македонија.

430.

Врз основа на член 152, став 5 од Уставот на Социјалистичка Република Македонија, издавам

УКАЗ

**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ
ЗА ЗАДОЛЖИТЕЛНО ПРИМАЊЕ
НА ПРИПРАВНИЦИ**

Се прогласува Законот за задолжително приманье на приправници, што Собранието на Социјалистичка Република Македонија го донесе на седницата на Републичкиот собор, одржана на 28 декември 1972 година, и на седницата на Соборот на општините, одржана на 28 декември 1972 година.

Број 03-2117

29 декември 1972 година

Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ,
Никола Минчев, с. р.

ЗАКОН

**ЗА ЗАДОЛЖИТЕЛНО ПРИМАЊЕ
НА ПРИПРАВНИЦИ**

Член 1

Заради овозможување на лицата со завршено високо, вишо и средно образование да се здобијат со работното искуство за самостојна работа во својата струка, организациите на здружениот труд државните органи, работните заедници на општествено-политичките организации и другите организации (во натамошниот текст: организации и органи) се должни тие лица да ги примат на работа во својство на приправници.

Член 2

Организациите и органите примането на приправници го вршат како своја постојана обврска во согласност со програмата за развој, подобрување на квалификационата структура на запослените како и сразмерно со бројот на запослените и природниот одлив на стручните кадри од организацијата односно органот.

Примането на приправници, начинот на проверување на практичната оспособеност и други прашања се уредуваат со општ акт на организацијата односно органот, а во согласност со одредбите на овој закон.

Член 3

Поблиските услови и критериуми за приманье на приправници се утврдуваат со општествен договор.

Општествениот договор од претходниот став се склучува за територијата на СР Македонија и се применува на сите организации и органи во неа.

Член 4

Општествениот договор го склучуваат: Сојузот на синдикатите на Македонија, Стопанската комора на Македонија, Сојузот на младината на Македонија, Извршниот совет, Сојузот на заедниците на здравственото осигурување на работниците на Македонија, Републичката заедница за образова-

ние, Републичката културно-просветна заедница и Заедницата на здравствените установи на СР Македонија.

Постапка за склучување на општествен договор односно негово изменување или дополнување може да покрене секој учесник од претходниот став.

Член 5

Учесниците во склучувањето на општествен договор формираат заедничка комисија за изработка на договорот.

Комисијата од претходниот став се формира најдоцна 30 дена по влегувањето во сила на овој закон.

Постапката за склучување на општествен договор ја определуваат учесниците на договорот.

Член 6

Организациите и органите, во рамките на бројот утврден според критериумите од општествениот договор, го утврдуваат степенот на образованието и стручниот профил на приправниците што се должни секоја година да ги примат на работа во зависност од:

— потребите од стручни кадри во зависност од програмата за развој на организацијата, односно органот;

— постојната квалификациона структура на запослените;

— бројот на запослените и природниот одлив на стручните кадри од организацијата, односно органот;

— видовите на дејностите, нивото на технологијата и степенот на опременост за вршење на дејностите во организацијата.

Член 7

По исклучок од член 6, организациите во областа на здравството, покрај приправниците што ги примат според одредбите на овој закон, должни се да примат дополнителен број приправници — лекари и забни лекари, сразмерно со своите работни капацитети. Овие приправници организациите не се должни, по истекот на приправничкиот стаж, да ги распоредат на работни места.

Начинот и висината на надоместокот за приправниците од претходниот став ќе се утврди со општествениот договор од член 3 и 4 на овој закон.

Член 8

Организациите и органите се должни кон крајот на тековната година, да го утврдат бројот и структурата на приправниците што ќе ги примат на работа во наредната година, да објават оглас за нивно приманье најдоцна до 30 октомври и да ги примат на работа најдоцна до 30 ноември во таа година.

Член 9

Организациите и органите се должни приемот на приправници да го огласат преку редовните (јавни) средства за информирање и да поднесат пријава до општинската служба за запослување.

Ако организациите или органите не примат приправници поради тоа што никој не се јавил на објавениот оглас или се јавиле лица кои не ги исполнуваат пропишаните услови, огласувањето за прием на приправници се повторува во роковите утврдени со општиот акт на организацијата, кои не можат да бидат подолги од три месеци.

Член 10

Како приправници можат да се примат и лица кои биле во работен однос, а потоа завршиле повисок степен на школска наобразба од онаа што ја имале порано или, пак, по завршувањето на високо, вишо и средно образование поминале по-

малку од 12 месеци на работа, а на денот на објавувањето на огласот за примање на приправници се наоѓаат како безработни во евиденцијата на службата за запослување.

Член 11

Работата во својство на приправник (приправнички стаж) трае најдолго 12 месеци.

Приправниците, кои по оценка на организацијата односно органот се оспособиле за самостојна работа, можат да се распоредат на соодветни работни места и пред истекот на времето утврдено во претходниот став.

На приправниците им престанува тој статус ако организацијата односно органот во текот на приправничкиот стаж ги распоредиле на работно место со права и одговорности како и другите работници.

Член 12

Приправникот ги има правата и должностите на работник.

Учеството на приправниците во распределбата на средствата за лични доходи се регулира со општ акт на организацијата врз основа на придонесот на приправникот во создавањето на доходот.

Член 13

Организациите се должни, во рок од 6 месеци по влегувањето во сила на Законот, според своите потреби и специфичности на работите, да донесат план и програма за оспособување на приправниците односно совладување на практичните знаења за работа на определени работни места.

Член 14

Проверувањето на практичните знаења на приправникот, врз основа на програмата од претходниот член, го врши комисија што ја формира организацијата односно органот од редот на своите работници, а по потреба и од работници на друга организација односно орган.

Членови на комисијата можат да бидат само лица кои имаат најмалку ист степен на образование и стручен профил како и приправникот.

Член 15

Организацијата односно органот се должни на приправникот да му обезбедат проверување на практичната оспособеност најдоцна до истекот на приправничкиот стаж.

Барање за проверување на практичната оспособеност приправникот поднесува до организацијата односно органот во кој е на работа и тоа 30 дена пред истекот на приправничкиот стаж.

Член 16

Приправникот, кој по завршувањето на приправничкиот стаж на проверувањето покажал задоволителен успех, организацијата односно органот се должни да го распоредат на работно место за кое ги исполнува пропишаните услови во општиот акт на организацијата односно органот.

Приправникот, кој по завршувањето на приправничкиот стаж на проверувањето не покажал задоволителен успех, се распоредува на работно место кое одговара на неговите способности. Ако приправникот го одбие распоредот на таквото работно место или ако во систематизацијата нема такво слободно работно место, му престанува работниот однос во согласност со општиот акт на организацијата односно органот и прописите за работни односи.

Член 17

Проверувањето на практичната оспособеност од член 14, 15 и 16 на овој закон не се однесува на приправниците кои завршиле училиште за средно образование за одредено занимање.

Приправниците од претходниот став по истекот на приправничкиот стаж, а по оценка на организацијата односно органот и пред тоа, се распоредуваат на соодветно работно место.

Член 18

Надзор над спроведувањето на овој закон врши општинскиот орган на управата, надлежен за работите на трудот.

Член 19

Ако постојат оправдани причини собранието на општината, по барање од организацијата односно органот, може делумно или наполно да ги ослободи за определено време од обврската за прием на приправници под услов да постои соодветна анализа во која ќе бидат обработени причините за одлагање примената на законот.

Член 20

Со парична казна од 10.000 до 50.000 дин. ќе се казни организација на здружен труд и друга организација за прекршок која:

1) во пропишаните рокови не го утврди бројот и структурата на приправниците што треба да ги прими на работа во тековната година, не распише или повторно не објави оглас и не ги прими кандидатите што ги исполнуваат условите според огласот (член 8 и 9);

2) приемот на приправници не го огласи преку редовните (јавни) средства за информирање или не поднесе пријава до општинската служба за запослување (член 9);

3) приправникот што го распоредила на работно место со права и одговорности како и другите работници и понатаму го третира како приправник (чл. 11 ст. 3);

4) не донесе план и програма за обучување на приправниците (член 13);

5) на приправникот не му овозможи проверување на практичната оспособеност во рокот предвиден со овој закон (член 15);

6) во пропишаните рокови не донесе односно не го усогласи општиот акт за прием на приправници со одредбите на овој закон (член 21).

За прекршок од став 1 на овој член ќе се казни со парична казна во износ од 500 до 3.000 дин. и одговорното лице во организацијата на здружениот труд или во друга организација.

Член 21

Учесниците во склучувањето на општествен договор од член 4 на овој закон, општествениот договор ќе го склучат најдоцна во рок од 3 месеци по влегувањето во сила на овој закон.

Организациите се должни општиот акт за прием на приправници, донесен според досегашните прописи, да го усогласат со одредбите на овој закон во рок од 6 месеци по влегувањето во сила на Законот.

Новооснованите организации се должни да донесат општ акт за прием на приправници најдоцна 6 месеци по нивното конституирање.

Член 22

По однос на условите на изведувањето на приправничкиот стаж и начинот на полагање на стручниот испит на здравствените работници, се применуваат одредбите на член 77, став 1 и 3, член 78, 80 и 81 од Законот за здравството („Службен весник на СРМ“ бр. 20/70).

Се задолжува Републичкиот секретаријат за здравство и социјална политика во рок од 6 месеци по влегувањето во сила на овој закон да донесе план и програма за приправничкиот стаж на здравствените работници усогласени со одредбите на овој закон.

Член 23

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престануваат да важат:

1) Законот за задолжително примање на приправници на работа во работните организации („Службен весник на СРМ“ бр. 16/68 и 26/68);

2) Уредбата за утврдување на критериуми за определување на бројот на приправниците и траењето на приправничкиот стаж во општинските и републички органи („Службен весник на СРМ“ бр. 40/68);

3) Уредбата за приправничкиот стаж и стручните испити на работниците во органите на управата („Службен весник на СРМ“ бр. 24/68).

Одредбите на прописите од точка 1 и 2 од претходниот став, со кои се утврдени критериумите за прием на приправници, ќе се применуваат до донесувањето на општествениот договор од член 3 на овој закон, односно до усогласувањето на општите акти на организациите за прием на приправници со овој закон.

Член 24

Овој закон влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на СР Македонија“, а ќе се применува од 1 јануари 1973 година.

431.

Врз основа на член 152, став 5 од Уставот на Социјалистичка Република Македонија, издавам

УКАЗ**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ
ЗА ВНАТРЕШНИ РАБОТИ**

Се прогласува Законот за внатрешни работи, што Собранието на Социјалистичка Република Македонија го донесе на седницата на Републичкиот собор, одржана на 28 декември 1972 година, и на седницата на Соборот на општините, одржана на 28 декември 1972 година.

Број 03—3108
29 декември 1972 година
Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ,
Никола Минчев, с.р.

ЗАКОН**ЗА ВНАТРЕШНИ РАБОТИ****I. ОПШТИ ОДРЕДБИ****Член 1**

Внатрешни работи во смисла на овој закон се работите на заштитата на поредокот утврден со Уставот (државна безбедност); јавната безбедност и работите во врска со здружувањето на граѓаните; јавните собири; набавувањето, поседувањето и носењето на оружје и муниција; противпожарната заштита; прометот и превозот на запални течности, експлозивни, гасови и др. опасни материји; техничкиот преглед на моторни возила и управните работи од областа на безбедноста на сообраќајот на патиштата; патните исправи за промет на државната граница; државјанство; личните карти; матичните книги; личните имиња; пријавувањето на живеалиште и престојувалиште на граѓаните, како и другите работи определени со закон.

Член 2

Внатрешните работи ги вршат општинските органи на управата надлежни за внатрешни работи (општински орган за внатрешни работи) и Републичкиот секретаријат за внатрешни работи (Републички секретаријат) во рамките на своите надлежности, доколку некои од тие работи, освен работите на Службата за државна безбедност и Службата за јавна безбедност, не се со закон ставени во надлежност на други органи на управата, организации на здружениот труд или други организации.

Работите на државната безбедност ги врши Републичкиот секретаријат.

Член 3

Работите во врска со матичните книги и воденето на евиденција на државјанството во месна канцеларија ги врши општинскиот орган на управата надлежен за општи работи, доколку тие не ги врши посебен работник на општинскиот орган за внатрешни работи.

Член 4

Внатрешни работи од општ интерес за Републиката се работите на:

1. државната безбедност;
2. јавната безбедност;
3. противпожарната заштита;
4. набавувањето, поседувањето и носењето на оружје и муниција и прометот и превозот на запални течности, гасови, експлозивни и други опасни материји;
5. републичкото државјанство; и
6. другите работи определени со закон.

Член 5

Во извршувањето на своите работи органите за внатрешни работи се потпираат врз иницијативата и помошта на граѓаните и нивните здруженија, организации на здружениот труд, другите организации и државните органи.

Граѓаните и нивните здруженија, организациите на здружениот труд, другите организации и државните органи им укажуваат помош на органите за внатрешни работи во остварувањето на работите од нивна надлежност, а особено во работите на заштитата на поредокот утврден со Уставот, личната сигурност на граѓаните и имотот, спречувањето и откривањето на кривичните дела, обезбедувањето на јавниот ред и мир, како и во работите на безбедноста на сообраќајот на патиштата.

Во остварувањето на општествената самозаштита органите за внатрешни работи во рамките на својот делокруг укажуваат стручна и друга помош на граѓаните и нивните здруженија, организациите на здружениот труд, другите организации и државните органи и ги известуваат, кога тоа го дозволуваат околностите за вршење на службените работи, за сознанијата до кои дошле во вршењето на работите, а се од интерес за нивната безбедност.

Член 6

Органите за внатрешни работи им укажуваат стручна помош на организациите на здружениот труд и другите организации во организирањето на чуварската служба, вршат надзор над применувањето на прописите за начинот на вршење на таа служба и ја проверуваат способноста на чуварите во ракувањето со оружје.

Член 7

Меѓусебните односи на органите за внатрешни работи и односите на тие органи спрема другите државни органи се засновуваат врз правата и должностите определени со закон.

Органите за внатрешни работи и другите државни органи меѓусебно соработуваат и си укажуваат помош едни на други особено во поглед

заштитата на сигурноста на лицата и имотот, спречувањето и откривањето на кривичните дела, стопанските престапи и прекршоци, како и во поглед на пронаоѓањето и фаќањето на сторителите на кривични дела.

Член 8

Органите за внатрешни работи ги вршат работите од својата надлежност самостојно врз основа и во рамките на Уставот, законите и другите прописи.

Органите за внатрешни работи се должни да му поднесуваат на собранието на соодветната општествено-политичка заедница и на нејзиниот политичко-извршен орган извештаи за својата работа.

Член 9

Работниците на органите за внатрешни работи се должни во вршењето на работите од својата надлежност да го штитат и чуваат животот на луѓето и достоинството на човекот и можат да ги применуваат само оние мерки на присилба што законот ги предвидува и со кои со најмалку штетни последици за граѓаните, организациите на здружен труд и другите организации и нивните права се постигнува извршувањето на службената работа.

Старешината на органот за внатрешни работи, до кој од страна на граѓанин, организација на здружен труд и друга организација е поднесена пријава дека работник на органот за внатрешни работи при вршење на службата презел спрема нив мерка што не е заснована врз закон или извршил дејство што е во спротивност со обврската за почитување на личноста и достоинството на човекот, должен е во рок од 30 дена да го извести подносителот на пријавата, ако тој тоа го бара, што презел по повод на пријавата.

Член 10

Органите за внатрешни работи се должни да ја известуваат јавноста за прашањата од својот делокруг што се од интерес за граѓаните, организациите на здружен труд и другите организации за мерките за нивно решавање, како и за тие прашања да им даваат информации на претставниците на печатот и другите видови на информации.

Органите за внатрешни работи се должни на граѓаните, организациите на здружен труд и другите организации да им даваат известувања за прашањата за кои тие се непосредно заинтересирани ако со нив не се нанесува штета на интересите на органот или на правата на граѓаните, организациите на здружен труд или другите организации на кои се однесува известувањето.

Давањето на известувања и податоци ќе се ускрати кога е во прашање државна, воена или службена тајна.

Податоци и известувања за работата на органите за внатрешни работи дава старешината на органот или работникот што тој ќе го определи.

Член 11

Само со закон може да се определи органите за внатрешни работи да вршат работи што не спаѓаат во областа на внатрешните работи.

Член 12

Законите и другите прописи за органите на управата, самоуправањето, работните односи и средствата за работа на органите на управата, се применуваат и на органите и работниците на органите за внатрешни работи ако со овој закон не е определено поинаку.

II. ПОСЕБНИ ОДРЕДБИ ЗА ЈАВНАТА БЕЗБЕДНОСТ

Член 13

Работите на јавната безбедност се: заштитата на животот и личната сигурност на луѓето; спречувањето и откривањето на кривичните дела; пронаоѓањето и фаќањето на сторителите на кривични дела и нивното предавање на надлежните органи; одржувањето на јавниот ред и мир; заштитата на определени личности и објекти; вршењето на криминалистичко-технички работи и вештачења, регулирањето и контролата на сообраќајот на патиштата; контролата на движењето на границата; контролата на патничкиот сообраќај преку државната граница; утврдувањето и решавањето на граничните инциденти и други повреди на границата; престојот на странци и укажувањето на неопходната помош за отстранување на последиците во случај на општа опасност предизвикани од елементарни непогоди, епидемии и други општи опасности.

Член 14

Работите на непосредното одржување на јавниот ред и мир, регулирањето и контролата на сообраќајот на патиштата, контролата на патничкиот сообраќај преку државната граница, работите на јавната безбедност на езеро, како и други работи од член 13 на овој закон, чија природа или услови бараат да ги извршуваат униформирани работници на органите за внатрешни работи, ги вршат работниците на милицијата.

Работниците на милицијата носат пропишана униформа со ознака на функцијата и со други посебни ознаки и се вооружени согласно со прописите за вршењето на службата.

Работниците на милицијата можат работите од член 13 на овој закон, освен работите од став 1 на овој член, да ги вршат во граѓанска облека кога тоа ќе го нареди командирот, раководителот на службата за јавна безбедност, старешината на општинскиот орган за внатрешни работи или републичкиот секретар или од него овластениот раководен работник.

III. ПОСЕБНИ ОДРЕДБИ ЗА ДРЖАВНАТА БЕЗБЕДНОСТ

Член 15

Работите на државната безбедност се работи кои се однесуваат на собирање на податоци и известувања и преземања на други потребни мерки врз основа на закон и прописи донесени во согласност со законот заради откривање и спречување на дејности на поединци, групи или организации насочени кон поткопување или уривање на редот утврден со Уставот.

Член 16

Работите на државната безбедност од член 15 на овој закон ги врши Службата за државна безбедност, како самостојна стручна служба во Републичкиот секретаријат.

За вршење на работите на државната безбедност на определени подрачја можат да се формираат посебни организациони единици на Службата за државна безбедност.

Член 17

Со Службата за државна безбедност раководи републички потсекретар за државна безбедност, кого го именува Извршниот совет.

Член 18

Републичкиот потсекретар за државна безбедност самостојно го организира вршењето на работите од делокругот на Службата за државна безбедност и за работата на оваа Служба непосредно

му одговара на републичкиот секретар за внатрешни работи (републички секретар).

Член 19

За работата на Службата за државна безбедност републичкиот секретар му одговара на Собранието и Извршниот совет.

Републичкиот секретар е должен по барање на Собранието и Извршниот совет да поднесува извештаи за работата и состојбата на Службата за државна безбедност.

Републичкиот секретар може да бара поднесувањето на извештај за одделни прашања да се одложи за определено време или извештајот за одделни прашања да го поднесе на седница без присуство на јавноста. За причините за одлагање на поднесување на извештајот и за исклучување на јавноста, републичкиот секретар е должен да го запознае претседателот на соодветното тело.

Член 20

По барање од собранието на општина или по своја иницијатива, републичкиот секретар или од него овластениот раководен работник го информира собранието на општината за состојбата и проблемите на Службата за државна безбедност на подрачјето на општината.

Член 21

Контролата на користењето и распределбата на средствата за специјални издатоци и средствата за опрема за специјални намени на Службата за државна безбедност се врши на начин кој ќе го определи Извршниот совет.

Член 22

Собранието, преку посебно тело, остварува увид и врши надзор над законитоста на работата на Службата за државна безбедност.

Член 23

Кога е тоа неопходно, од причини на безбедноста на земјата, републичкиот секретар може со свое решение да определи спрема одделни лица и организации да се преземаат определени мерки со кои се отстапува од начелото на неповредливоста на тајната на писмата и другите средства за општење.

Член 24

Овластено службено лице на Службата за државна безбедност има право и должност во вршењето на работите од делокругот на Службата да спречи сторителот на кривично дело да се сокрие или да избега, да спречи извршување на кривично дело кое непосредно претстои и да ги обезбеди трагите на кривичното дело во случаите кога надлежните органи не се во можност благовремено да ги преземат тие мерки.

Овластените службени лица од претходниот став во вршењето на работите од својот делокруг, ги имаат истите овластувања како и другите овластени службени лица на органите за внатрешни работи.

Член 25

Внатрешната организација и систематизација на работните места во Службата за државна безбедност ја утврдува републичкиот секретар по предлог од републичкиот потсекретар за државна безбедност и по претходно прибавено мислење од советот на работната заедница на Службата за државна безбедност.

IV. ДЕЛОКРУГ И ОСНОВНИ НАЧЕЛА НА ОРГАНИЗАЦИЈАТА НА ОРГАНИТЕ ЗА ВНАТРЕШНИ РАБОТИ

1. Општински органи за внатрешни работи

Член 26

Општинските органи за внатрешни работи непосредно ги извршуваат законите и другите прописи од областа на внатрешните работи и се должни да го обезбедуваат извршувањето на тие прописи, ако нивното извршување не е со закон ставено во надлежност на Републичкиот секретаријат или другите државни органи, организации на здружен труд или други организации.

Член 27

Две или повеќе општини можат спогодбено да основаат заеднички орган за внатрешни работи или заедничка служба за вршење на определени внатрешни работи.

Општините кои основале заеднички орган или заедничка служба за вршење на определени внатрешни работи, како и нивните политичко-извршни органи, во однос на тој орган или служба ги имаат сите права и должности што според општите прописи ги имаат општинските собранија и нивните политичко-извршни органи спрема општинските органи на управата.

Член 28

За вршење на определени стручни работи во врска со криминалистичко-техничките работи, контролата и регулирањето на сообраќајот на патиштата, водењето на оперативни евиденции и функционирањето на системот за врски, општинските органи за внатрешни работи мораат да исполнуваат определени минимални услови во поглед на техничката опрема, стручните кадри и другите услови што ги пропишува републичкиот секретар.

Член 29

За непосредно вршење на работите од член 13 на овој закон во општинскиот орган за внатрешни работи постои служба за јавна безбедност, како посебна служба.

Член 30

Старешината на општинскиот орган за внатрешни работи го именува без конкурс и го разрешува општинското собрание, во согласност со републичкиот секретар.

Старешината на заедничкиот општински орган за внатрешни работи го именуваат без конкурс и го разрешуваат општинските собранија, кои основале таков орган, во согласност со републичкиот секретар.

Член 31

Старешината на општинскиот орган за внатрешни работи е одговорен за работата на органот и на републичкиот секретар. Тој е должен за работата на органот да го известува и републичкиот секретар.

Член 32

Во состав на службата за јавна безбедност милицијата е организирана во станици на милицијата и самостојни одделенија на милицијата.

Во станиците на милицијата со поголем број милиционери може да има едно или повеќе одделенија.

Ако две или повеќе општини основаат заеднички општински орган за внатрешни работи во секоја од тие општини постои најмалку по една станица на милицијата.

Член 33

Со станица на милицијата односно со самостојно одделение на милицијата непосредно раководи командирот на станицата односно командирот на самостојното одделение (командир).

Командирот на станица на милицијата може да има заменик и помошници.

2. Републички секретаријат за внатрешни работи**Член 34**

Републичкиот секретаријат, покрај работите определени со законите и другите прописи за органите на управата, ги врши и овие работи:

1. заштита на поредокот утврден со Уставот (државна безбедност);

2. организира, обезбедува и непосредно презема мерки за заштита на животот и личната сигурност на луѓето и имотот во случаи на општа опасност или кога јавниот ред и мир е нарушен во поголем обем;

3. организира и непосредно презема мерки во посложени случаи за спречување и откривање на кривичните дела и пронаоѓање и фаќање на нивните сторители;

4. организира и непосредно презема мерки за вршење на посложени погранични работи;

5. организира и непосредно регулира и врши контрола на сообраќајот на магистрални и други јавни патишта што ќе ги определи републичкиот секретар;

6. организира и непосредно презема мерки за безбедност и други мерки и укажува помош во случај на општа опасност предизвикана од елементарни непогоди, епидемии и други општи опасности;

7. организира придружба во железничкиот сообраќај;

8. непосредно спроведува и организира заштита на личната сигурност на личности и чување на објекти, што ќе бидат определени;

9. се грижи за организирање и спроведување на подготовките за народната одбрана од надлежност на органите за внатрешни работи;

10. обезбедува единствена обработка на податоци од областа на внатрешните работи;

11. ги организира и непосредно ги врши работите сврзани со функционирањето на системот за врски;

12. ги снабдува општинските органи за внатрешни работи со оружје, облека, обувки и друга пропишана опрема;

13. ја следи и проучува состојбата и проблемите во областа на внатрешните работи и води пропишана статистика и евидениција;

14. следи и проучува определени прашања од областа на работните односи и кадровската политика во органите за внатрешни работи;

15. врши управен надзор над работата на другите органи, организации на здружен труд и други организации што вршат определени внатрешни работи;

16. врши посложени криминалистичко-технички работи и криминалистички вештачења;

17. води општа грижа за здравствената и психофизичката способност на работниците во органите за внатрешни работи; и

18. организира чување на одземено и најдено оружје, муниција и експлозивни материи.

Член 35

Републичкиот секретар е одговорен за извршувањето на внатрешните работи од општ интерес за Републиката и кога за непосредното извршување се надлежни општинските органи за внатрешни работи.

Член 36

Републичкиот секретаријат води општа грижа за стручно оспособување и усовршување на работниците во органите за внатрешни работи.

Планот и програмата за стручно оспособување и усовршување што го организира Републичкиот секретаријат го пропишува републичкиот секретар.

Член 37

Кога тоа го бараат интересите на јавниот поредок или одржувањето на јавниот ред и мир што се од посебно значење за Републиката, републичкиот секретар може, од работниците на милицијата во општинските органи за внатрешни работи и од работниците на милицијата — слушатели на курсеви за стручно оспособување и образование во Средното училиште за внатрешни работи, да формира посебна единица на милицијата за извршување на определена задача (посебна единица на милицијата).

Кога во единицата на милицијата од претходниот став се наоѓаат и приправници за милиционери што се на приправнички стаж, како и ученици на Средното училиште за внатрешни работи кои се постари од 18 години, тие, додека ги извршуваат задачите заради кои е формирана единицата, се сметаат за овластени службени лица во смисла на член 43 од овој закон.

Со актот за формирање на единица на милицијата се определува нејзиното вооружување и опрема, како и раководителот на таа единица, кој за извршувањето на поставената задача е одговорен пред републичкиот секретар.

Средствата за работа на единицата паѓаат на товар на Републичкиот секретаријат.

На работниците на посебната единица на милиција се применуваат општите акти на работната заедница на Републичкиот секретаријат.

Раководителот на посебната единица на милицијата во вршењето на службените работи ги има овластувањата на командир.

Член 38

Републичкиот секретар може да формира единици на милицијата заради обезбедување извршувањето на работи што се во надлежност на Републичкиот секретаријат.

Член 39

Во Републичкиот секретаријат може да има униформирани и вооружени работници на милицијата и на работни места надвор — единиците на милицијата од член 38 на овој закон.

V. ОВЛАСТУВАЊА НА ОРГАНИТЕ ЗА ВНАТРЕШНИ РАБОТИ И ОВЛАСТЕНИ СЛУЖБЕНИ ЛИЦА ВО ТИЕ ОРГАНИ**Член 40**

Граѓани, организации на здружен труд и други организации како и лица што вршат работи во државни органи, должни се да се придржуваат за наредбите на органите за внатрешни работи и на овластените службени лица на тие органи, што во согласност со законот ги издаваат во вршењето на работите на службата за државна безбедност, работите на заштитата на животот и личната сигурност на луѓето и имотот, јавниот ред и мир, безбедноста на сообраќајот на патиштата, како и во отстранувањето на штетните последици предизвикани од елементарни несреќи, епидемии и други општи опасности.

Член 41

Органот за внатрешни работи укажува помош заради обезбедување извршувањето на работите што спаѓаат во надлежност на други државни органи и заради обезбедување извршувањето на уп-

равните дејствија на организациите на здружениот труд и другите организации што тие ги вршат врз основа на јавно овластување, ако при извршувањето на тие се наиде на физички отпор или ако таков отпор може оправдано да се очекува.

Помошта од претходниот став органот за внатрешни работи ја укажува врз основа на писмено барање. За барањето одлучува старешината на органот за внатрешни работи и благовремено го известува подносителот на барањето.

Член 42

Ако врз основа на посебни прописи определен орган или организација одржува ред на определено подрачје, објект или приредба, органот за внатрешни работи соработува со тие органи и организации и им укажува помош во одржувањето на редот.

Органите и организациите од претходниот став му укажуваат помош на органот за внатрешни работи кога тој ги врши работите од својата надлежност на подрачјето, објектот или приредбата на која овие органи или организации го одржуваат редот.

Член 43

Определени работници на органите за внатрешни работи имаат посебни должности и овластувања (овластени службени лица).

Како овластени службени лица се сметаат:

1. работниците на милицијата;
2. работниците на Службата за јавна безбедност кои непосредно работат на оперативни работни места;
3. работниците на Службата за државна безбедност кои непосредно работат на оперативни работни места; и
4. старешините на органите за внатрешни работи и другите функционери кои се именуваат од собраната и нивните политичко-извршни тела.

Републичкиот секретар може да пропише и други работници во органите за внатрешни работи да имаат својство на овластени службени лица ако тие вршат криминалистичко-технички работи и вештачење на службата за јавна безбедност, ако вршат оперативно-технички работи во службата за државна безбедност, ако работат на посебни задолженија сврзани со техничките работи на врските или ако раководат со организациони единици.

Работниците од став 2 точ. 1 до 3 и став 3 на овој член и работниците од член 156 на овој закон остануваат овластени службени лица и кога по потреба на службата бидат распоредени или преместени на други работни места на кои работите не се вршат од овластени службени лица.

Како овластени службени лица се сметаат и лицата кога за такви се определени со овој закон. Републичкиот секретаријат им издава на овластените службени лица посебна легитимација.

Овластените службени лица имаат право да поседуваат и носат оружје и муниција по службена должност.

Член 44

Овластените службени лица се должни работите на заштитата на животот и личната сигурност на луѓето, спречувањето на извршување на кривични дела, откривањето на тие дела и фаќањето на нивните сторители како и одржувањето на јавниот ред и мир да ги вршат во секоја прилика, без оглед дали се наоѓаат на службена должност и дали тоа им е ставено во задача.

Овластените службени лица должни се работите од претходниот став да ги вршат и кога нивното извршување е сврзано со опасност по нивниот живот.

Член 45

Во вршењето на службените должности овластените службени лица имаат право да ги легитимираат граѓаните и, во случаите предвидени со закон, да ги приведат до надлежниот орган.

Кога овластените службени лица ги вршат службените работи во граѓанска облека должни се претходно да се легитимираат.

Член 46

Органите за внатрешни работи и овластените службени лица на тие органи, покрај должностите и овластувањата предвидени со прописите за кривичната постапка и другите прописи, имаат и право да задржат лице што го нарушува и го загрозува јавниот ред и мир, ако воспоставувањето на јавниот ред и мир или отстранување на загрозувањето не може да се постигне на друг начин или ако е тоа неопходно од причини на безбедноста. Задржувањето на лицето може да трае најдолго 24 часа.

Член 47

Кога е тоа неопходно заради обезбедување на највисоки претставници на домашните или странските претставнички или политички органи, како и највисоките претставници на меѓународни организации и од причини на безбедноста на земјата, органите за внатрешни работи имаат право да задржат лице и подолго од 24 часа, но најдолго до 3 дена.

До 3 дена може да се задржи лице и во случаите:

- ако е тоа потребно заради утврдување на неговиот идентитет; и
- ако го испорачале странски органи на безбедноста заради спроведување до надлежниот орган. Задржувањето во случаите од ст. 1 и 2 на овој член може да се изврши врз основа на писмена наредба од старешината на надлежниот орган за внатрешни работи.

Член 48

Ако задржувањето од членовите 46 и 47 од овој закон трае подолго од 6 часа или ако тоа го бара лицето што е задржано, органот за внатрешни работи е должен да го извести неговото семејство или друго лице што ќе го определи задржаното лице.

Лицето што е задржано без основ или подолго од 24 часа односно од 3 дена има право на надоместок на штета од Републиката односно општината на која ѝ припаѓа органот чиј работник го задржало.

Член 49

Заради спречување извршувањето на кривични дела, пронаоѓање и фаќање на сторители на кривични дела, пронаоѓање и обезбедување на предмети и траги на кривични дела овластените службени лица можат да вршат затворање на сите пристапи на определен простор или објект и да го оневозможат напуштањето на тој простор или објект без одобрение. Овие мерки ќе траат само онолку време колку што е неопходно да се изврши потребната контрола и да се фатат сторителите на кривичните дела.

Преземањето на мерките од претходниот став може да го нареди старешината на надлежниот орган за внатрешни работи.

Член 50

Овластените службени лица, кога ја вршат службата на средствата на јавниот сообраќај, имаат право на бесплатен превоз со тие средства и на осигурување што го имаат патниците што го плаќаат превозот.

Во случаите од претходниот став организацијата на здружениот труд или друга организација нема право на надоместок за извршениот превоз на овластените службени лица.

Член 51

Заради фаќање на извршителот на кривично дело кого непосредно го гонат, како и заради превезување до најблиската здравствена установа на

жртвата на кривичното дело, елементарна несреќа или друг несреќен случај, овластените службени лица имаат право да се послужат со сообраќајните средства и со средствата за врска до кои можат да дојдат, ако тоа не можат да го извршат на друг начин. За употребата на сообраќајното средство или средството за врска му се издава потврда на држателот на сообраќајното средство или средството за врска.

Држателот на сообраќајното средство или средството за врска има право на надоместок на стварната штета предизвикана со употребата на сообраќајното средство или средство за врска. Надоместокот на штетата паѓа на товар на Републиката односно општината на која ѝ припаѓа органот за внатрешни работи чии работи ги вршело овластеното службено лице што го употребило сообраќајното средство или средството за врска.

Барањето за надоместок на штетата му се поднесува на органот за внатрешни работи чии работи ги вршело овластеното службено лице што ја предизвикало штетата. Ако тој орган во рок од 30 дена од денот на настанатата штета не го задоволи барањето, држателот на сообраќајното средство или средството за врска може своето право да го остварува кај надлежниот суд.

Член 52

Заради совладување отпорот на лицето што го нарушува јавниот ред и мир или што треба да се приведе, задржи или лиши од слобода, како и заради одбивање нападот од себе или од друго лице или објект што се обезбедува, овластеното службено лице има право да употреби физичка сила, гумена палка и други пропишани средства на присилба.

Член 53

При вршењето на службените работи овластените службени лица смеат да употребат огнено оружје само ако поинаку не можат:

1. да го заштитат животот на луѓето;
2. да го спречат бегството на лице затечено во вршење на кривично дело против народот и државата, убиство, тешка кражба, разбојничка кражба, разбојништво и силување, како и на други кривични дела што се гонат по службена должност ако постојат основи за сомневање дека ќе употреби огнено оружје, како и да спречат бегство на лице лишено од слобода и лице за кое е издаден налог за лишување од слобода заради извршување на овие кривични дела;
3. да одбијат од себе непосреден напад со кој се загрозува нивниот живот;
4. да одбијат напад на објект или личност што се обезбедува.

Во случаите од претходниот став овластените службени лица ќе употребат огнено оружје само ако со употребата на физичка сила, гумена палка или други средства на присилба не можат да го обезбедат извршувањето на службената работа.

Овластените службени лица што вршат служба непосредно под раководство на старешина смеат да употребат оружје само на негова наредба. Наредба за употреба на оружје старешината може да издаде само во случаите и под условите предвидени во ст. 1 и 2 на овој член.

Член 54

Ако средствата на присилба и огненото оружје се употребени во границите на овластувањата, исклучена е одговорноста на овластеното службено лице што ги употребило тие средства или огненото оружје.

Член 55

Овластените службени лица можат да собираат известувања и од лица што се наоѓаат во притвор, на издржување на казна лишување од слобода или во воспитно-поправен дом, ако е тоа потребно

заради откривање на други кривични дела на исто лице, неговите соучесници или на кривични дела на други сторители.

Овие известувања ќе се собираат во времето што ќе го определи истражниот судија односно управникот на казнено-поправниот или на воспитно-поправниот дом.

Член 56

Во вршењето на работите на јавната безбедност на езерата, работниците на милицијата имаат право да вршат проверка на знамето, да запрат сомнителен пловен објект, да извршат преглед на бродските исправи и да го претресат пловниот објект, како и да го гонат, запленаат и спроведат до надлежниот орган пловниот објект кој не се придружува за општите прописи, доколку со посебен пропис или со меѓународни договори не е поинаку предвидено.

Одредбите од претходниот став не се однесуваат на воените бродови.

Член 57

Ако против овластено службено лице се води кривична, прекршочна или процесна постапка заради употреба на средства на присилба или огнено оружје или заради други интервенции во вршењето на службената работа, органот за внатрешни работи ќе му обезбеди стручна правна помош во врска со водењето на постапката. Стручна правна помош ќе се обезбеди и по престанокот на работниот однос кај органот за внатрешни работи.

Ако против граѓанин, кој на органот за внатрешни работи или на овластеното службено лице во вршењето на службената должност му укажал помош, се покрене и води кривична, прекршочна или процесна постапка, органот за внатрешни работи кому му е укажана помошта должен е во тој случај да му обезбеди стручна правна помош.

VI. МЕЃУСЕБНИ ОДНОСИ И СОРАБОТКА НА ОРГАНИТЕ ЗА ВНАТРЕШНИ РАБОТИ

1. Меѓусебни односи и соработка на органите за внатрешни работи во Републиката

Член 58

Органите за внатрешни работи се должни во работите од заеднички интерес, а особено во работите на Службата за државна безбедност и службата за јавна безбедност, меѓусебно да соработуваат, да ја усогласуваат активноста, да разменуваат податоци и известувања, спогодбено да организираат мерки и акции и едни на други да си укажуваат помош.

Член 59

Републичкиот секретаријат, покрај пропишаните права и должности, спрема општинските органи за внатрешни работи и општинските органи на управата што вршат внатрешни работи има права и должности утврдени со овој закон.

Член 60

Во вршењето на внатрешните работи од општ интерес за Републиката, републичкиот секретар на општинските органи за внатрешни работи има право и должност да им издава задолжителни инструкции и да врши непосреден надзор над извршувањето на тие инструкции.

Член 61

Ако во вршењето на надзорот републичкиот секретар утврди дека општинскиот орган за внатрешни работи не ги врши работите од својот делокруг или не ги врши во согласност со прописите и на време, ќе му укаже на старешината на недостојците и ќе му предложи мерки тие да се отстранат, а за тоа ќе го известат собранието на општината.

Член 62

Кога интересите на јавниот поредок или одржувањето на јавниот ред и мир што се од посебно значење за Републиката тоа го бараат, републичкиот секретар или од него овластениот раководен работник може непосредно да му издава наредби за извршување на определени задачи и работи од делокругот на општинскиот орган за внатрешни работи на старешината на органот, раководителот на службата за јавна безбедност и командирот, како и налог на старешината на органот за привремено отстапување на користење на Републичкиот секретаријат определена опрема додека за тоа постои потреба.

Трошоците во врска со извршувањето на работите од претходниот став и надоместокот на стварните трошоци за користењето на опремата паѓаат на товар на Републичкиот секретаријат.

Член 63

Републичкиот секретар има право на општинскиот орган за внатрешни работи да му издава налог за извршување на определени работи од општ интерес за Републиката.

Во вршењето на внатрешните работи од општ интерес за Републиката, Републичкиот секретаријат има право непосредно или преку друг општински орган за внатрешни работи да изврши одделни работи ако општинскиот орган за внатрешни работи, и покрај предупредувањето, не ги врши или не ги врши во согласност со законот.

Трошоците во врска со извршувањето на работите од став 1 на овој член паѓаат на товар на Републичкиот секретаријат, а трошоците од претходниот став на товар на општинскиот орган за внатрешни работи кој не ја извршил работата.

Член 64

Кога сложеноста на работите или другите потреби тоа го изискуваат, општинските органи за внатрешни работи имаат право да бараат стручна помош и соработка од Републичкиот секретаријат.

Републичкиот секретаријат е должен таа помош да им ја укаже на општинските органи за внатрешни работи ако утврди дека органот има потреба од таква помош.

Член 65

Општинските органи за внатрешни работи се должни да водат пропишана статистика и евиденција и да го известуваат Републичкиот секретаријат за извршување на законите и другите прописи од областа на внатрешните работи и по тие прашања на негово барање да доставуваат податоци.

2. Меѓусебни односи и соработка на органите за внатрешни работи во земјата

Член 66

Меѓусебните односи и соработка на органите за внатрешни работи во Републиката со Сојузниот секретаријат за внатрешни работи (Сојузен секретаријат) и органите за внатрешни работи во социјалистичките републики и автономни покраини се засноваат врз правата и должностите определени со закон за извршување на заеднички задачи, непосредна соработка и известување.

Член 67

Републичкиот секретаријат соработува со Сојузниот секретаријат и органите за внатрешни работи на социјалистичките републики и автономни покраини заради разгледување и усогласување на ставовите, како и заради усогласување на плановите и мерките за безбедност од заеднички интерес.

Член 68

Органите за внатрешни работи во Републиката се должни да соработуваат со Сојузниот секретаријат и органите за внатрешни работи во социјалистичките републики и автономни покраини и да им укажуваат помош на работите на државната безбедност, јавната безбедност и другите внатрешни работи од заеднички интерес.

Член 69

Кога овластени службени лица на Сојузниот секретаријат или од органите за внатрешни работи на социјалистичките републики и автономни покраини вршат определени работи на територијата на Републиката ги имаат должностите и овластувањата на овластени службени лица утврдени со овој закон.

Член 70

Овластените службени лица на Сојузниот секретаријат и органите за внатрешни работи на социјалистичките републики и автономни покраини можат, по барање и во договор со органите за внатрешни работи во Републиката, да ги преземаат на територијата на Републиката потребните мерки да се пронајде сторителот на кривично дело кое се гони по службена должност, сторителот или соучесникот да не се сокрие или не избега, да се откријат и обезбедат траги на кривичното дело и предмети кои можат да послужат како доказ, како и да соберат известувања кои би можеле да бидат од корист за успешното водење на кривичната постапка.

По исклучок, ако постои опасност од одлагање, овие мерки овластените службени лица можат и сами да ги преземаат, но се должни за тоа да го известат надлежниот орган за внатрешни работи.

Член 71

Кога овластени службени лица на Сојузниот секретаријат и органите за внатрешни работи на социјалистичките републики и автономни покраини вршат службена работа на средствата за јавен сообраќај, можат да вршат службени работи и да преземат потребни мерки и дејствија и кога тоа сообраќајно средство се наоѓа на територијата на Републиката.

Член 72

Овластено службено лице на орган за внатрешни работи на Републиката кое на територијата на социјалистичка република или автономна покраина се затече на местото на настанот, должно е по барање од овластеното службено лице на надлежниот орган за внатрешни работи да му укаже помош во спречување извршувањето на кривично дело што непосредно претстои, во обезбедувањето на трагите на кривичното дело како и во спречување сторителот на кривичното дело да не се сокрие или не избега.

Член 73

Овластеното службено лице на орган за внатрешни работи на Републиката што ќе се затече на територијата на социјалистичка република или автономна покраина, должно е само да ги преземе потребните мерки за да се спречи извршувањето на кривично дело кое се гони по службена должност; да ги обезбеди трагите на кривичното дело и да спречи сторителот на кривичното дело да не се сокрие или не избега, ако на местото на настанот нема овластено службено лице на надлежниот орган, а неговото доаѓање не може да се обезбеди благовремено, но е должно за тоа, штом околностите ќе дозволат да го известат надлежниот општински орган за внатрешни работи.

VII. САМОУПРАВУВАЊЕ И РАБОТНИ ОДНОСИ

1. Самоуправување

Член 74

Работниците на општинскиот орган за внатрешни работи претставуваат посебна работна заедница.

Работниците на заедничкиот општински орган за внатрешни работи сочинуваат една работна заедница.

Член 75

Работниците на Службата за државна безбедност сочинуваат посебна работна заедница.

Работната заедница на Службата за државна безбедност и работната заедница на другите работници на Републичкиот секретаријат заедно ги разгледуваат и донесуваат одлуките по прашањата од заеднички интерес.

Работните заедници од претходниот став со општ акт ги утврдуваат прашањата од заеднички интерес.

Член 76

Внатрешната организација и систематизација на работните места на службата за јавна безбедност во општинските органи за внатрешни работи се утврдува во согласност со републичкиот секретар.

Во актот од претходниот став се определува и надлежноста, подрачјето и седиштето на станицата на милицијата односно самостојното одделение на милицијата.

2. Работни односи

Член 77

Примањето на работници во органите за внатрешни работи се врши со конкурс.

Примањето на работник на работа во Службата за државна безбедност, на работно место раководител на единица на милиција од член 38 на овој закон, на работно место раководител на служба за јавна безбедност и командир во општински орган за внатрешни работи, како и стипендист на орган за внатрешни работи се врши без конкурс.

Примањето на работници може да се врши без конкурс и на други работни места во органите за внатрешни работи што ќе бидат определени од републичкиот секретар.

За примањето на работник на работно место во Службата за државна безбедност решава републичкиот секретар по предлог од републичкиот потсекретар за државна безбедност.

Кога примањето на работник на работа се врши со оглас за слободно работно место или без конкурс за примањето решава старешината на органот за внатрешни работи, а за работните места раководител на служба за јавна безбедност и командир во општинскиот орган за внатрешни работи откако претходно ќе прибави мислење од републичкиот секретар.

Старешината на општинскиот орган за внатрешни работи е должен да прибави претходно мислење од републичкиот секретар и кога врши распоредување на работници на работни места раководител на служба за јавна безбедност и командир во органот.

Член 78

Органот за внатрешни работи не е должен да го извести лицето за причините поради кои не е примено на работа.

Член 79

За работник во орган за внатрешни работи може да биде примено лице кое, покрај општите услови за примање на работа, ги исполнува и следните услови:

1. да е државјанин на СФРЈ;
 2. да е полнолетно и да ја регулирало воената обврска ако се прима на работа како овластено службено лице;
 3. да не е осудувано за кривични дела против народот и државата, кривични дела против службената должност, кривични дела против животот и телото за кое е предвидена казна строг затвор или за други кривични дела извршени од користољубие или од нечесни побуди;
 4. против него да не се води кривична постапка за кривично дело од претходната точка;
 5. со правосилна пресуда да не му е забрането вршење на соодветна должност додека трае таквата забрана; и
 6. да е психофизички способно за вршење на работите на работното место за кое се прима.
- На работник на орган за внатрешни работи кој е осуден и на условна осуда за кривично дело од став 1, точка 3 на овој член или на кого му е забрането вршење на соодветна должност, му престанува работниот однос со денот на врачувањето на правосилната пресуда. Работниот однос ќе му престане на работник на орган за внатрешни работи и кога ќе престане да биде државјанин на СФРЈ со денот на престанокот на државјанството.
- Решението за престанок на работата според став 2 од овој член го донесува старешината на органот.
- Психофизичките способности се утврдуваат преку посебна стручна комисија на Републичкиот секретаријат за работните места што ќе бидат утврдени од републичкиот секретар.

Член 80

За милиционер може да биде примено лице кое, покрај условите од член 79, став 1 од овој закон, ги исполнува и овие услови:

1. да не е постар од 25 години, ако за првпат се прима на работа и
 2. да има средна школска спрема.
- Републичкиот секретар може да пропише на определени работни места во милицијата да може да се прими лице кое нема средна школска спрема.

Член 81

За командир и раководител на единица на милиција од член 38 на овој закон може да се прими лице кое покрај условите од член 79, став 1 на овој закон има завршено и стручно училиште за внатрешни работи или најмалку средна школска спрема и работен стаж од 3 години на работни места на кои се ноаѓаат овластени службени лица.

Член 82

За работното место милиционер постои приправнички стаж, а за работното место командир и раководител од член 38 на овој закон курс за командири.

Приправникот за милиционер не може да се распореди на работно место милиционер додека трае приправничкиот стаж, а командирот и раководителот додека трае курсот за командири и додека тие не ги положат завршните испити.

Член 83

Приправничкиот стаж на работно место милиционер може да трае од шест месеци до една година.

Времетраењето на приправничкиот стаж од претходниот став и на курсот за командири, начинот и програмата за обукување на приправниците за милиционери и на командирите, како и програмата за завршниот испит ги утврдува републичкиот секретар.

На приправникот за милиционер му престанува работата ако со успех не го положи завршниот испит за приправнички стаж.

Приправничкиот стаж за милиционер кој го завршил Средното училиште за внатрешни работи трае 6 месеци и за него не се спроведува завршен испит. Стажот се спроведува во органот за внатрешни работи, чиј работник е тој.

Член 84

На приправникот за милиционер кој самоволно го напушти приправничкиот стаж или поради негова вина биде исклучен му престанува работниот однос и ги сноси трошоците на подготвувањето.

Член 85

Ако работник на милицијата, кој успешно завршил приправнички стаж, своеволно ја напушти работата пред да истечат две години од денот на распоредувањето на работно место милиционер, му ги надоместува на Републичкиот секретаријат трошоците направени за неговото оспособување и усовршување, сместување и исхрана.

Член 86

Работникот на органот за внатрешни работи е должен да ги извршува наредбите на старешината односно на раководителот издадени заради вошење на службата, освен ако извршувањето на таквите наредби би претставувало кривично дело.

Член 87

Работниците на органите за внатрешни работи се должни да ја чуваат службената и државната тајна за која дознале во вршењето на службените работи или по повод на вршењето на тие работи.

За службена тајна, во смисла на овој закон, се сметаат:

1. извештаите, документите и податоците од делокругот на Службата за државна безбедност;
2. извештаите, документите и податоците од делокругот на органите за внатрешни работи што се означени како доверливи;
3. документите, податоците и извештаите што се однесуваат на други државни органи, како и организации на здружен труд и други организации, кои со закон, прописи донесени врз основа на закон или од страна на тие органи и организации се означени како службена или деловна тајна;
4. мерките, дејствијата, податоците и изворите на информации чие соопштување би било штетно по општиот интерес или интересот на безбедноста на земјата или по интересот на поединци, организации или други организации, како и за успешно вршење на службените задачи; и
5. податоците за внатрешната организација и систематизација на работните места на органот.

За државна тајна се сметаат документите или податоците чие оддавање би имало или би можело да има штетни последици по политичките или стопанските интереси на државата или по безбедноста и одбраната на земјата, а кои согласно на закон или други прописи се означени како државна тајна.

Републичкиот секретар ќе донесе поблиски прописи за чувањето на службената и државната тајна и за ослободувањето од обврската за чување на службената и државната тајна.

Член 88

Обврската за чување на службена тајна трае и по престанокот на работниот однос.

Ослободување од обврската за чување службена тајна за работниците во органите за внатрешни работи дава старешината на органот, а за работниците на Службата за државна безбедност може да даде и републичкиот потсекретар за државна безбедност.

Член 89

Старешината на органот за внатрешни работи е должен по писмено барање од собранието и неговото овластено тело да им дава известувања и податоци и во случаи кога тие претставуваат службена тајна.

Член 90

На определени работници на органите за внатрешни работи, кои не се овластени службени лица од член 43 на овој закон им се издава посебна легитимација на работник за внатрешни работи. Работниците од претходниот став можат да носат оружје ако тоа е определено во легитимацијата.

Републичкиот секретар ќе пропише на кои работници да им се издава посебна легитимација, како и образецот, рокот на важењето и начинот на водење на евиденцијата за таа легитимација.

Член 91

Старешината на органот за внатрешни работи може на работникот да му го прекине односно одложи користењето на годишниот одмор ако определени неопходни службени работи не би можел да ги изврши друг работник.

Работната заедница со општ акт определува кои трошоци ќе му се признаат на работникот во случај да морал да го прекине или одложи користењето на годишниот одмор.

Работникот од став 1 на овој член има право да го продолжи користењето на одморот односно да го почне и во наредната година штом ќе престанат причините за прекин односно одлагање.

Член 92

Работник во службата за јавна безбедност може да се премести од орган за внатрешни работи од една општествено-политичка заедница во орган за внатрешни работи на друга општествено-политичка заедница по свое барање или кога потребите на службата тоа го изискуваат.

Преместувањето од претходниот став го врши старешината на органот за внатрешни работи од кој работникот се преместува, откако за тоа е добиена согласност од старешината на органот за внатрешни работи во кој работникот се преместува.

Работникот од став 1 на овој член може да биде преместен само на работно место кое одговара на неговата стручна спрема.

Член 93

Републичкиот секретар може да премести работник на Службата за државна безбедност од една организациона единица во друга надвор од седиштето на Републичкиот секретаријат или од Републичкиот секретаријат во таква организациона единица односно од тие организациони единици во Републичкиот секретаријат, ако интересите на Службата тоа го изискуваат.

Член 94

На преместен работник по потреба на Службата, покрај патните и селидбените трошоци, му се исплатува и надоместок во висина на едномесечната аконтација на личниот доход.

Ако работникот од претходниот став има понизок личен доход од просекот на личниот доход што го остварил во последните шест месеци непосредно пред преместувањето, разликата му се надоместува.

Член 95

На преместен работник по потреба на службата кој издржува семејство, му припаѓа месечен надоместок за одвоен живот.

Надоместокот за одвоен живот му припаѓа на работникот од денот на стапувањето на работа, се додека не му се обезбеди стан. Станот треба да му се обезбеди во рок од две години од денот на неговото стапување на работа.

На работник на милицијата преместен по потреба на службата, кој нема семејство на издржување, му се обезбедува, по правило, сместување во станицата на милицијата односно самостојно одделение на милицијата.

Член 96

Трошоците од чл. 94 и 95 на овој закон спогодбено се определуваат меѓу Републичкиот секретаријат и општинскиот орган за внатрешни работи од каде и во кој работникот се преместува.

Член 97

Работникот преместен по потреба на службата, согласно чл. 92 и 93 на овој закон, е должен да се јави на работа во рокот предвиден во решението за преместување. Тој рок не може да биде пократок од 7 дена од денот на разрешувањето од должноста.

Член 98

На преместен работник, кој има право на надоместок за одвоен живот, органот за внатрешни работи е должен секој трет месец да му обезбеди 7 дена платено отсуство заради посета на потесното семејство. Трошоците за превоз до местото во кое живее потесното семејство на работникот и назад паѓаат на товар на органот за внатрешни работи.

Како потесно семејство во смисла на претходниот став се сметаат брачниот другар и децата.

Член 99

Работник на орган за внатрешни работи, кој стручно се оспособува и усовршува во Соедното училиште за внатрешни работи, а има право на надоместок за одвоен живот, наместо надоместокот има обезбеден бесплатен стан и храна. Бесплатен стан и храна има и работник кој нема право на надоместок за одвоен живот.

Член 100

Кога интересите на службата бараат, старешината на органот за внатрешни работи може привремено да упати работник од Службата за јавна безбедност на работа во друг орган за внатрешни работи најдолго во траење од 6 месеци. Со согласност на работникот оваа работа може да трае и подолго од 6 месеци.

Решението за упатување на работа се донесува во согласност со старешината на органот во кој се упатува работникот.

Под условите од став 1 на овој член републичкиот секретар може привремено да упати работник на Службата за државна безбедност на работа во организациона единица на Службата за државна безбедност која се наоѓа на друго место.

На работник упатен на работа во смисла на ст. 1 и 3 од овој член за првите 30 дена му припаѓа дневница, а на 30 дена наместок за одвоен живот според општиот акт на органот кој работникот го упатува. Надоместокот на трошоците паѓа на товар на органот во кој се упатува работникот.

Член 101

На работник на орган за внатрешни работи, кој има повеќе од 30 години пензиски стаж, од кој најмалку 20 години ефективно поминати на работното место на кои стажот на осигурување се смета во зголемено траење, не може да му престане работата до органот за внатрешни работи поради вклучување на работното место или потрајно намалување на работното место.

На работник од претходниот став кој ќе остане нераспореден му припаѓа надоместок на личниот доход во висина на воедноста на работното место на кое се наоѓал, како и сите дополнителни зголемувања што му се обезбедуваат на органот за внатрешни работи за другите работници.

Надоместокот на личниот доход на нераспоредениот работник му припаѓа се додека не биде распореден на ново работно место кое одговара на неговата стручна спрема, додека не заснови работен однос кај друг орган или организација, не оствари право на пензија или му престане работата по некој друг основ.

Времето кое работникот го поминал како нераспореден му се смета како време поминато во работен однос.

Член 102

Работник на Службата за јавна безбедност и Службата за државна безбедност, кому работниот стаж му се смета во зголемено траење, кој според одлуката на здравствената комисија од член 137 на овој закон, е неспособен за вршење на својата работа, а е способен за друга работа во органот за внатрешни работи, се распоредува на друго работно место кое одговара на степенот на неговата стручна способност и здравствена состојба.

Работникот од претходниот став го задржува на новото работно место личниот доход што го примил до распоредувањето, ако е тој повисок од личниот доход на новото работно место.

Член 103

Кога интересот на службата тоа го бара, работникот на органот за внатрешни работи е должен да ја врши службената работа и подолго од полното работно време.

Со општиот акт на органот се утврдуваат мерилата за определување надоместок на работниците на органот за внатрешни работи за работа подолга од полното работно време.

Член 104

Ако работник на орган за внатрешни работи заради извршување на определени службени работи не може да користи одмор за време на државните празници, ќе му се обезбеди таков одмор по извршената работа во текот на наредната недела.

Член 105

Работниците на органите за внатрешни работи не можат да вршат дејности кои се во спротивност со нивната службена должност.

Кои работи се во спротивност со службената должност на работниците на органите за внатрешни работи ќе ги пропише републичкиот секретар.

3. Одговорност за повреда на работната должност

а) полесни повреди на работната должност

Член 106

Како полесна повреда на работната должност се смета особено: немарното, несовесното или не-прописното вршење или занемарување вршењето на работните должности или постапување спротивно на правилата и прописите на службата, кое предизвикало или можело да предизвика штетни последици од помало значење, неносење и непрописно носење на униформа или оружје, како и други повреди на работните должности кои не предизвикале поголема материјална или друга штета.

Со општ акт на работната заедница можат да се утврдат и други дејствија кои претставуваат полесна повреда на работната должност.

Член 107

За полесна повреда на работната должност може да се изречат казните: опомена и јавна опомена. Казните ги изрекува старешината на органот односно раководителот на организациона единица што ќе го очласти. На работниците на милицијата на служба во станици на милицијата, самостојни одделенија на милицијата или во други единици

на милицијата казните може да ги изречува командирот односно раководителот на единицата на милицијата.

Постапката за утврдување на одговорноста на работникот поради полесна повреда на работната должност може да се покрене и води во рок од 30 дена од денот кога за повредата се разбрало, а најдоцна во рок од 3 месеци од денот кога е сторена повредата.

Застарувањето се прекинува со секое дејствие на надлежниот орган преземено заради гонење на сторителот. По секој прекин почнува одново да тече застареноста, но постапката во никој случај не може понатаму да се води по истекот на двојно време определено во претходниот став.

Ако работникот на орган за внатрешни работи во рок од една година по правосилноста на решението со кое е изречена казната за полесна повреда на работната должност не стори нова повреда на работната должност, изречената казна по службена должност се брише од евиденцијата.

Член 108

Против одлуката за казна за полесна повреда на работната должност може да се изјави жалба во рок од 8 дена до дисциплинскиот суд на тој орган, чија одлука е конечна.

Член 109

Постапката поради полесна повреда на работната должност се спроведува сообразно со одредбите на прописите за општата управна постапка, ако со закон не е поинаку определено.

Член 110

Како потешка повреда на работната должност особено се смета:

1. оддавање на службена, воена или државна тајна или невнимателно чување на материјали кои содржат доверливи податоци;
2. злоупотреба на службената положба или пречекорување на службеното овластување;
3. одбивање извршување или неизвршување на работна задача или наредба на овластениот старешина или раководител;
4. самоволно напуштање на работно, стражарско или позорничарско место или обезбедување на определен објект или лице;
5. спиење на стражарско или позорничарско место;
6. секое дејствие односно пропуштање на дејствие што го оневозможува, пречи или отежнува остварувањето на службените задачи;
7. издавање или извршување на наредба со која очигледно се загрозува сигурноста на луѓето;
8. непреземање или недоволно преземање на мерки во рамките на своите должности потребни за сигурноста на работниците или доверените предмети, како и за остварување на законските права на работниците;
9. недавање на податоци или давање на неточни податоци што според прописите им се даваат на овластените органи, организации на здружен труд и други организации или поединци;
10. неукажување на стручна и друга помош во рамките на своите должности и овластувања на други работници на органите за внатрешни работи;
11. непоистојно однесување спрема странките;
12. неукажување правна и друга помош во рамките на своите овластувања на неuka странка во остварувањето на нејзините законски права и правни интереси;
13. лоаѓање на работа во пијана состојба, отијанување за време на работењето или отијанување во поголема мерка надвор од службата на јавно место;
14. отбегнување на лекарски преглед заради утврдување на работната способност;
15. неоправдан изостанок од службата повеќе од еден ден;

16. неоправдано задоцнување по повод преместување по потреба на службата или непостапување по решение за упатување на работа;

17. однесување во службата или надвор од службата кое му штети на угледот на органите за внатрешни работи или однесување што ги нарушува добрите меѓусебни односи во органот;

18. предизвикување на поголема имотна штета на работната заедница со немарно или несовесно вршење на својата службена должност;

19. противправно прибавување на лична и материјална корист во врска со вршењето на службената должност;

20. послуга или овозможување на послуга на друго лице со пари или со други ствари од вредност, кои на работникот му се доверени во вршењето на работните должности;

21. вршење на дејност која е во спротивност со службената должност или вршење на подолготрајни и редовни работи надвор од работниот однос со кој се стопанисува без претходно одобрение на надлежниот старешина;

22. извршување на какво и да било дејствие што претставува кривично дело од член 79, став 1, точка 3 од овој закон или извршување на дејствие кое претставува потешок прекршок против јавниот ред и мир;

23. оневозможување на работниците да ги вршат самоуправните права;

24. непридржување за пропишаните мерки на хигиенско-техничката заштита при работа;

25. друго дејствие односно пропуштање на дејствие со кое се оневозможува или познато се отежнува правилната работа на органот односно со кое се предизвикува поголема имотна или друга штета на органот;

26. повторување на повеќе од две полесни повреди на работната должност.

Со општ акт на работната заедница можат да се утврдат и други дејствија кои претставуваат потешка повреда на работната должност.

Член 111

За потешки повреди на работната должност на работниците на Службата за државна безбедност казните ги изрекува посебен дисциплински суд на Републичкиот секретаријат.

Член 112

Старешината на органот за внатрешни работи определува еден или повеќе дисциплински обвинители за време на две години.

Дисциплинскиот обвинител поднесува и го застапува дисциплинскиот обвинителен акт, како и изјавува жалба против одлуките на дисциплинскиот суд.

Член 113

Барањето за покренување на дисциплинска постапка му го поднесува на дисциплинскиот суд старешината на органот односно работникот кого тој ќе го овласти, а за работници на милицијата барањето може да го поднесе и командирот односно раководителот на единицата на милиција.

Барање за покренување на дисциплинска постапка против работник на општински орган за внатрешни работи може да поднесе и републичкиот секретар ако надлежниот старешина не поднесе барање за покренување на дисциплинска постапка, а повредата на работната должност е извршена во вршењето на работите од општ интерес за Републиката.

Барање за покренување на дисциплинска постапка против старешина на општински орган за внатрешни работи може да поднесе републичкиот секретар ако повредата на работната должност е извршена во вршењето на работите од општ интерес за Републиката. За поднесеното барање републичкиот секретар е должен да го извести надлежното општинско собрание.

Постапката за утврдување на одговорност на работникот поради потешка повреда на работната должност може да се покрене и води во рок од 6 месеци од денот кога е сторена повредата односно од денот кога се разбрало за таа повреда и за сторителот, а по истекот на една година од сторената повреда настапува апсолутна застареност за водење на постапката. Извршувањето на изречената казна застарува за 30 дена од денот на правосилноста на одлуката со која е казната изречена.

Ако дејствието со кое е сторена повредата на работната должност повлекува кривична одговорност, покренувањето и водењето на дисциплинска постапка застарува за 6 месеци од денот кога се разбрало за таа повреда и за сторителот, но постапката за повреда на работната должност не може да се води по настанувањето на застареноста на кривичното гонење.

Член 114

Претресот пред дисциплинскиот суд е устен и јавен.

Јавноста може да се исклучи од целиот претрес или од еден негов дел ако на претресот се изнесуваат податоци, документи, извештаи и друго што претставува службена или државна тајна или ако тоа го бараат причините на моралот.

Кога дисциплинскиот суд ќе одлучи од претресот да се исклучи јавноста поради тоа што на претресот ќе се изнесуваат податоци и друго што претставува службена или државна тајна, работникот против кого се води постапката може да го брани само работник на орган за внатрешни работи, односно работник на Службата за државна безбедност — ако постапката се води против работник на таа служба.

Член 115

Казната исклучување од работната заедница ја изрекува дисциплинскиот суд на органот.

Член 116

Против одлуките за казните што ги донесува дисциплинскиот суд на општинскиот орган за внатрешни работи може да се поднесе жалба до дисциплинскиот суд на Републичкиот секретаријат.

Член 117

Ако работникот на орган за внатрешни работи во рок од две години по правосилноста на одлуката со која е изречена казната за потешка повреда на работната должност не стори нова повреда на работната должност, изречената казна по службена должност се брише од евиденцијата.

Член 118

Постапката заради потешка повреда на работната должност се спроведува сообразно со одредбите на прописите за кривичната постапка, ако со закон не е поинаку определено.

Член 119

За повреда на работната должност слушателот на курс во Средното училиште за внатрешни работи одговара според прописите за одговорност на работниците на Републичкиот секретаријат, покрај одговорноста што ја има според општите акти на Средното училиште за внатрешни работи.

Слушател на курс може да биде исклучен од курсот под условите определени со правилата за работа на курсот. Мерката за исклучување од курсот ја изрекува републичкиот секретар или друг работник, што тој ќе го определи по предлог од наставничкиот совет на курсот.

Член 120

Работникот на орган за внатрешни работи се оддалечува од органот со кој е во работен однос, ако против него е покрената кривична постапка за кривични дела наведени во член 79 став 1, точка 3 на овој закон.

Работникот на орган за внатрешни работи може да биде оддалечен од органот или од работното место на кое работи ако против него е покрената кривична постапка, освен за делата од член 79, став 1, точка 3 на овој закон или е покрената дисциплинска постапка за потешка повреда на работната должност, а би било штетно по интерес на службата и понатаму да ги врши работите на своето работно место.

Се смета дека работникот е оддалечен од органот за времето додека се наоѓа во притвор.

Против решението за оддалечување работникот може да поднесе жалба во рок од 15 дена до надлежниот првостепен дисциплински суд, чие решение е конечно.

Поднесувањето на жалбата не го одлага извршувањето на решението за оддалечување од органот односно од работното место.

4. Пензиско-инвалидско и здравствено осигурување и материјално обезбедување

Член 121

На овластените службени лица од чл. 43 и 156 на овој закон секои 12 месеци ефективно поминати на тие должности им се сметаат како 16 месеци стаж на осигурување.

Право на зголемен стаж на осигурување во смисла на претходниот став имаат и работниците на органите за внатрешни работи што работат на работни места на кои тежината на работите и посебните услови под кои тие се вршат битно влијаат врз намалувањето на работната способност.

Работните места од претходниот став ги утврдува Извршниот совет по предлог од републичкиот секретар.

Одредбите од ст. 1 и 2 на овој член не се однесуваат на времето додека работникот се наоѓа на стручно образование или усовршување на кое е упатен од органот за внатрешни работи.

Член 122

На работник на орган за внатрешни работи кој има најмалку 20 години пензиски стаж, од кои најмалку 10 години ефективно поминати на работни места за кои стабот на осигурување се смета во зголемено траење, може да му престане работата со право на старосна пензија, без оглед на годините на животот, ако тоа го бара потребата на службата.

За престанок на работа по потреба на службата одлучува републичкиот секретар.

Член 123

На работник од член 122 на овој закон му припаѓа старосна пензија која за 20 години пензиски стаж изнесува за маж 55%, а за жена 57,5% од пензискиот основ и се зголемува по коефициент од 2,5% од пензискиот основ за секоја натамошна година до навршените 30 години пензиски стаж. За секоја навршена година пензиски стаж над 30 години пензијата се зголемува по коефициент 0,5% од пензискиот основ така што највисоката пензија изнесува 85% од пензискиот основ.

Член 124

На работник од член 121 на овој закон за определување на инвалидска пензија според должината на пензискиот стаж се применуваат процентите од член 123 на овој закон, со тоа што како најнизок процент за сите години на пензиски стаж до наполнетите 20 години се земаат 55% од пензискиот основ за мажи односно 57,5% од пензискиот основ за жени.

Член 125

Покрај несреќата на работа и професионалните болести определени со општите прописи, како несреќа на работа односно професионална болест на работниците од член 121 на овој закон се сметаат

и болестите од кои ќе заболат при извршувањето на задачите од својата служба.

Републичкиот секретар, во согласност со републичкиот секретар за труд и републичкиот секретар за народно здравје и социјална политика, ќе пропише кои болести се сметаат како несреќа на работа односно професионални болести во смисла на претходниот став.

Член 126

На работник на орган за внатрешни работи, кој има најмалку 10 години ефективно поминати на работни места за кои стажот на осигурување се смета со зголемено траење, а ќе оствари право на старосна или инвалидска пензија според прописите за пензиско односно инвалидско осигурување, пензијата се определува од износот на просечниот месечен личен доход остварен во последната година пред пензионирањето.

Правото од претходниот став го имаат и работниците на органите за внатрешни работи на кои работниот однос ќе им престане по потреба на службата со право на старосна пензија согласно член 122 на овој закон.

Член 127

На работник од член 121 на овој закон, кој ќе остварува старосна пензија според општите прописи, пропишаната старосна граница му се намалува по една година за секои наполнети четири години ефективно поминати на работните места за кои стажот на осигурување се смета со зголемено траење.

Одредбата од претходниот став се однесува и на осигуреник на кој побанешното својство на работник од член 121 на овој закон му престанало без остварување на пензија според одредбите на овој закон.

Член 128

На работник од член 122 на овој закон, кој по остварувањето на правото на старосна пензија со пензиски стаж помал од 40 години (маж) односно 35 години (жена) повторно ќе стапи во работен однос или ќе врши друга дејност, стажот на осигурувањето поминат во такво запослување му се смета, по престанокот на таквото запослување, за зголемување на пензијата според одредбите на овој член сè додека осигуреникот со тој стаж не наполни пензиски стаж од 40 односно 35 години.

За повторно пресметување на здобиената пензија според член 123 на овој закон се сметаат само оние периоди на запослување по пензионирањето во кои е остварен личен доход еднаков или повисок од износот на пензискиот основ од кој е определена пензијата.

Врз основа на периодите на работа поминати во запослување по пензионирањето кои не се сметаат во стажот на осигурување на зголемување на пензијата според став 2 на овој член, на осигуреникот му припаѓа, покрај порано здобиената пензија, и разлика меѓу пензијата пресметана според пензискиот стаж наполнет до пензионирањето и пензијата пресметана според вкупниот пензиски стаж. Овие пензии се пресметуваат од личниот доход остварен во запослувањето по пензионирањето, на начин определен според општите прописи. Ако запослувањето по пензионирањето траело помалку од пет години, просекот на личниот доход заради определување на пензискиот основ се утврдува според вкупното време на траењето на осигурувањето.

Член 129

На работник од член 122 на овој закон, кој по остварувањето на старосна пензија поминал најмалку три години во работен однос или во вршењето на друга дејност и кој ја наполнил старосната граница определена со прописите за пензиско осигурување или наполнил пензиски стаж од 40 години (маж) односно 35 години (жена), ќе му се

определи, по негово барање, наместо пензијата што ја остварил како работник од член 122 на овој закон, нова пензија според општите прописи.

За определување на нова пензија според овој член се земаат исклучиво личните доходи што ги остварил осигуреникот по пензионирањето. Ако запослувањето по пензионирањето траело помалку од пет години, просекот на личните доходи заради определување на пензискиот основ се утврдува според вкупното времетраење на осигурувањето.

Член 130

Работник во орган за внатрешни работи, кој е пензиониран по потреба на службата според овој закон и прописите што беа во важност до влегувањето во сила на овој закон и кој повторно ќе заснови работен однос или врши работи за организација на здружен труд, задруга, државен орган, општествена и друга организација, или врши самостојна дејност по основ на која е осигурен, освен самостојна уметничка дејност, има право на дел од пензијата под условите и во височина што ќе ги пропише Извршниот совет.

Одредбата од претходниот став не се однесува на работник кој остварил пензија според овој закон и прописите што беа во важност до влегувањето во сила на овој закон, ако во моментот на остварувањето на пензија наполнил пензиски стаж од 40 години (маж) односно 35 (жена) или ако таков пензиски стаж оствари по пензионирањето.

На другите работници во органите за внатрешни работи, во поглед на користењето на старосната пензија за време на запослувањето, се применуваат одредбите од општите прописи.

Член 131

На работник, на кого му престане работата со право на старосна пензија, му припаѓа отплатнина во висина на личниот доход остварен за последните пет месеци ако поминал на работа над 25 години односно ако во последните три месеци поминал на работа над 15 години односно ако во последните два месеца поминал на работа најмалку 5 години на работни места од член 121 на овој закон.

Право на отплатнина во висина на личниот доход остварен во последните три месеци има и работник на кого ќе му престане работата со право на старосна пензија ако во органите за внатрешни работи поминал на работа над 20 години.

Член 132

На работник на орган за внатрешни работи што ќе оствари право на пензија му припаѓа надоместок на трошоците за селидба од местото на живеење до местото во кое сака да се настани, ако во местото на службувањето бил преместен по потреба на службата.

Правото на надоместок на трошоците од претходниот став може да се оствари во рок од две години од денот на престанокот на работата.

Член 133

Работник на органот за внатрешни работи, кој во вршењето или по повод на вршењето на службена работа, го загуби животот, ќе се погребне на трошок на органот за внатрешни работи, чиј работник бил, во местото што ќе го определи неговото семејство.

Во случаите од претходниот став на семејството што го издржувал загинатиот работник му припаѓа еднакратна парична помош во висина на личниот доход што работникот го остварил во последните 12 месеци.

Надоместокот од став 2 на овој член се исплатува од средствата на органот во кој работникот бил на работа односно од средствата на Републичкиот секретаријат ако работникот го загубил животот како припадник на посебна единица на милицијата.

Член 134

На овластените службени лица во органите за внатрешни работи во случај на привремена неспособност за работа им припаѓа надоместок во висина на аконтацијата на личниот доход.

Разликата меѓу височината на надоместокот за време на привремената неспособност за работа што паѓа на товар средствата на заедницата за социјално осигурување според прописите за здравствено осигурување и надоместокот што се исплатува по претходниот став, на заедницата на здравствено осигурување ѝ ја надоместува општината односно Републиката.

Член 135

Граѓанин кој по барање од орган за внатрешни работи или од овластено службено лице им укаже помош и по тој повод биде повреден или се разболи и поради тоа потрајно остане надвор од работен однос односно ќе стане неспособен за работа, ги има истите права од пензиско-инвалидско и здравствено осигурување како и лицата кои претрпеле несреќа на работа.

Ако во укажувањето на помошта граѓанинот го загуби животот, неговото семејство ги има истите права од пензиското осигурување како и семејството на работник на органот за внатрешни работи кој го загубил животот во вршењето или по повод на вршењето на службената работа и правата од член 133 на овој закон.

Средствата за остварување на правата од ст. 1 и 2 од овој член ќе му ги обезбеди Републиката односно општината на органот на кого му е укажана помошта.

Член 136

Органот за внатрешни работи е должен да ги осигура, во случај на смрт или трајно губење на работната способност, работниците што работат на работни места што се посебно опасни по здравјето и животот.

Работните места од претходниот став ги определува работната заедница со општ акт.

Член 137

Неспособноста на работниците за работа во органите за внатрешни работи ја утврдува здравствена комисија што ја именува републичкиот секретар.

Здравствената комисија од претходниот став ја сочинуваат: претседател, најмалку двајца лекари — специјалисти, од кои еден за интерна медицина и двајца работници на Републичкиот секретаријат. Кога комисијата утврдува неспособност на работник на милицијата еден од двајцата работници е работник на милицијата.

По потреба здравствената комисија може да има и други лекари — специјалисти.

Претседателот и членовите на комисијата од став 2 на овој член имаат свои заменици.

Член 138

Одредбите за преместувањето, пензиско-инвалидското и здравственото осигурување, како и за материјално обезбедување се применуваат и на униформираните работници од Средното училиште за внатрешни работи.

VIII. СРЕДСТВА ЗА РАБОТА**Член 139**

Покрај средствата за вршење на редовна дејност и средствата на опремата, средствата за работа на органите за внатрешни работи ги сочинуваат и средствата за посебни намени.

Член 140

Средствата за вршење на редовна дејност се средствата за материјални издатоци, законски и договорни обврски, средствата за акумулација и средствата за лични доходи на работниците.

Член 141

Средствата за опрема на секој орган за внатрешни работи сочинуваат единствен фонд за опрема на тој орган, без оглед на тоа дали тие средства ги обезбедиле Републиката или општините, ако со актот за доделување на тие средства не е определено поинаку.

Член 142

Предметите на опремата на органите за внатрешни работи се состојат од предмети на опрема за општи намени и предмети на опрема за специјални намени.

За прибавување и пренесување на правото за користење, продавање, давање на послуга или закуп, за расходување и за заедничко користење со други органи на управата и организации на движни предмети на опрема за специјални намени, одлучува старешината на органот за внатрешни работи.

Член 143

Органот за внатрешни работи правото на користење на движни предмети на опрема за општи намени може да го пренесе без надоместок и на орган за внатрешни работи на друга општина односно на Републиката. За пренесувањето одлучува советот на работната заедница во согласност со старешината на органот за внатрешни работи.

Член 144

Во органите за внатрешни работи се основаат, покрај фондот за опрема, и фонд за заедничка потрошувачка и резервен фонд.

Член 145

Како средства за посебни намени на органите за внатрешни работи и Средното училиште за внатрешни работи им се обезбедуваат и средства за намирување на определени потреби или за извршување на задачите што спаѓаат во нивна редовна дејност и тоа за: набавка на обувки, облека и посебна лична опрема на униформираните лица; набавка на оружје и муниција и материјал за одржување на оружјето; набавка на посебна оперативна техника; специјални издатоци; сместување и исхрана на притворени и задржани лица; осигурување од последици на несреќен случај при работа; отплатнина; надоместок на трошоци за селидба и за помош на семејството на работник што ќе го загуби животот при вршењето или по повод на вршењето на службата; трошоци за спроведување на лица; укажување на правна помош; трошоци за школување и обучување на работниците во ресорни школи и курсеви; трошоци што за време на школувањето во Средното училиште за внатрешни работи им се обезбедуваат на учениците (член 16 од Законот за Средното училиште за внатрешни работи — „Службен весник на СРМ“ број 39/71); трошоци за утврдување на психофизичка способност и превентивна здравствена заштита; трошоци за исхрана и обучување на службени кучиња, средства за остварување на правата на граѓаните од член 135 на овој закон и трошоци за закуп на ПТТ линии и за одржување на линиите и релеите.

За користење на средствата за осигурување од последици на несреќен случај при работа и надоместок на трошоци за селидба, школување и обучување на работниците, за ресорни школи и курсеви, како и средствата за трошоците што за време на школувањето во Средното училиште за внатрешни работи им се обезбедуваат на учениците и трошоците за утврдување на психофизичка способност и превентивната здравствена заштита одлучува советот на работната заедница во согласност со републичкиот секретар, а за користење на другите средства за посебни намени одлучува старешината на органот за внатрешни работи.

Ако средствата за посебни намени не се потрошат во годината за која се обезбедени, се пренесуваат во наредната година со иста намена.

Член 146

Средствата за постојана резерва му се обезбедуваат на орган за внатрешни работи секоја година во висина од 1% од средствата за вршење на редовната дејност, со тоа што вкупните средства на постојаната резерва не можат да бидат поголеми од 10% од едногодишниот износ на средствата за вршење на редовната дејност.

Средствата за постојана резерва можат да се користат за финансирање на вонредни работи додека на органот за внатрешни работи не му се обезбедат средства за извршување на тие работи.

Член 147

Поради посебните услови на работа и природата на вршењето на работите, на органите за внатрешни работи им се обезбедуваат средства за личен доход зголемени за најмалку 20% над лимитот на средствата за редовна дејност за работните места на кои се вршат посебни должности (чл 43 и 156).

Член 148

Републиката им обезбедува на органите за внатрешни работи средства за:

1. вршење на работите од надлежност на Републичкиот секретаријат;

2. вооружување на овластените службени лица, како и оолека, обувки и посебна лична опрема на работниците на милицијата;

3. вооружување и обучување, како и облека, обувки и лична опрема на резервните милиционери и вооружување и обучување на обврзниците на трудовата обврска;

4. сите видови на комуникациони врски што ги воведува Републичкиот секретаријат до општинските органи за внатрешни работи и за одржување на врските во Републиката;

5. трошоци за работа на единиците на милицијата за извршување на определени задачи;

6. трошоци за дневници и превоз на работниците на внатрешните работи во врска со обезбедувањето на определени личности и објекти, кога е тоа организирано од Републичкиот секретаријат;

7. Трошоци за стручно оспособување и усовершување кога е тоа организирано од Републичкиот секретаријат и за трошоци за школарина кога се посетуваат школи и курсеви за внатрешни работи надвор од Републиката и воени школи и курсеви;

8. трошоци за комисиите за полагање на стручен испит за приправници;

9. трошоци за спровод на лица лишени од слобода надвор од територијата на Републиката кога за тоа е надлежен орган за внатрешни работи;

10. трошоци за спровод на странски државјани спрема кои е изречена мерката за безбедност или заштитна мерка протерување од територијата на Југославија или е откажан натамошниот престој во Југославија, како и за прифат односно спровод на странски државјани кои неовластено ја минале југословенската граница;

11. трошоци за утврдување на психофизичката способност и за превентивни здравствени мерки што ги презема Републичкиот секретаријат за овластените службени лица, како и за здравствената заштита на слушателите на курсеви организирани од Републичкиот секретаријат;

12. учество во финансирањето на изградбата на станови за овластените службени лица и изградба на работни простории;

13. надоместок за користење на опремата (член 62);

14. други трошоци определени со закон.

Член 149

Републиката, покрај средствата од член 148 на овој закон, обезбедува и наменски средства за покривање на трошоците сврзани со извршувањето на работите што произлегуваат од вонредните задачи и од одредбите на чл. 94 и 95 на овој закон.

Член 150

Средствата што се обезбедуваат за посебни намени се утврдуваат во единствен износ и се водат на посебна сметка кај органот за внатрешни работи и Средното училиште за внатрешни работи.

Средствата од претходниот став не можат да се распределуваат, ниту да се ползуваат за вршење на редовната дејност.

Член 151

Набавувањето на техничка опрема за општинските органи за внатрешни работи го врши Републичкиот секретаријат заради единствено унифицирање на потребите во Републиката.

IX. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 152

Воените обврзници од член 52, став 2 од Законот за воената обврска („Службен лист на СФРЈ“ бр. 8/69) што се наоѓаат на воена вежба во единиците на милицијата, во вршењето на работите на Службата за јавна безбедност, се сметаат како овластени службени лица во смисла на член 43 од овој закон.

Член 153

Се овластува Извршниот совет да донесе прописи за вооружувањето и опремата на милицијата, функциите, ознаките на функциите и униформата, како и за личностите и објектите што се заштитнуваат.

Член 154

Се овластува републичкиот секретар да донесе прописи:

1. за правилата за вршење на работите на Службата за јавна безбедност;

2. за употребата на огнено оружје, гумена палка и други средства за присилба;

3. за работните и оперативните евиденции што се водат во станиците на милицијата и самостојните одделенија на милицијата;

4. за водењето на статистиката и евиденцијата и за начинот и времето на известувањето за извршување на законите и другите прописи од областа на внатрешните работи;

5. за внатрешните односи во милицијата;

6. за образецот, постапката за издавање, рокот на важењето и начинот на водење на евиденцијата на легитимациите на овластените службени лица;

7. за средствата и начинот на користење и одржување на системите за врски меѓу Републичкиот секретаријат и општинските органи за внатрешни работи;

8. за начинот на трошење и контрола на располагањето со финансиските средства во општинските органи за внатрешни работи што ги обезбедува Републиката (за специјални издатоци и средства за опрема за специјални намени);

9. за времето на траењето на облеката, обувките и посебната лична опрема на работниците на милицијата за кои се обезбедуваат средства во буџетот на Републиката;

10. за стварите на опрема за специјални намени;

11. за програмата и планот на изведувањето на настава во станиците на милицијата и самостојните одделенија на милицијата;

12. за психофизичките способности што треба да ги исполнува лицето што се прима за работник на утврдени работни места во органите за внатрешни работи;

13. за материјалното работење со предметите на вооружувањето и посебната лична опрема;

14. за ценовникот на предметите за вооружување и посебната лична опрема;

15. за цените на обрасите што се употребуваат во органите за внатрешни работи.

Член 155

Одредбите од овој закон кои се однесуваат на пензиското и инвалидското осигурување ќе се применуваат од 1 јануари 1973 година, а до тоа време ќе се применуваат одредбите на Основниот закон за пензиското осигурување односно Основниот закон за инвалидско осигурување.

Член 156

Работниците кои до влегувањето во сила на овој закон биле овластени службени лица се сметаат за овластени службени лица и според овој закон.

Член 157

Уредбата за функциите, ознаките на функциите и униформата на милицијата („Службен весник на СРМ“ бр. 13/72), Правилникот за психофизичките способности што треба да ги има лицето што се прима за работник во милицијата („Службен весник на СРМ“ бр. 32/67), Правилникот за легитимациите на овластените службени лица во органите за внатрешни работи („Службен весник на СРМ“ бр. 9/72) и Правилникот за вршење на работите на Службата за јавната безбедност („Службен весник на СРМ“ бр. 10/72), ќе се применуваат до донесувањето на нови прописи, ако не се во спротивност со овој закон.

Органите за внатрешни работи ќе ги усогласат своите општи акти со одредбите на овој закон во рок од шест месеци од денот на неговото влегување во сила.

Член 158

Со влегувањето во сила на овој закон престанува да важи Законот за внатрешни работи — Пречистен текст („Службен весник на СРМ“ бр. 23/71) и Законот за основање комисија за контрола на Службата за државна безбедност („Службен весник на СРМ“ бр. 16/69).

Член 159

Овој закон влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“, а ќе се применува од 1 јануари 1973 година.

432.

Врз основа на член 152, став 5 од Уставот на Социјалистичка Република Македонија, издавам

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА НАРОДНАТА БАНКА НА МАКЕДОНИЈА

Се прогласува Законот за Народната банка на Македонија,

што Собранието на Социјалистичка Република Македонија го донесе на седницата на Републичкиот собор, одржана на 28 декември 1972 година, и на седницата на Стопанскиот собор, одржана на 28 декември 1972 година.

Број 03-3119

29 декември 1972 година

Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ,
Никола Минчев, с. р.

ЗАКОН

ЗА НАРОДНАТА БАНКА НА МАКЕДОНИЈА

I. ОПШТИ ОДРЕБИ

Член 1

Народната банка на Македонија е установа на единствениот монетарен систем на Југославија, која во рамките на правата и должностите утврдени со сојузен и републички закон, остварува заедничка емисиона политика и го обезбедува извршувањето на сојузните и републичките закони во областа на единствениот паричен, кредитен и девизен систем на територијата на Социјалистичка Република Македонија.

Член 2

Народната банка на Македонија, во рамките на средствата што и припаѓаат, ја остварува заедничката емисиона политика, во чии рамки ги утврдува условите и начинот на користење на паричните средства во Републиката и презема други мерки потребни за остварување на кредитната политика во Македонија.

Член 3

Народната банка на Македонија, во рамките на своите права и должности, е одговорна за стабилноста на валутата, за општата ликвидност на плаќањето и за спроведувањето на заеднички утврдената монетарно-кредитна и девизна политика.

Член 4

Народната банка на Македонија, во рамките на своите права и должности, самостојно ги применува мерките со кои се остваруваат целите и задачите на монетарно-кредитната и девизната политика.

Член 5

Народната банка на Македонија ги следи и ги проучува појавите од областа на монетарно-кредитната и девизната политика и кредитните односи со странство и за тоа го известува Собранието на Социјалистичка Република Македонија и Извршниот совет.

Член 6

Народната банка на Македонија за својата работа одговара пред Собранието на Социјалистичка Република Македонија.

Народната банка на Македонија за својата работа му поднесува редовен и повремени извештаи на Собранието на Социјалистичка Република Македонија.

Член 7

За обврските на Народната банка на Македонија емчи Социјалистичка Република Македонија.

Член 8

Народната банка на Македонија има својство на правно лице.

Седиштето на Народната банка на Македонија е во Скопје.

Член 9

Народната банка на Македонија има статут. Статутот на Народната банка на Македонија го донесува Советот на Народната банка на Македонија, а го потврдува Собранието на Социјалистичка Република Македонија.

Член 10

Народната банка на Македонија донесува финансиски план и завршна сметка.

Финансискиот план и завршната сметка на Народната банка на Македонија ги донесува Советот на Банката, а ги потврдува Собранието на Социјалистичка Република Македонија.

Член 11

Народната банка на Македонија може да учествува и да членува во меѓународни финансиски организации, по претходна согласност од Извршниот совет.

Член 12

Печатот на Народната банка на Македонија го содржи грбот на Социјалистичка Република Македонија и називот на Банката.

Член 13

Работната заедница на Народната банка на Македонија со општ акт го уредува остварувањето на своите права на самоуправувањето.

II. РАБОТЕЊЕ НА НАРОДНАТА БАНКА НА МАКЕДОНИЈА

1. Монетарно-кредитни работи

Член 14

Во согласност со поставените задачи од усвоената економска политика и барањето на единствениот пазар, Народната банка на Македонија му предлага на Извршниот совет проекција на кредитната политика за делот на емисијата што ѝ припаѓа на Социјалистичка Република Македонија, за периодот во кој треба да се оствари таа политика.

Извршниот совет ги утврдува намените и посебните услови во сообразност со поставените задачи на усвоената монетарно-кредитна политика и барањата на единствениот пазар, а Народната банка на Македонија ја спроведува кредитната политика, определува општи услови за давање на кредити и врши контрола на наменската употреба на кредитите.

Член 15

Народната банка на Македонија, во границите на усвоената монетарно-кредитна политика, а заради утврдување на условите и начинот на користење на парични средства во Републиката, врши кредитирање на деловни банки, купува и продава хартии од вредност, ја следи ликвидноста и кредитната способност на деловните банки и, по потреба, го ограничува обемот на кредитите на деловните банки во Социјалистичка Република Македонија.

Народната банка на Македонија применува и други мерки за остварување на кредитната политика на Републиката за чие преземање е овластена со закон.

Член 16

Народната банка на Македонија, во согласност со републички закон, врши и определени банкарски работи за сметка на Републиката.

Народната банка на Македонија не може да се занимава со дејноста на деловните банки.

Член 17

Народната банка на Македонија може, при извршувањето на своите функции, да издава обврзници и благајнички записи.

2. Плаќање и кредитни односи со странство

Член 18

Народната банка на Македонија им дава овластување на деловните банки за вршење на девизно-валутни работи во Југославија.

Овластувањето на став 1 на овој член се издава под услови што ги утврдува Сојузниот извршен совет.

Народната банка на Македонија им дава овластувања и на други организации на здружениот труд за вршење на менувачки работи во Југославија.

Народната банка на Македонија обезбедува увид во засновувањето на кредитни односи со странство.

Со цел за остварување на потребниот увид кај Народната банка на Македонија се врши регистрирање на кредитните работи склучени со странство.

Член 19

Народната банка на Македонија може да врши платен промет со странство, ако за тоа добие овластување од Народната банка на Југославија.

Член 20

Народната банка на Македонија се грижи за спроведување на платните и финансиските договори со странство.

Член 21

Народната банка на Македонија може да стапува во кредитни односи со странство во свое име и за сметка на Републиката само по одлука на Собранието на Социјалистичка Република Македонија.

3. Трезорски работи

Член 22

Народната банка на Македонија врши трезорски работи кои се однесуваат на манипулирање со домашни пари и странски валути и ја снабдува Службата на општественото книговодство односно нејзините единици со банкноти и ковани пари и хартии од вредност.

Трезорското работење се регулира со посебни прописи.

4. Други работи на Народната банка на Македонија

Член 23

Народната банка на Македонија може да врши купување и продажба на злато и други благородни метали.

Член 24

Народната банка на Македонија врши работи во врска со реализирањето и отплатувањето на заемите на Републиката во земјата и во странство, во согласност со републичките прописи.

III. ПОСЕБНИ ОВЛАСТУВАЊА НА НАРОДНАТА БАНКА НА МАКЕДОНИЈА

Член 25

Народната банка на Македонија врши контрола над спроведувањето на мерките на монетарно-кредитната и девизната политика во рамките утврдени со закон.

При вршењето на контрола над спроведувањето на монетарно-кредитната и девизната политика од страна на деловните банки, Народната банка на Македонија има право на увид во работните книги и во другата документација на деловните банки и корисниците на нивните кредити, како и да бара од нив да ѝ даваат податоци и извештаи за прашањата што се во врска со извршувањето на нивните задачи.

Член 26

Ако Народната банка на Македонија утврди дека деловната банка не се придржува за прописите со кои е утврдена монетарно-кредитната и девизната политика, ќе преземе спрема таа банка мерки заради усогласување на нејзината работа со монетарно-кредитната и девизната политика.

Мерките од став 1 на овој член опфаќаат: запирање на натамошно кредитирање на деловната банка, ограничување на задолжувањата на деловната банка во странство, ограничување обемот на пласманите на деловната банка и други мерки предвидени со закон.

Ако деловната банка во подолг период, и покрај преземените мерки од став 1 на овој член, не се придржува за прописите со кои е утврдена монетарно-кредитната и девизната политика, Народната банка на Македонија ќе бара да се свика Собранието на банката. За преземената мерка Народната банка на Македонија ќе го извести Собранието на општествено-политичката заедница кое врши надзор над законитоста на работата на деловната банка, и ќе побара, во рамките на својата надлежност, да преземе мерки работењето на банката да се усогласи со монетарно-кредитната и девизната политика.

Ако преземените мерки од ставовите 2 и 3 на овој член не обезбедат законско работење на деловната банка во сообразност со монетарно-кредитната и девизната политика, Народната банка на Македонија ќе пристапи кон наплата на сите свои побарувања од таа банка и ќе и го одземе овластувањето да врши девизно-валутно работење, односно ќе и предложи на Народната банка на Југославија да и се одземе правото за вршење на работите во платниот промет и кредитните работи со странство.

Член 27

Народната банка на Македонија врши контрола над надворешно-трговското и девизното работење на работните организации, во границите на овластувањата утврдени со прописите за надворешно-трговското и девизното работење (девизна документарна контрола).

Член 28

Народната банка на Македонија врши контрола над девизното работење на овластените банки. Народната банка на Македонија обезбедува контрола од став 1 на овој член преку непосреден увид со цел за единствена примена на девизните прописи и девизната политика кај овластените банки на територијата на Републиката.

Ако Народната банка на Македонија при вршењето на контрола, во смисла на став 1 од овој член, утврди неправилности во работата, на овластената банка ќе и издаде решение во определен рок да ги отстрани утврдените неправилности.

Против решението од претходниот став на овој член овластената банка може да поднесе жалба до Народната банка на Југославија.

Жалбата од претходниот став не го одлага извршувањето на решението.

IV. ОРГАНИ НА НАРОДНАТА БАНКА НА МАКЕДОНИЈА

Член 29

Со работите на Народната банка на Македонија раководат гувернерот и Советот на Народната банка на Македонија.

Член 30

Гувернерот, претседателот на Советот и членовите на Советот на Народната банка на Македонија ги именува Собранието на Социјалистичка Република Македонија за време од 4 години, и, по истекот на мандатот, можат да бидат повторно именувани.

Советот на Народната банка на Македонија го сочинуваат 11 члена.

Член 31

Гувернерот и Советот на Народната банка на Македонија за работата на Банката одговараат, според својот делокруг на работа, пред Собранието на Социјалистичка Република Македонија.

Надлежностите и правата на гувернерот и Советот на Народната банка на Македонија се утврдуваат со овој закон и со Статутот на Народната банка на Македонија.

Член 32

Гувернерот на Народната банка на Македонија ја претставува Народната банка на Македонија во земјата и во странство.

Член 33

Гувернерот на Народната банка на Македонија: 1) се грижи за законитоста на работата на Банката;

2) презема мерки за спроведување на монетарно-кредитната и девизната политика;

3) донесува одлуки и презема мерки спрема деловните банки кои не се придржуваат за прописите со кои е утврдена монетарно-кредитната и девизната политика од член 26, став 2 на овој закон;

4) му поднесува извештаи на Собранието на Социјалистичка Република Македонија за работата на Народната банка на Македонија;

5) заедно со работната заедница на Банката донесува општи акти за внатрешната организација на Банката;

6) поставува определени раководни работници на работни места определени со Статутот на Народната банка на Македонија во согласност со Советот на Народната банка на Македонија;

7) одлучува и за други прашања од значење за спроведувањето на монетарно-кредитната и девизната политика за кои ќе биде овластен со статутот на Народната банка на Македонија.

Член 34

Советот на Народната банка на Македонија:

1) дава предлози за донесување на мерки од областа на монетарно-кредитната и девизната политика, како и мерки за обезбедување на ликвидноста на плаќањата во земјата и во странство;

2) му предлага на Извршниот совет, во рамките на расположивите средства на Републиката, проекција на кредитната политика за периодот во кој треба да се оствари;

3) донесува одлуки за условите за давање на кредити од примарната емисија за селективни намени и посебните услови што ги утврдува Извршниот совет по член 14, став 2 од овој закон;

4) пропишува општи услови за кредитната способност и ликвидноста на деловните банки;

5) предлага мерки во областа на кредитните односи со странство;

6) донесува одлуки во рамките на со закон добиените овластувања за стапување на Народната банка на Македонија во кредитни и други деловни односи со странски банки и организации;

7) донесува одлуки за издавање на обврзници и благајнички записи;

8) донесува финансиски план и завршна сметка на Народната банка на Македонија;

9) ги усвојува извештаите што се поднесуваат до Собранието на СР Македонија;

10) дава согласност на општите акти за внатрешната организација и систематизација на работните места во Народната банка на Македонија;

11) донесува одлуки по член 26, став 3 и 4 од овој закон;

12) донесува Статут на Народната банка на Македонија;

13) дава согласност за поставување на работници на определени раководни работни места утврдени со Статутот на Народната банка на Македонија; и

14) одлучува и за други прашања што се предвидени со Статутот на Народната банка на Македонија.

Член 35

Советот на Народната банка на Македонија за прашањата од член 34 на овој закон одлучува со мнозинство на гласови на сите членови.

Одлуките на Советот на Народната банка на Македонија се објавуваат во „Службен весник на СР Македонија“.

Член 36

Советот на Народната банка на Македонија донесува деловник за својата работа.

Член 37

Претседателот на Советот на Народната банка на Македонија ги свикува седниците на Советот, предлага дневен ред и претседава на седниците на Советот на Народната банка на Македонија.

Член 38

Во Народната банка на Македонија се поставуваат еден или повеќе вицегубернери, од кои еден се одредува за заменик на губернерот (заменик-губернер).

Вицегубернерите ги именува Извршниот совет за време од 4 години, и можат да бидат повторно именувани на истата должност.

Вицегубернерот што ќе го заменува губернерот го одредува Извршниот совет.

Со Статутот на Народната банка на Македонија се утврдува кои работи од својот делокруг губернерот може да ги пренесе на вицегубернерите.

Член 39

Во Народната банка на Македонија се формира Совет на работната заедница, чии членови ги избираат работните луѓе вработени во Народната банка на Македонија на начин и по постапка утврдени со Статутот на Народната банка и прописите за самоуправувањето во органите на управата.

Бројот на членовите на Советот на работната заедница, начинот на нивниот избор и траењето на мандатот, начинот на работа и донесувањето на одлуки, се определуваат со Статутот на Народната банка на Македонија.

Член 40

Советот на работната заедница на Народната банка на Македонија:

- 1) донесува општи акти од член 13 на овој закон, во согласност со губернерот на Народната банка на Македонија;
- 2) донесува општи акти за распределба на средствата што ги распределува работната заедница на Народната банка на Македонија;
- 3) одлучува за употребата на средствата на фондовите што се формираат од приходите што ѝ припаѓаат на работната заедница;
- 4) ги уредува меѓусебните односи во работата и се грижи за унапредување на условите за работа, за стручната спрема на работниците и за другите прашања од општествено-економската положба на работниците во Народната банка на Македонија;
- 5) донесува правилник за организацијата и систематизацијата на Народната банка на Македонија во согласност со Советот на Народната банка на Македонија и губернерот на Народната банка на Македонија;
- 6) врши и други работи во сообразност со Законот и Статутот на Народната банка на Македонија.

V. ПРИХОДИ И ФОНДОВИ НА НАРОДНАТА БАНКА НА МАКЕДОНИЈА

Член 41

Народната банка на Македонија остварува средства за вршење на својата дејност од:

- 1) камата на дадените кредити;
- 2) приходите по Тарифата за вршење на услуги;
- 3) приходите што ги остварува со купување и продажба на хартии од вредност; и
- 4) од други приходи што ги остварува со своето работење.

Член 42

Од приходите што ги остварува Народната банка на Македонија се намируваат:

1. каматата и другите трошоци по кредитите;
2. каматите на депозитите;
3. каматите и другите трошоци по хартиите од вредност;
4. трошоците за манипулација, чување и транспортирање на банкноти и ковани пари;
5. трошоците по девизно-валутните работи;
6. средствата на посебниот резервен фонд;
7. средствата што и припаѓаат на Народната банка на Југославија по однос на учество во активната камата;
8. средствата што ги распоредува работната заедница на Народната банка на Македонија;
9. другите расходи што ги има Народната банка во своето работење.

Средствата од точка 7 на овој член се утврдуваат согласно со член 74 од Законот за Народната банка на Југославија и единственото монетарно работење на народните банки на републиките и народните банки на автономните покраини.

Средствата од точка 8 на овој член се утврдуваат со финансиски план на Народната банка на Македонија.

Член 43

Вишокот на приходите над расходите ѝ припаѓа на Републиката, односно вишокот на расходите над приходите се покрива на товар на средствата на Републиката.

Член 44

Трошоците што произлегуваат од посебното работење кое Народната банка на Македонија го врши за сметка на Републиката се покриваат од средствата на Републиката.

Член 45

Износот на средствата од член 42, точка 8 претставува вкупен приход на работната заедница на Народната банка на Македонија за годината за која се донесува завршната сметка.

Член 46

Од вкупниот приход на работната заедница на Народната банка на Македонија се намируваат:

1. материјалните трошоци;
2. амортизацијата на основните средства и инвентарот; и
3. другите трошоци на работната заедница на Народната банка на Македонија, освен издатоците кои врз основа на закон се надоместуваат од доходот или фондовите и од другите посебни средства.

Вкупниот приход на работната заедница на Народната банка на Македонија, намален за издатоците од претходниот став на овој член, претставува доход на работната заедница на Народната банка на Македонија.

Член 47

Работната заедница на Народната банка на Македонија го утврдува и врши распределба на доходот според прописите што важат за организациите на здружениот труд.

Член 48

За покривање на ризикот настанат при работењето, Народната банка на Македонија формира посебен резервен фонд.

Средствата на посебниот резервен фонд на Народната банка се издвојуваат од вкупниот приход во износ што го определува Советот на Народната банка на Македонија во согласност со Извршниот совет.

Одлуката за употребата на средствата на посебниот резервен фонд ја донесува Советот на Народната банка на Македонија.

VI. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 49

Народната банка на Македонија својата организација и работењето ќе го усогласи со овој закон во рок од една година од денот на неговото влегување во сила.

Член 50

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на СР Македонија“.

433.

Врз основа на член 152, став 5 од Уставот на Социјалистичка Република Македонија, издавам

УКАЗ

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА НА УЧЕСНИЦИТЕ ВО НАРОДНО-ОСЛОБОДИТЕЛНАТА ВОЈНА

Се прогласува Законот за здравствена заштита на учесниците во Народно-ослободителната војна, што Собранието на Социјалистичка Република Македонија го донесе на седницата на Републичкиот собор, одржана на 28 декември 1972 година, и на седницата на Социјално-здравствениот собор, одржана на 28 декември 1972 година.

Број 03-3115

29 декември 1972 година

Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ,
Никола Минчев, с. р.

ЗАКОН

ЗА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА НА УЧЕСНИЦИТЕ ВО НАРОДНО-ОСЛОБОДИТЕЛНАТА ВОЈНА

Член 1

Со овој закон се регулира правото на здравствена заштита на учесниците во Народно-ослободителната војна и на членовите на нивните семејства кои не се здравствено осигурени, односно кои се здравствено осигурени по основ по кој им се обезбедува помал обем на права од здравствената заштита од правата што им се обезбедени на осигурениците — работници.

Член 2

Право на здравствена заштита во смисла на овој закон имаат:

- 1) учесниците во Народно-ослободителната војна на кои учеството им е признато во посебен стаж во двојно траење без прекин до 15 мај 1945 година според прописите за пензиско осигурување;
- 2) членовите на семејствата на лицата од претходната точка;
- 3) членовите на семејствата на загинатите и умрените учесници во Народно-ослободителната војна од точка 1 на овој член.

Член 3

Својството на член на семејството, како и обмот на правата од здравственото осигурување на лицата од член 2 на овој закон, се утврдуваат според прописите за здравствено осигурување што се однесуваат на осигурениците-работници.

Член 4

Правата утврдени со овој закон се обезбедуваат преку Заедницата на здравственото осигурување на работниците на чие подрачје корисникот на тие права (корисник) има живеалиште, под условите на овој закон, и на начин и во постапка предвидени со прописите за здравствено осигурување.

Својството на корисник на правата од здравствената заштита во смисла на овој закон го утврдува Заедницата од претходниот став по барање на заинтересираното лице.

Член 5

Заедницата на здравственото осигурување на земјоделците ѝ ги надоместува на Заедницата на здравственото осигурување на работниците трошоците до износот на просечните трошоци за здравствена заштита по осигурено лице-земјоделец, остварени на подрачјето на Заедницата на здравственото осигурување на земјоделците во претходната календарска година.

Трошоците за спроведување на задолжителните видови на здравствена заштита на корисниците што не се здравствено осигурени, општината и ги надоместува на Заедницата на здравственото осигурување на работниците на чие подрачје корисниците имаат живеалиште според прописите за здравствено осигурување.

Средствата за здравствена заштита, утврдени со овој закон, над износот на средствата од став 1 и 2 на овој член ги обезбедува Републиката. Височината на средствата се утврдува спогодбено со Заедницата на здравственото осигурување на работниците на чие подрачје корисниците имаат живеалиште, според просечните трошоци по осигуреник остварени на тоа подрачје во претходната календарска година.

Републичкиот секретар за финансии и републичкиот секретар за здравство и социјална политика поблиску ќе го пропишат начинот на спроведување на одредбите од претходните три става.

Член 6

Овој закон влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“, а ќе се применува од 1. VII. 1973 година.

434.

Врз основа на член 152, став 5 од Уставот на Социјалистичка Република Македонија, издавам

УКАЗ

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РЕПУБЛИЧКИТЕ ДАНОЦИ НА ГРАЃАНИТЕ

Се прогласува Законот за републичките даноци на граѓаните,

што Собранието на Социјалистичка Република Македонија го донесе на седницата на Републичкиот собор, одржана на 28 декември 1972 година, и на седницата на Стопанскиот собор, одржана на 28 декември 1972 година.

Број 03-3120

29 декември 1972 година

Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ,
Никола Минчев, с. р.

ЗАКОН

ЗА РЕПУБЛИЧКИТЕ ДАНОЦИ НА ГРАЃАНИТЕ

Член 1

Социјалистичка Република Македонија ги воведува следниве републички даноци:

1. данок од личен доход од работен однос;
2. данок од личен доход од земјоделска дејност;
3. данок од вкупниот приход на граѓаните.

Член 2

Републички данок од личен доход од работен однос се плаќа по стапка од 1,9%.

На примањата од работен однос на уживателите на пензии кои, врз основа на таква работа, немаат својство на осигуреник, како и на примањата за работа подолга од полното работно време се плаќа републички данок по стапка од 50%.

Член 3

Републички данок од личен доход од земјоделска дејност плаќаат, по стапка од 7,3% од катастарскиот приход, обврзниците на кои земјоделската дејност им е единствено занимање.

Обврзниците на кои земјоделската дејност не им е единствено занимање плаќаат данок по стапка од 25% од катастарскиот приход.

Член 4

Републички данок од вкупниот приход на граѓаните се плаќа по следниве стапки:

Ако основната на данокот изнесува динари	Се плаќа на име данок (износ и стапка)	Основица над
до 5.000	3%	
5.000—10.000	150 + 4% на вишок над 5.000	5.000
10.000—15.000	350 + 6% „ „ „ 10.000	10.000
15.000—20.000	650 + 8% „ „ „ 15.000	15.000
20.000—25.000	1.050 + 11% „ „ „ 20.000	20.000
25.000—30.000	1.600 + 14% „ „ „ 25.000	25.000
30.000—35.000	2.500 + 18% „ „ „ 30.000	30.000
35.000—40.000	3.200 + 22% „ „ „ 35.000	35.000
40.000—45.000	4.300 + 27% „ „ „ 40.000	40.000
45.000—50.000	5.650 + 32% „ „ „ 45.000	45.000
50.000—55.000	7.250 + 37% „ „ „ 50.000	50.000
55.000—60.000	9.100 + 42% „ „ „ 55.000	55.000
60.000—65.000	11.200 + 48% „ „ „ 60.000	60.000
65.000—70.000	13.600 + 54% „ „ „ 65.000	65.000
70.000—75.000	16.300 + 60% „ „ „ 70.000	70.000
75.000—80.000	19.300 + 66% „ „ „ 75.000	75.000
преку 80.000	22.600 + 75% „ „ „ 80.000	80.000

Член 5

Приходите од републичкиот данок од личен доход од работен однос се отстапуваат на:

— Републичкиот фонд за научно-истражувачка работа 21%;

— Републичката заедница на образованието и воспитувањето 16% и

— од остатокот се отстапува и тоа: на Општината на Скопје 41% а на другите општини 80%.

Приходот од член 2, став 2 на овој закон целосно ѝ се отстапува на Републичката заедница на образованието и воспитувањето.

Член 6

Од републичкиот данок од личен доход од земјоделска дејност од член 3, став 1 на овој закон се отстапува на:

— Републичкиот фонд за унапредување на индивидуалното земјоделство 88%;

— Републичкиот фонд за води 12%.

Приходот од данокот од член 3, став 2 на овој закон му се отстапува 70% на Фондот на солидарноста за здравствено осигурување на земјоделците.

Член 7

Приходот од данокот од вкупниот приход на граѓаните ѝ се отстапува во целост на општината на чие подрачје се остварува.

Член 8

Со влегувањето во сила на овој закон престанува да важи Законот за републичките придонеси и даноци на граѓаните („Службен весник на СРМ“, бр. 2/69, 32/70, 12/71, 40/72 и 42/72 година).

Член 9

Овој закон влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“, а ќе се применува од 1 јануари 1973 година.

435.

Врз основа на член 152, став 5 од Уставот на Социјалистичка Република Македонија, издавам

УКАЗ

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА АДМИНИСТРАТИВНИТЕ ТАКСИ

Се прогласува Законот за административните такси,

што Собранието на Социјалистичка Република Македонија го донесе на седницата на Републичкиот собор, одржана на 28 декември 1972 година, и на седницата на Соборот на општините, одржана на 28 декември 1972 година.

Број 03-3106
29 декември 1972 година
Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ,
Никола Минчев, с. р.

ЗАКОН

ЗА АДМИНИСТРАТИВНИТЕ ТАКСИ

Член 1

За списите и дејствијата во управните работи како и за другите предмети и дејствија кај органите на Социјалистичка Република Македонија и органите на општините се плаќаат административни такси (во натамошниот текст: такси).

Таксите се плаќаат според одредбите на овој закон, прописите на општините и прописите донесени врз основа на овој закон.

Член 2

Под органи во смисла на член 1 се подразбираат:

1) републичките и општинските органи на управата и други органи;

2) организациите на здружен труд и другите организации кога тие, во рамките на овластувањата што им се дадени со закон или пропис донесен врз основа на закон, решаваат во управните работи по барање на странките.

Член 3

За работата на републичките органи се плаќаат републички такси, а за работата на општинските органи — општински такси.

Член 4

Републичките такси се плаќаат по таксената Тарифа, која е составен дел на овој закон.

Член 5

Општинските такси ги воведува општината.

Член 6

За исти списи или дејствија таксата не може да се наплатува кумулативно по таксените тарифи на повеќе општествено-политички заедници.

Таксата се плаќа само по таксената тарифа која важи за онаа општествено-политичка заедница чиј орган решава по барањето на странката, без оглед на тоа кому му е поднесено барањето.

Член 7

Ниедна такса не може да се наплатува ако со таксената тарифа не е пропишана, ниту да се наплатува во поголем или помал износ од пропишаниот.

Отстапување од одредбите на претходниот став се определува со закон или со меѓународен договор.

Член 3

Таксен обврзник е лице, по чие барање постапката се покренува односно се вршат дејствија предвидени со таксената тарифа.

Ако за иста такса постојат двајца или повеќе таксени обврзници, нивната обврска е солидарна.

Член 3

Ако со таксената тарифа не е поинаку пропишано, таксената обврска настанува:

- 1) за поднесоците — во моментот кога се предаваат, а за поднесоците дадени на записник — кога записникот се составува;
- 2) за решенијата, дозволите и други исправи — во моментот на поднесувањето на барањето за нивното издавање; и
- 3) за управните дејства — во моментот на поднесувањето на барањето за извршување на тоа дејствие.

Член 10

Таксата се плаќа во моментот на настанувањето на таксената обврска, ако за одделни случаи не е поинаку пропишано.

Член 11

При плаќањето на таксата се врши заокружување на вкупниот износ на таксата на тој начин што вкупниот дел на износот до 5 пари се заокружува надолу, а износот над 5 пари се заокружува на 10 пари.

Член 12

Ако со таксената тарифа е пропишано таксата да се плаќа според вредноста на предметот, како основница за одмерување на таксата се зема вредноста означена во поднесокот или во исправата, или вредноста утврдена на друг начин.

Член 13

Кога со таксената тарифа е пропишана такса за вршење на стопанска или самостојна професионална дејност, таксата се плаќа на актот со кој се стекнува овластување за вршење на основна дејност (акт за основање односно одобрение за конституирање, одобрение за работа, дозвола и сл.).

Член 14

Кога исправата која е подложна на такса по барање на странката се издава во два или повеќе примероци, за вториот и за секој натамошен примерок, се плаќа такса како за препис и за проверка на препис.

Таксата од претходниот став не може да биде поголема од таксата за првиот примерок.

За примероците на исправа, кои по барање на странката се составуваат за потребите на самите органи, не се плаќа такса.

Член 15

Во решението или во друга исправа, за кои таксата е платена, мора да сезначи дека таксата е платена, во колкав износ и по кој тарифен број.

Член 16

Нетаксирани или недоволно таксирани поднесоци и други списи не смеат да бидат примени непосредно од странката.

Ако нетаксиран или недоволно таксиран поднесок или друг спис пристигне преку пошта, органот надлежен за одлучување по барањето ќе го повика таксениот обврзник со опомена во рок од 10 дена од денот на приемот на опомената да ја плати редовната такса и таксата за опомената.

Ако таксениот обврзник постапи по барањето содржано во опомената, ќе се смета дека поднесокот од почетокот бил уредно таксиран. Во спротивно, поднесокот се смета како да не е ни поднесен.

Член 17

Одредбите од став 2 на претходниот член не се применуваат на поднесоците и другите списи

кои, нетаксирани или недоволно таксирани, ќе пристигнат преку пошта од странство. Во тој случај наплатата на таксата ќе се изврши пред да се врачи бараното решение или друга исправа односно пред првото соопштување на таксениот обврзник за извршување на бараното дејствие.

Член 18

Списите и дејствијата во постапката што се води по службена должност не подлежат на такса.

Член 19

Од плаќање на такса се ослободени:

- 1) општествено-политичките заедници и нивните органи;
- 2) организациите на здружен труд и другите организации во вршењето на овластувањата од член 2, точка 2 на овој закон;
- 3) организациите на здружен труд од областа на науката, образованието и воспитувањето, културата, здравството и социјалната заштита;
- 4) Службата на општественото книговодство за списите и дејствијата во постапката кај државните органи во работите кои се однесуваат на вршење на работите по Законот за Службата на општественото книговодство;
- 5) Југословенскиот црвен крст;
- 6) добротворните противпожарни друштва, нивните противпожарни единици и сојузи во работите од нивните основни функции;
- 7) куќните совети во работите на управувањето со зградата, а месните заедници во работите од својот делокруг што ги вршат непосредно;
- 8) организациите, основани заради борба против алкохолот — за списите и дејствијата при вршењето на таа дејност;
- 9) организациите, основани за заштита на лицата со физички или психички недостатоци и нарушувања — за списите и дејствијата во врска со вршењето на тие дејности;
- 10) Сојузот на глувите и Сојузот на слепите и нивните организации — во работењето во врска со рехабилитацијата на глуви и слепи;
- 11) инвалидските организации, освен во работите при вршењето на стопанска дејност;
- 12) странските дипломатски и конзуларни претставништва во дипломатските и конзуларните работи — под услов на реципроцитет;
- 13) воените инвалиди од војните, мирновремените воени инвалиди и инвалидите на трудот, децата кои се уживатели на семејна инвалиднина и децата уживатели на лична инвалиднина до навршени 25 години од животот — за списите и дејствијата во врска со школувањето во сите школи;
- 14) инвалидите кои се ослободени од плаќање на годишни надоместоци за употреба на моторни возила — во постапката за стручен преглед на тие возила заради регистрација;
- 15) работниците — за актот за засновување на работен однос и за списите и дејствијата во врска со натамошното регулирање на тој однос;
- 16) работниците кои привремено се наоѓаат надвор од работен однос — во постапката за добивање на материјално обезбедување и за други права кои по тој основ им припаѓаат;
- 17) учениците во училиштата за задолжително школување за сите описи и дејствија во врска со задолжителното школување;
- 18) лицата кои го подаруваат својот имот на општествено-политичката заедница или се откажуваат од правото на сопственост на земјиште во полза на општествено-политичката заедница или бесплатно и се отстапува на општествено-политичката заедница други стварни права на недвижности — во постапката за добивање на исправи потребни за пренос на сопственост или други стварни права, како и за самата постапка за пренос; и
- 19) граѓаните со слаба имотна состојба.

Член 20

Со пропис на општината ќе се утврди кој граѓанин се смета со слаба имотна состојба во смисла на точка 19 од претходниот член.

Член 21

Кога постапката е покрената по барање на повеќе лица од кои некои се ослободени од плаќањето на такса, сите такси во таа постапка ги плаќа лицето кое не било ослободено од плаќање на такса. По исклучок, ако одмерувањето на таксата се врши според вредноста на предметот (член 12) лицето кое не е ослободено од плаќање на такса таква плаќа само на делот од вредноста која се однесува на него.

Член 22

Ослободени се од плаќање на такса следниве списи и дејствија:

- 1) предлозите, пријавите и други поднесоци од општ интерес;
- 2) молбите за помилување и решенијата по тие молби;
- 3) списите и дејствијата во постапката за прибирање на докази за слаба имотна состојба, заради признавање на ослободување од плаќање на такса;
- 4) списите и дејствијата во постапката за враќање на неправилно наплатени давачки;
- 5) списите и дејствијата во постапката за исправка на грешка во решенијата, другите исправи и во службените евиденции;
- 6) списите и дејствијата во постапката за составување и исправка на избирачки списоци, за кандидирање за избор на граѓани во претставничките тела и за нивно отповикување;
- 7) списите и дејствијата во постапката за запишување во книгите на државјаните;
- 8) пријавите и запишувањето во матичните книги;
- 9) списите и дејствијата во постапката за усвојување и во постапката за поставување на старател;
- 10) за сите видови на пријави и прилозите кон нив за облог со данок на граѓаните, списите и дејствијата во постапката за намалување на катастарскиот приход поради елементарни непогоди, растителни болести, штеточини и други вонредни настани, како и за списите и дејствијата за остварување на со закон признатите даночни олеснувања;
- 11) списите и дејствијата во постапката за купување, продавање, разменување и земање под закуп на земјиште исклучиво со цел за аронадација, како и за списите и дејствијата во постапката за комасација;
- 12) списите и дејствијата за остварување на правата од здравственото, пензиското и инвалидското осигурување;
- 13) списите и дејствијата за доделување на социјална помош и за остварување на други форми на социјална заштита (сместување во социјални установи и сл.);
- 14) списите и дејствијата во постапката за остварување на правата на инвалидитетите кои по законот им се признати;
- 15) списите и дејствијата во постапката во издавање на работна книшка и утврдување на работниот и посебниот однос на пензискиот стаж;
- 16) списите и дејствијата во запирање по согласност на осигуреникот заради исплата на премии и за осигурување на живот кај осигурителните заводи;
- 17) списите и дејствијата во постапката за основане на противпожарни друштва, нивни единици и сојузи;
- 18) списите и дејствијата во постапката за добивање и обезбедување на потрошувачки кредит;

19) списите и дејствијата за добивање на дозвола за сечење на шуми во сопствен забран за потребите на сопственото домаќинство, во времето определено за сечење на шума;

20) за списите и дејствијата во врска со поправка и одржување на станбени згради;

21) списите и дејствијата во постапката за спроведување на Законот за земјоделскиот земјишен фонд на општонароден имот и доделување на земја на земјоделски организации;

22) списите и дејствијата во постапката за остварување на правата признати на носителите на одликувања, како и на носителите на „Партизанска споменица 1941“;

23) списите и дејствијата во постапката за остварување на правото на додатокот на деца;

24) списите и дејствијата во врска со приемот на подароци и пакети од добротворните организации од странство, ако се упатени на име на добротворни организации во Југославија;

25) списите и дејствијата во врска со: основањето на водни заедници и други водостопански организации, прибавување на одобрение за изградба на објекти и простории за одбрана од штетното дејство на водите и прибавување на катастарски податоци со цел за облог и наплата на водниот придонес;

26) списите и дејствијата во врска со регулирањето на воената обврска, цивилната заштита, обуката за одбрана и заштита, трудовата обврска и другите обврски на граѓаните и работните организации што произлегуваат од извршување на правата и должностите во врска со народната одбрана;

27) списите и дејствијата во постапката за издавање и продолжување важењето на личните карти на југословенските државјани и на странски државјани постојано настанети во Југославија, како и самите лични карти;

28) пријавувањето и одјавувањето на живеалиште и престој на граѓаните;

29) списите и дејствијата во врска со признавањето на правото на повластено возење на лицата на кои тие права им припаѓаат според постојните прописи;

30) списите и дејствијата во врска со национализацијата на имоти;

31) оригиналните дипломи, свидетелствата и други исправи за завршено школување или за стручни квалификации, освен за нивните дуплирати и преписи;

32) списите и дејствијата во врска со заштитата на спомениците на културата;

33) списите и дејствијата во врска со основањето на станбени задруги и за подигање, доградување, преправање, поправка и одржување на станбените згради од страна на станбените задруги;

34) поднесоците упатени до органите за претставки и поплаки;

35) поднесоците со кои се бара интервенција на јавниот обвинител;

36) списите и дејствијата во постапката за умрени лица;

37) списите и дејствијата со кои се регулира односот меѓу примателот и давателот на стипендијата, односно кредитот за школување, од денот кога односното лице се здобило со својство на стипендист односно од денот кога му е одобрен кредитот.

Член 23

Во исправите што се издаваат без такса мора да се назначи за која цел се издаваат и врз основа на кој пропис се ослободени од такса.

Исправите од претходниот став може да се употребат и за други намени под услов на нив да се плати соодветна такса.

Член 24

Ослободувањата од такса се установуваат со закон или со меѓународен договор.

Ослободувањата од такса, предвидени со овој закон, се задолжителни за органите на Републиката а за органите на општината само доколку со одлука на општината не е поинаку пропишано.

Општините можат со својот пропис за таксите да установаат и други ослободувања, покрај ослободувањата пропишани во членовите 19 и 22.

Член 25

Ако за вршењето на услуги и користењето на податоци од областа на, премерот и катастарот на земјиштето се пропишани посебни надоместоци, не можат да се наплатуваат административни такси пропишани со републиката односно општинската тарифа за административните такси.

Член 26

Странските државјани, под услов на реципроцитет, ги имаат истите права по прописите за такси како и југословенските државјани.

Член 27

Лице кое платило такса но кое не било должно да ја плати или таксата ја платило во износ поголем од пропишаниот, или за дејствие кое органот од кои и да било причини не го извршило, или за жалба што органот ја уважил, има право на враќање на таксата односно на повеќе платената такса.

Постапката за враќање на такса се покренува по барање на странката, а ако повеќе платената такса изнесува над 10 динари по службена должност.

Решението за враќање на таксата го донесува органот на општината на чие подрачје е седиштето на таксениот обврзник, а ако таксата била платена во готови пари, органот на општината на чие подрачје се наоѓа седиштето на органот кај кој таксата била повеќе наплатена.

Органот на општината кај кој таксата е наплатена за повеќе од 10 динари, должен е на општината од претходниот став навремено да ѝ предложи да донесе решение за враќање на повеќе наплатената такса.

Враќањето на таксите се врши на товар на приходите на општината на која приходот од повеќе наплатената такса и припаднал.

Член 28

Присилната наплата на таксите се врши според прописите за присилна наплата на даноците од граѓаните односно сходно со прописите за наплата на приходите на буџетите и фондовите од организациите на здружениот труд.

Член 29

Правото на наплата на таксите застарува за две години по истекот на годината во која таксата требало да се плати, а правото на враќање на таксата — за две години од денот кога таксата е платена (член 27 став 1).

Член 30

Контролата над применувањето на одредбите на овој закон за републичките административни такси ја врши управата за приходи, а контролата над применувањето на одредбите на овој закон за општинските административни такси органот за приходи на општината.

Внатрешната контрола над применувањето на прописите за административните такси ја врши секој орган при своето работење.

Член 31

Приходите од таксите што ги остваруваат републичките органи и припаѓаат на Републиката, а приходите од таксите што ги остваруваат општинските органи — и припаѓаат на општината.

Член 32

Приходите од таксите кои ги остваруваат републичките органи им се отстапуваат на општините.

Член 33

Кај републичките и општинските органи таксите се плаќаат во таксени вредносници од единствена емисија (административни таксени марки и таксени хартии).

Таксите се плаќаат во готови пари само ако таков начин на плаќање посебно е пропишан.

Се овластува републичкиот секретар за финансии да донесе поблиски прописи за начинот на плаќањето на таксата и за лепење и поништување на вредносници.

Член 34

На секоја општина и припаѓа оној приход од такси што е остварен со продажба на таксени вредносници од единствена емисија, што на нејзиното подрачје ќе ги извршат овластените продавачи на мало, без оглед каде и кај кој орган тие вредносници се употребени како средства за плаќање на таксата.

Приходите од таксите платени во готови пари за списи и дејствија и припаѓаат на онаа општина на чие подрачје се наоѓа седиштето на односниот орган.

Член 35

Се овластува Извршниот совет на СР Македонија да склучува договор со другите републики и автономни покраини за единствена емисија на таксените марки.

Член 36

Условите и начинот на малопродажба на таксените вредносници и провизијата на малопродажбата ги определува општината на која приходите од продажбата на тие вредносници и припаѓаат или и се отстапени.

Малопродажбата мора да биде организирана на начин на кој на таксените обврзници им се обезбедува лесно снабдување со таксени вредносници.

Овластените продавачи на мало на таксени марки можат таксените марки да ги купуваат само кај надлежните единици на Службата на општественото книговодство во СР Македонија.

Провизијата од малопродажбата на таксени вредносници не може да изнесува повеќе од 10% од номиналниот износ на купените таксени вредносници.

Член 37

Општините ќе ги сообразат своите прописи за административните такси со одредбите на овој закон во рок од 3 месеци од влегувањето во сила на овој закон.

Член 38

Со влегувањето во сила на овој закон престанува да важи Законот за републичките административни такси („Службен весник на СРМ“, бр. 14 и 23/69).

Член 39

Овој закон влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“, а ќе се применува од 1 јануари 1973 година.

ТАРИФА НА РЕПУБЛИЧКИТЕ АДМИНИСТРАТИВНИ ТАКСИ

I. Поднесоци

Се плаќа динари

Тар. бр. 1

За барања, молби, предлози, пријави и други поднесоци, ако со оваа тарифа не е пропишана друга такса, 2

Забелешка: Таксата според овој тарифен број не се плаќа за дополнителни поднесоци со кои странката бара само побрзо постапување по порано донесено барање.

Тар. бр. 2

За жалба против решение на органот од член 2 на Законот за административните такси 10

II. Решенија

Тар. бр. 3

За сите решенија за кои не е пропишана посебна такса 8

1. Ако се донесува едно решение по барање на повеќе лица, таксата според овој тарифен број се плаќа онолку пати колку што има лица на кои им се врачува решението.

2. За решенија донесени по жалби не се плаќа такса.

Тар. бр. 4

За издавање, продолжување на рокот на важењето или издавање дупликат на патна исправа за патување во странство:

1. За југословенски државјани:
 - а) за издавање на пасош — — — 50
 - б) за продолжување рокот на важењето на пасошот — — — 50
 - в) за издавање дупликат на пасоши 200
 - г) за издавање на заеднички (колективен пасош, за секое лице) — — — 20
2. За странски државјани:
 - а) за издавање на патен лист на странец — — — — — 25
 - б) за издавање на туристичка пропусница — — — — — 3
 - в) за издавање на патна исправа на лице без државјанство — — — — — 50

Забелешка:

1. За патните исправи на бегалци не се плаќа такса.
2. За истовремено издавање, продолжување на рокот на важењето или за издавање дупликат на пасош во кој истовремено се запишани и членовите на семејството, се плаќа една такса за сите лица.
3. За дополнително внесување на членови на семејството во пасошот се плаќа такса од точка 1 под а) на овој тарифен број во износ од 50%.

Тар. бр. 5

За виза на патна исправа и за одобрувањата наведени во овој тарифен број:

1. за југословенски државјани:
 - а) за виза на пасош за неограничен број патувања — — — — — 25
 - б) за виза на заеднички (колективен пасош (за едно патување) за секое лице) — 5
2. за странски државјани:
 - а) за виза за едно патување — — — 25
 - б) за виза издадена на граничен премин 50
 - в) за виза на неограничен број патувања или транзит — — — — — 50
 - г) за виза на дупликат на патна исправа — — — — — 50

- д) за виза за колективен пасош или список на лица, за секое лице — — — — 13
- е) за одобрување на привремен престој со важност до 3 месеци — — — — — 50
- а со важење над 3 месеци — — — — 100

Забелешка:

1. За виза на пасош во кој се запишани и членовите на семејството се плаќа една такса.
2. За виза на патна исправа за бегалец не се плаќа такса кога носителот на патната исправа се иселува од Југославија.
3. Органот што ја издава оваа виза на патен лист за странци може нив да ги ослободи од плаќање на такса за визата со оглед на имотната положба и друго.

Тар. бр. 6

За издавање на дозвола за поседување и носење на оружје — — — — — 100

- Забелешка:
1. За издавање на дозвола за поседување и носење на оружје за ловциски пушки со нелучени цевки се плаќа такса 50% од овој тарифен број.
 2. За дозвола за поседување на оружје не се плаќа такса според овој тарифен број, туку според тарифниот број 3 од таксената тарифа.
 3. Такса според овој тарифен број не плаќаат воените лица, службеници на органите за внатрешни работи и други лица што држат и носат оружје според прописите на својата служба.
 4. Одредбата од точка 3 на оваа забелешка не се однесува на издавањето на дозвола за поседување и носење на ловциско оружје.
 5. Такса според овој тарифен број не се плаќа за оружје што се наоѓа кај стрелачки организации и служби за обука и гаѓање и за натпреварување на стрелиштето.

Тар. бр. 7

За акт врз основа на кој се стекнува право на вршење на стопанска дејност — — — 100

За акт врз основа на кој се стекнува право на вршење на занаетчиска дејност во села или без постојано деловно место се плаќа 1/2 од таксата на овој тарифен број.

Тар. бр. 8

За решение со кое се одобрува право на запишување на пловни објекти за внатрешна пловидба во регистарот односно во очевидникот:

1. за пловни објекти — — — — — 50
2. за чамци — — — — — 10

Тар. бр. 9

За одобрение за полагање на возачки испит, за издавање на возачка дозвола, за издавање или продолжување важењето на сообраќајна дозвола за моторно возило или за автомобилска приколка — — — — — 10

Забелешка: За издавање на дупликат на возачка или сообраќајна дозвола се плаќа такса според овој тарифен број.

III. Уверенија

Тар. бр. 10

За уверенија што ги издаваат органите, ако не е пропишано поинаку — — — — — 5

Тар. бр. 11

За дупликат на исправи за завршено школување или стручна квалификација — 5

Тар. бр. 12

За уверенија со кои се докажува потеклото или вредноста, количеството и квалитетот или здравствената исправност на стоки — 8

Забелешка:

Оваа такса не се плаќа на странските поштенски декларации што го придржуваат спроводниот лист.

IV. Заверки, преписи и преводи

Тар. бр. 13

За заверка на потпис, ракопис и препис:

1) за заверка на секој потпис — — — — —	2
2) за заверка на автентичноста на ракопис или за заверка на препис од секој полутаба на оригиналот — — — — —	3

Забелешка:

1) Како полутаба се подразбира лист хартија од две страни, од нормален канцелариски формат или помал.

2) Ако ракописот односно преписот чија заверка се врши е напишан на странски јазик, се плаќа двојна такса од точка 2) од овој тарифен број.

Тар. бр. 14

За заверка на превод се плаќа 30% од таксата од тар. бр. 20 на оваа таксена тарифа.

Забелешка:

Ако органот врши и превод и заверка, на преводот се плаќа, покрај таксата според овој тарифен број, и такса според тар. бр. 20 од оваа таксена тарифа.

Тар. бр. 15

За заверка на сите деловни книги се плаќа од секој лист — — — — — 0,05

1. Како лист се подразбира еден лист (две страни) на книгата, без оглед на големината и на тоа дали листовите се поврзани или не.

2. Таксата од овој тарифен број се плаќа и за заверка на картотеки што заменуваат деловни книги.

Тар. бр. 16

За заверка на план — — — — — 20

Забелешка:

За заверка на копија од катастарски план не се плаќа такса според овој тар. број, туку според тар. бр. 27 од оваа таксена тарифа.

Тар. бр. 17

За заверка на хелиографска копија на план (цртеж) се плаќа од целиот или започнат квадратен метар — — — — — 6

Тар. бр. 18

За заверка на договор чија вредност е:

1. до 500 динари — — — — —	4
2. над 500 до 2.000 динари — — — — —	5
3. над 2.000 до 10.000 динари — — — — —	10
4. над 10.000 динари — — — — —	30

Ако вредноста на договорот е непроценлива — — — — — 6

За заверка на продолжување на рокот за важење на договор се плаќа 50 % од таксата од став 1 односно од став 2 на овој тар. број.

За заверка на полномошно — — — — — 4

Забелешка:

1. Се смета дека е извршена заверка на договор кога се заверуваат само потписи на договорните странки.

2. Секоја измена на содржината на договорот во таксен поглед се смета како нов договор.

3. Таксата според став 1 на овој тар. број се плаќа на вредноста означена во договорот.

4. Ако вредноста на договорот е проценлива, но не е означена, за заверка на договорот се плаќа двојна такса од став 2 на овој тар. број.

Тар. бр. 19

За препишување на службени акти или документи што се врши кај органите:

1) кога препишувањето го вршат заинтересираните лица од полутаба на оригиналот — — — — —	1

2) кога препишувањето го врши органот, од полутаба на оригиналот — — — — — 4

3) кога органот го врши препишувањето на акти или документи на странски јазик, од полутаба на оригиналот — — — — — 6

Забелешка:

Важи одредбата од точка 1 на забелешката кон тарифниот број 13.

Тар. бр. 20

За преводи од еден на друг јазик:

1) ако текстот на оригиналот не надминува 100 збора — — — — — 10

2) ако текстот на оригиналот содржи повеќе од 100 збора, се плаќа за секој цел или започнат полутаба — — — — — 30

Забелешка:

Важи одредбата на точка 1 од забелешката кон тар. бр. 13.

За превод на јазиците на народностите не се плаќа такса.

V. Катастарски такси

Тар. бр. 21

За спроведување на сите промени во административните делови на катастарскиот операт, што настанале по кој и да било основ, се плаќа такса во готово, и тоа:

1) за спроведување на промени на насловната страна на постоен или новоотворен поседовен лист, како и за пренос на цели парцели од еден поседовен лист во друг, од секој нов посед односно од секоја парцела — — — — — 4

2) за спроведување на промени на културата, објект, површина и делби на парцели, од секоја парцела односно од секоја парцела од новата состојба по — — — — — 6

Забелешка:

1) Такса според точка 1) на овој тар. број плаќа секој нов сопственик што се запишува во катастарскиот операт, како и оној сопственик на кој му се менува идеалниот сопственички дел односно сопственик во чиј поседовен лист се пренесуваат парцелите.

2) Такса од точка 2 плаќаат сопствениците во чии поседовни листови се спроведуваат промени.

3) За спроведување на промени во административните делови на катастарскиот операт, ако една иста парцела претрпи две или повеќе промени наведени во точките 1 и 2 на овој тарифен број, а тие промени истовремено се спроведуваат и во катастарскиот операт се плаќа само една такса, т.е. таксата од точка 2) на овој тарифен број.

4) Таксата според овој тарифен број се пресметува според извршеното спроведување на промените во катастарскиот операт, а ја наплатува општинскиот орган на управата — надлежен за финансиите, врз основа на список составен од катастарскиот уред.

Тар. бр. 22

За снимање и вцртување на промени во планови и за сметање на површини на парцели кога се вршат по вонредно барање на странката, за секој потрошен работен час — — — — — 9

Тар. бр. 23

За премерувања што се вршат по редовни пријави, а кои се однесуваат на делби на одделни парцели, групи парцели и на делби на цели поседи, вклучувајќи ги и канцелариските технички работи во врска со тие премерувања, се плаќа такса во готово, според површините на парцелите и тоа:

до 50 ари — — — — —	25
над 50 до 100 ари — — — — —	50
за секој натамошен хектар по — — — — —	10

Ако премерувањата се вршат од политонска мрежа, се плаќа таксата според овој тарифен број, зголемен за 50%.

Ако премерувањата се вршат во градови, се плаќа таксата според овој тар. број, зголемена за 50%.

Забелешка:

1. Ако поседот кој се дели се наоѓа на повеќе места, таксата се смета одделно за секој комплекс.

2. Кога во еден комплекс се наоѓаат повеќе парцели на ист сопствник, таксата се плаќа според вкупната површина на сите парцели во тој комплекс.

3. Таксата според овој тар. број се наплатува од секој делничар, сразмерно со површините на нивните делови.

4. За премерувања заради исправање меѓи меѓу два поседа, се плаќа такса од обата сопственика сразмерно со површината на нивните парцели, а врз основа на вкупната површина.

5. За делби на парцели поради делумни промени во културата, како и за снимање на згради и објекти не се плаќа такса.

6. За наплатување на таксите според овој тар. број важат одредбите од точка 4 на забелешката кон тар. број 21.

Тар. бр. 24

1. За копирање на катастарски планови со рака, се плаќа такса според бројот на поените и тоа:

1. до 10 поени — — — — —	10
2. за секој натамошн поен над 10 поени	0,60
3. за запишување на лични и други податоци уште по поен — — — — —	0,60

2. За копирање со рака на планови на поголеми објекти и парцели, кога не е можно да се примени начинот на пресметување на таксата според бројот на поените, се плаќа такса за секој потрошен работен час — — — — — 6

3. Ако копиите на планови, изработени во смисла на точка 1 и 2 од овој тар. број, понатаму се умножуваат по хелиографски пат, тогаш за секој така умножен примерок се плаќа, покрај трошоците на умножувањето, уште и такса од — — — — — 4

4. За препис на поседовни листови и други делови од катастарски операт или за изводи од нив се плаќа:

1) до 10 ставки — — — — —	5
2) за секоја натамошна ставка над 10 ставки — — — — —	0,50

5. За преписи на делови од катастарски операт што не спаѓаат во административни делови од операт, се плаќа по табак оригинал на катастарски образец — — — — — 5

Забелешка:

1. Како број на поени се подразбира збирот на бројот на хектарите, бројот на парцелите и бројот на објектите.

2. Површината по еден хектар се смета како цел хектар.

3. Таксата според точка 1 под 1) на овој тар. број се смета одделно за секоја катастарска општина.

4. Таксата според точка 4 на овој тарифен број се плаќа и за уверенијата што ги издаваат катастарските уреди, ако тие содржат детални податоци за одделни парцели.

5. Како ставка од точка 5 на овој тар. број се подразбира секоја допишана хоризонтална рубрика од кој и да било дел од катастарскиот операт.

Тар. бр. 25

За препишување и копирање на податоци од теренски елаборати (елаборати на премерот):

1) за препишување на записник на мерењата и снимањата за една страна од оригинал по 6

2) за копирање на детални скици, мапули и фотоскици или за дополнување на копии на планови со податоци на снимањата, по квадратен дециметар површина на цртежот на оригиналот, по — — — — — 10

3) за координати или измерувања:

а) на тригонометриски точки, како и за височини или ознаки на положбата на репери, за секоја точка или репер по — — — — — 10

б) на полигонски и мали точки, за секоја точка по — — — — — 3

4) за користење на оригинали или матрици на планови, фото-планови карти и фото-асамблажи со цел за умножување, за секој лист, без оглед на видот и размерата по 20

5) за дополнително користење на негативи или дијапозитиви (филм или плоча), без оглед на размерот за секој негативен односно дијапозитив — — — — — 5

6) за копирање или препишување на податоци што не се опфатени со тар. бр. 24 и 25, се плаќа такса по потрошен работен час 9

Забелешка:

1. Ако се препишуваат записници за извршени мерења или сметања или други прегледи, што содржат координати или положбени описи и точки, покрај таксата од точка 1), се плаќа и таксата од точката 3) на овој тар. број за координати и положбени описи на точки.

2. За работите од точ. 4) и 5) на овој тар. број, покрај таксата за користење на оригинали, се плаќаат и трошоците на изработката и материјалот.

3. Таксата за дополнително користење на оригинали според точ. 4) и 5) на овој тар. број не ја плаќа инвеститорот на работите на кои се однесуваат оригиналите. Инвеститорот на работите не ја плаќа ни таксата од точките 1), 2) и 3) на овој тар. број кога врши дополнително препишување и копирање на податоци преку свое стручно лице.

Тар. бр. 26

Ако копирање или препишување на тар. бр. 24 или 25 на оваа таксена тарифа врши работна или друга организација преку свое стручно лице, или овластен геодетски стручњак, со цел за одржување на катастарот на земјиште, се плаќа една половина од соодветната такса пропишана со овие тарифни броеви.

Тар. бр. 27

1. За заверка на копија на план во големина на полутаба (форма 22/35 см) — — — — — 4

2. За заверка на копија на план во големина над еден полутаба се плаќа освен основната такса за еден полутаба, уште онолку пати по 1 динар за колку полутаба површината на копијата е поголема од еден полутаба.

3. За заверка на препис и извод од катастарски операт и на теренски елаборат се плаќа такса според бројот на табците на образецот користен за препис, и тоа:

1) за првиот табак (катастарски образец)	2
2) за секој натамошен табак — — —	1

3) за одобрение на планови изработени од работни и други организации овластени за вршење на геодетски работи или овластени геодетски стручњаци, се плаќа такса според точка 1 на овој тарифен број.

Забелешка:

1 За заверка на план според овој тар. број не се плаќа такса според тар. број 16 на оваа таксена тарифа.

2. Започнат полутаба на копија на план односно започнат табак (катастарски образец) се смета како цел.

VI. Градежни такси

Тар. бр. 28

За акт со кој се одобрува локација на градежни објекти — — — — — 20

Тар. бр. 29

За издавање протокол за регулација или градежна линија:

- 1) за една улица — — — — — 60
2) за повеќе улици — — — — — 100

Забелешка:

За обнова на регулациони колови се плаќа 70% од соодветната такса според овој тар. број.

Тар. бр. 30

За актот со кој се одобрува подигање на градежен објект кој не подлежи на такса според тар. бр. 33 на оваа таксена тарифа:

- 1) за помали земјоделски објекти — — — 10
2) за други градежни објекти — — — 60

Забелешка:

За акт со кој се одобрува реконструкција, проширување, доградување или поправка на градежен објект се плаќа една половина од соодветната такса според овој тар. број.

Тар. бр. 31

За акт со кој се одобрува подигање хидротехнички постројки со цел за користење на водните сили:

- 1) за протечни постројки (мали електрани, воденици, валалници, стругарници, мелници)
а) до 500 КС — — — — — 40
б) над 500 до 1.000 КС — — — — — 100
в) над 1.000 КС — — — — — 500
2) за уреди за водоводи, наводнување, мелиорации како и за други водозафати:
а) до 1.000 литра капацитет во 1 секунда 20
б) над 1.000 до 2.000 литра капацитет во секунда — — — — — 50
в) над 3.000 литра капацитет во 1 секунда 250

3) за решението со кое се одобрува подигање на постројки со акумулации, се плаќа такса од точка 1) односно точка 2) на овој тарифен број, зголемена за 50%.

Забелешка:

Такса од овој тарифен број не се плаќа за одобренија што се подложени на такса според тар. бр. 33 на оваа таксена тарифа.

Тар. бр. 32

За дозвола на подигање на радиостаници 50
Забелешка:

1. За замена или продолжување важењето на дозвола се плаќа една половина од таксата од овој тарифен број.
2. Радиоаматерите зачленети во Сојузот на радиоаматерите на Југославија не плаќаат такса според овој тарифен број.

Тар. бр. 33 ✓

За одобрение за изградба што се издава според Основниот закон за изградба на инвестициони објекти, се плаќа такса според вредноста:

- 1) ако вредноста на објектот е до 5 мил. 0,1%
2) ако е вредноста над 5 милиони до 10 милиони 500 и 0,075% (промил) на вредноста над 5 мил. — — — — — 500
3) за вредност над 1 до 20 милиони и 0,050% (промил) на вредноста на 10 милиони 870

4. за вредност над 20 до 40 милиони 0,30% (промил) на вредноста на 20 милиони 1.370

5) ако е вкупната вредност поголема од 40 милиони — — — — — 2.500

Тар. бр. 34

За преглед на местото за подигање на градежен објект или постројка, ако претсметковната вредност изнесува:

- 1) до 20.000 динари — — — — — 20
2) над 20.000 динари — — — — — 100

Тар. бр. 35

За преглед на цели згради или одделни простории, со цел за давање одобрение за употреба:

- 1) до 10 простории — — — — — 30
2) над 10 простории — — — — — 100

За преглед за други градежни објекти (нови реконструирани или адаптирани) со цел за издавање на дозвола за употреба, се плаќа 0,5% (промил) според пресметковната вредност на објектот.

Забелешка:

1. Таксата од став 2 на овој тар. број не може да изнесува повеќе од 1.000 динари.

2. Таксата од став 2 на овој тар. број не се однесува на објектите на чиј преглед, заради добивање дозвола за пуштање во работа, е пропишана посебна такса во тар. број 36 на оваа таксена тарифа.

Тар. бр. 36

1. За технички преглед на машински, електрични, електромашински, гасни и други постројки, кои според постојните прописи, подлежат на задолжителен преглед заради добивање одобрение за употреба, се плаќа такса по работен час — — — — — 10
2. За технички преглед на моторни возила 20

Забелешка:

Таксата од точка 1 на овој тар. број се смета за секој цел или започнат работен час на секој службеник што учествува во техничкиот преглед.

VII. Разно

Тар. бр. 37

За чување (депозит) на пари, предмети и хартии од вредност што депонентите му ги даваат на чување на надлежниот орган, се плаќа годишно за секој започнати 100 динари од вредноста — — — — — 0,50

Забелешка:

1. Ако вредноста на предметот не е позната, таа ќе се утврди со процена.

2. Таксата од овој тар. број се плаќа за првата година однапред, а за другите години при подигањето на депозитот. Започнатата година се смета како цела.

3. Ако депозитот по барање на депозентот се пренесува од еден депозитор кај друг, за преносот се плаќа износ на едногодишната такса.

4. Оваа такса не се плаќа за депозити што се полагаат по барање од државните органи односно по службена должност, ако се подигнат во рок.

Тар. бр. 38

За опомена со која некој се повикува да ја плати должната такса — — — — — 2

436.

Врз основа на член 152, став 5 од Уставот на Социјалистичка Република Македонија, издавам

УКАЗ

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ПРИДОНЕСОТ ЗА КОРИСТЕЊЕ НА ГРАДСКО ЗЕМЈИШТЕ

Се прогласува Законот за придонесот за користење на градско земјиште,

што Собранието на Социјалистичка Република Македонија го донесе на седницата на Републичкиот собор, одржана на 28 декември 1972 година, и на седницата на Соборот на општините, одржана на 28 декември 1972 година.

Број 03-3109
29 декември 1972 година
Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ,
Никола Минчев, с. р.

ЗАКОН

ЗА ПРИДОНЕСОТ ЗА КОРИСТЕЊЕ НА ГРАДСКО ЗЕМЈИШТЕ

Член 1

За користење градско земјиште општината може да пропише обврска за плаќање придонес.

Член 2

Како градско земјиште, во смисла на овој закон, се смета земјиште во потесни градежни реони на градови и населби од градски карактер на кое се изградени или на кое ќе се изградат згради.

Како потесен градежен реон во смисла на претходниот став се смета национализираното земјиште определено со одлука на општинското собрание. Врз основа на Законот за национализација на наемните згради и градежното земјиште, како и земјештата што станале општествена сопственост врз основа на Законот за определување градежно земјиште.

Општината може да определи како градско земјиште да се смета и земјиштето надвор од потесниот градежен реон опфатено со урбанистичкиот план или одлука што го тој план заменува ако е тоа опремено со комунални објекти и инсталации од индивидуално и заедничко користење.

Член 3

Придонесот за користење градско земјиште се користи за финансирање изградбата и одржувањето на комуналните објекти и инсталации од заедничко користење, како и за кредитирање изградбата на комунални објекти и инсталации од индивидуално користење.

Член 4

Придонес за користење градско земјиште не може да се пропише за користење на градско земјиште за воени цели; за згради на странски држави што служат за потреби на странски дипломатски конзуларни претставништва и за живеење на нивниот персонал, под услов на реципроцитет; за згради на меѓународни и меѓудржавни организации што служат за потреби на тие организации и за живеење на нивниот персонал, ако со меѓународна спогодба не е определено поинаку; за згради и простории што им служат на верски за-

едници за вршење на нивната верска дејност и на градежното земјиште што се изземени од национализација.

Придонес за користење на градско земјиште не плаќаат и поранешните сопственици на земјиштето кое според законот за национализација на наемните згради и градежното земјиште и другите прописи станало општествена сопственост, а сопственикот сè уште го користи во смисла на тие закони.

Член 5

Придонесот за користење градско земјиште се плаќа по единица површина посебно за градежно земјиште и посебно за изграден користен простор.

Член 6

Придонесот за користење градско земјиште општината го утврдува зависно од погодностите што определено земјиште му ги дава на корисникот.

Погодноста на земјиштето се определува според мерилата што ги утврдува општината, како што се: положбата на земјиштето на населбата, сообраќајната поврзаност со центарот, снабдевноста со комунални објекти и инсталации, рационалност на користењето и други околности од значење за користење на тоа земјиште.

Зависно од погодностите што ги дава, градското земјиште може да се подели на потребен број станбени, деловни, индустриски и други зони.

Член 7

Износот на придонесот за користење градско земјиште по единица површина за деловен простор не може да биде поголем од најголемиот износ на придонесот по единица на површина за за станбен простор на територијата на општината односно градот.

На подрачјето на потесниот градежен реон може да се пропише и поголем придонес од најголемиот износ од претходниот став за деловен простор на локациите што даваат посебни погодности за стопанисување според следните мерила:

1. Положба на земјиштето во поглед на фреквенцијата на потрошувачите;
2. Прометната поврзаност на земјиштето со приградските подрачја;
3. Степенот на опременоста на земјиштето со комунални уреди и инсталации;
4. Поповолна положба на деловниот простор спрема улицата и подобрата положба на деловниот простор во зградата.

Локациите што даваат посебни погодности за стопанисување општината може да ги категоризира во една или повеќе деловни зони, во кои за деловниот простор би се плаќало поголем придонес за користење градско земјиште.

Член 8

Обврзник на придонесот за користење градско земјиште е носителот на правото на користење односно сопственикот на земјиште или зграда односно на дел од зграда.

Носителот на станарското право е должен на обврзникот на придонесот од став 1 на овој член да му надоместува соодветен дел од придонесот што го утврдил надлежниот општински орган на управата, ако обврзникот на придонесот го бара тоа од него.

Носителот на станарското право кој смета дека не му е правилно определен придонесот од страна на обврзникот на придонесот може да бара од надлежниот општински орган на управата да донесе решение за придонесот за користење градско земјиште што тој е должен да го плати.

Од обврзникот на придонесот за користење градско земјиште кој ќе застане со плаќање на придонесот ќе се изврши присилна наплата според прописите за даноците на граѓаните.

Член 9

Надлежниот општински орган на управата е должен со решение да го утврди месечниот износ на придонесот за користење градско земјиште, а во образложението на решението да ги наведе елементите врз основа на кои ја утврдил височината на придонесот.

Против решението на општинскиот орган на управата со кое е утврдена височината на придонесот може да се изјави жалба до советот надлежен за комунални прашања.

Член 10

Во рок од 6 месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон општините ќе ги усогласат своите одлуки за придонесот за користење градско земјиште со одредбите на овој закон.

Член 11

Со влегувањето во сила на овој закон престанува да важи Законот за придонес за користење на градско земјиште („Службен весник на СРМ“ бр. 17/69).

Член 12

Овој закон влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“, а ќе се применува од 1 јануари 1973 година.

437.

Врз основа на член 152, став 5 од Уставот на Социјалистичка Република Македонија, издавам

УКАЗ

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА УРЕДУВАЊЕ НА ГРАДЕЖНОТО ЗЕМЈИШТЕ

Се прогласува Законот за уредување на градежното земјиште,

што Собранието на Социјалистичка Република Македонија го донесе на седницата на Републичкиот собор, одржана на 28 декември 1972 година, и на седницата на Соборот на општините, одржана на 28 декември 1972 година.

Број 03-3108

29 декември 1972 година

Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ,
Никола Минчев, с. р.

ЗАКОН

ЗА УРЕДУВАЊЕ НА ГРАДЕЖНОТО ЗЕМЈИШТЕ

Член 1

Градежното земјиште, во смисла на овој закон, е земјиштето што е веќе изградено или што според урбанистичкиот план или одлука што го заменува тој план е наменето за градба.

Член 2

Станбени, стопански, комунални и други објекти се градат само на уредено градежно земјиште.

По исклучок, објектите од претходниот став можат да се градат и на земјиште што не е уредено. Во тој случај земјиштето е должен, врз основа на договор, да го уреди корисникот.

Член 3

Работите на уредувањето на градежното земјиште се од посебен општествен интерес.

На организациите на здружен труд што вршат уредување на градежно земјиште се применуваат одредбите на Законот за организациите на здружен труд што вршат комунални дејности („Службен весник на СРМ“ бр. 25/72).

Член 4

Уредувањето на градежното земјиште опфаќа подготвување и опремување на земјиштето со комунални објекти и инсталации за заедничко користење и објекти и инсталации за индивидуално користење.

Член 5

Подготвувањето на градежното земјиште ги опфаќа:

— подготвителните работи (геодетски подлоги, елаборати и геомеханичко испитување на теренот);

— асанационите работи (израмнување, насипување и одводнување на земјиштето, осигурување од лизгање, расчистување на земјиштето од растенија и депонии и други асанациони зафати);

— отстранувањето на постојните објекти и уреди (уривање на објектите и пренесување на материјалот како и преселување на покуќнината на корисниците на тие објекти);

— регулирањето на имотноправните односи со сопствениците и корисниците на земјиштето и објектите.

Член 6

Како објекти и инсталации од заедничко комунално користење се сметаат: улиците, пристапите, плоштадите и паркинг плацевите; воведување на јавно осветление; посебни уреди и инсталации за одведување на атмосферската вода од населбата; јавни засолништа; слободни зелени површини и детски игралишта.

Член 7

Како објекти и инсталации од индивидуално комунално користење се сметаат: комуналните објекти и инсталации за водовод и канализација, за електрична и топлинска мрежа и плин, за превоз на патници во сообраќајот, за поштенско-телеграфско-телефонската мрежа и бункерите за отпадоци

Член 8

Уредување на градежното земјиште се врши врз основа на програма, што ја донесува општинското собрание на седница.

Член 9

Програмата за уредување на градежното земјиште особено ги содржи следните елементи:

— подрачјето со поблиско определување на земјиштето што се уредува;

— обемот на уредувањето и степенот на опремувањето со комунални објекти и инсталации;

— пресметка на трошоците за уредување;

— изворите за финансирање на уредувањето;

— начинот за здружувањето и насочувањето на средствата за уредување; и

— динамиката за извршување на програмата.

Член 10

Со договор помеѓу општината, организацијата за стопанисување со градежно земјиште, комуналните организации, банката и други заинтересирани организации на здружениот труд, се утврдува начинот на финансирањето на трошоците за уредување на градежното земјиште.

Член 11

Во уредувањето на градежното земјиште и неговото финансирање учествуваат општината, комуналните организации на здружениот труд и инвеститорите.

Со програмата за уредување на градежното земјиште се утврдува учеството на одделните учесници од претходниот став во финансирањето на уредувањето на градежното земјиште.

Член 12

Во рок од 6 месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон општините ќе ги усогласат прописите за уредување и користење на градежно земјиште со одредбите на овој закон.

Член 13

Со влегувањето во сила на овој закон престанува да важи Законот за уредувањето и користењето на градежно земјиште („Службен весник на СРМ“ бр. 26/68 и 20/71).

Член 14

Овој закон влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“, а ќе се применува од 1 јануари 1973 година.

438.

Врз основа на член 152, став 5 од Уставот на Социјалистичка Република Македонија, издавам

УКАЗ**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ
ЗА КОМУНАЛНИТЕ ТАКСИ**

Се прогласува Законот за комуналните такси, што Собранието на Социјалистичка Република Македонија го донесе на седницата на Републичкиот собор, одржана на 28 декември 1972 година, и на седницата на Соборот на општините, одржана на 28 декември 1972 година.

Број 03-3105
29 декември 1972 година
Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ.
Никола Минчев, с. р.

ЗАКОН**ЗА КОМУНАЛНИТЕ ТАКСИ****Член 1**

За користење на предмети и услуги од граѓаните, општествено-правните лица и граѓанско-правните лица се плаќаат комунални такси.

Член 2

Комуналните такси ги пропишува општината.

Член 3

Комуналните такси се плаќаат за користење на предмети и услуги кои со тарифата за комунални такси ги утврдува општината.

Член 4

Општината може да пропише такси за следниве предмети и услуги:

1. за секој истакнат натпис на работните простории;
2. за привремен престој на лица во туристичките места;

3. за користење на површини за подигање на кампови, шатори и друга слична привремена употреба;

4. за користење на тротоари пред деловни простории за вршење на стопанска дејност;

5. за истакнување на реклами, објави и огласи на јавни места;

6. за држење на музика во јавните локали;

7. за држење на предмети за игра во јавните локали;

8. за држење на витрини за изложување на стоки надвор од деловните згради;

9. за користење на просторот за паркирање на автомобили и нивните приколки, моторцикли, мотори и велосипеди на места што за таа цел ќе ги определи општината и на кои е организирано чување на возилото;

10. за користење на плоштадите и друг простор за стопанска цел; и

11. за користење на улици со патнички, товарни, друмски моторни и приклучни возила, освен за оние возила за кои е пропишано плаќање на данок на имот.

Под јавни локали, во смисла на точките 6 и 7, се подразбираат угостителските објекти (кафеани, гостилници и слично) и нивните истурени деловни места (бавчи, тераси и сл.).

Под истакнат натпис во смисла на став 1, точка 1 се подразбира секое обележје или фирма која означува дека одредено физичко или правно лице врши извесна дејност или занимање, со исклучок на натписите со називи на државни органи; натписите на организациите на здружен труд од областа на општествените дејности; натписите на општествено-политичките организации и здруженија на граѓани истакнати на нивните седишта; и ознаките на основните единици на ПТТ служби во селата, железничките станици и автобуските станици на градскиот и меѓуградскиот сообраќај.

Член 5

Обврзник на комунална такса е лице кое користи предмети и услуги за чие користење е пропишано плаќањето на комунална такса.

Член 6

Висината на комуналната такса не може да се одредува според вредноста на предметот, извршениот промет или остварениот приход.

Член 7

Комунална такса не се плаќа за:

1. користење на предмети, услуги и земјиште од страна на воени единици и установи;
2. посмртни објави и огласи, како и објави и огласи од член 4, точка 5, кои се однесуваат на дејноста на државните органи и општествените организации;
3. за користење на предмети и услуги од страна на организирани доброволни работни единици;
4. изложите на витрините што се наоѓаат во деловните згради или на саемите;
5. играње на шах во јавните локали; и
6. музика која се репродуцира со механички средства (грамафон, магнетофон, радио, телевизор и сл.).

Член 8

Такса за привремен престој во туристички места и такса за користење на површини за кампирање и за шатори не плаќаат странските државјани кои според меѓународните договори се ослободени од плаќање на други такси и даноци.

Такса од став 1 на овој член не плаќаат ни други странски државјани за кои ослободувањето од плаќање на тие такси е предвидено со посебен меѓународен договор.

Член 9

Општината може да пропише комунална такса во различни износи за одделни предмети и услуги.

Член 10

Правото на облог и правото на наплата на комуналните такси застарува за 2 години по истекот на годината во која требало да се изврши облогот, односно да се наплати таксата.

Правото на враќање на говеќе наплатена комунална такса застарува за две години по истекот на годината во која таксата била платена.

Член 11

Органот за приходи на општината е должен на обврзникот на комунална такса да му издаде решение за облог со комунална такса.

Наплатата на комуналните такси од член 4 за привремен престој на лица во туристичко место, за користење на површини за подигање кампови, шатори за користење на простор за паркирање на возила и за огласи се врши без издавање на решенија или писмено известување за облог со овие такси.

Член 12

Комуналните такси се плаќаат во пари.

Член 13

Начинот на облогот и постапката на наплата на комунална такса ги пропишува општината.

Општината може да одреди облогот и наплатата на комуналните такси да се врши според одредбите на Законот за даноците на граѓаните.

Одредбите на Законот за даноците на граѓаните сходно ќе се применуваат и на жалбите против првостепените решенија во постапката за облог и наплата на комуналните такси.

Член 14

Присилна наплата на комуналните такси од граѓаните и приватно-правните лица ќе се врши според прописите што важат за присилна наплата на даноците, а од другите обврзници — според прописите по кои се врши присилна наплата на нивните обврски спрема општествената заедница.

На износот на комуналната такса, која не е платена во пропишаниот рок, се плаќа камата по стапка од 12% годишно.

Член 15

Граѓанинот, општествено-правното лице и граѓанско-правното лице ќе се казни за прекршок со парична казна од 200 до 3.000 динари ако:

1. не поднесе пријава до органот за приходи на општината за настанатата таксена обврска, доколку со одлуката на општината е пропишано поднесување на пријава; и

2. го одбегнува плаќањето на обложениот односно утврдениот износ на таксата, и ако не ја намира својата обврска во рок од 6 месеци од денот на стасаноста за плаќање.

За прекршок од претходниот став ќе се казни и одговорното лице во организацијата на здружениот труд и во друга организација со парична казна од 200 до 2.000 динари.

Член 16

Решение за казнување од член 15 на овој закон донесува во прв степен органот за приходи на општината.

По жалбата против решението за казнување донесено во прв степен решава републичкиот орган на управата, надлежен за работите на финансиите.

Жалбата не го задржува извршувањето на решението.

Член 17

Општините се должни да ги усогласат своите прописи за комуналните такси со одредбите на овој закон најдоцна во рок од 1 месец од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 18

Со влегувањето во сила на овој закон престанува да важи Законот за комуналните такси („Службен весник на СРМ“, бр. 9/65).

Член 19

Овој закон влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“, а ќе се применува од 1 јануари 1973 година.

439.

Врз основа на член 152, став 5 од Уставот на Социјалистичка Република Македонија, издавам

УКАЗ**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ПОСЕБНИОТ ДАНОК НА ПРОМЕТ НА ПРОИЗВОДИ И УСЛУГИ**

Се прогласува Законот за посебниот данок на промет на производи и услуги,

што Собранието на Социјалистичка Република Македонија го донесе на седницата на Републичкиот собор, одржана на 28 декември 1972 година, и на седницата на Стопанскиот собор, одржана на 28 декември 1972 година.

Број 03-3121

29 декември 1972 година

Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ,
Никола Минчев, с. р.

ЗАКОН**ЗА ПОСЕБНИОТ ДАНОК НА ПРОМЕТ НА ПРОИЗВОДИ И УСЛУГИ****I. ОПШТИ ОДРЕДБИ****Член 1**

Посебниот данок на промет на производите и посебниот данок на надоместоците за услугите (во натамошниот текст: посебен данок на промет) се плаќа според одредбите на Сојузниот закон за оданочување на производите и услугите во прометот, овој закон и одлуките на општините со кои се воведува посебниот општински данок на промет.

Член 2

Со овој закон се уредува и начинот на утврдувањето на даночната обврска, евидентирањето, пресметувањето и плаќањето, контролата на пресметувањето и плаќањето, како и роковите за плаќање на основниот и посебниот данок на промет за граѓаните и граѓанско-правните лица (во натамошниот текст: даночни обврзници — граѓани).

II. ПОСЕБЕН РЕПУБЛИЧКИ ДАНОК НА ПРОМЕТ**Член 3**

Посебниот републички данок на промет се плаќа на производи и услуги определени со Тарифата, која е составен дел на овој закон.

Со Тарифата од претходниот став се утврдуваат и стапките на посебниот републички данок на промет.

Член 4

Посебниот републички данок на промет не се плаќа на прометот на употребувани предмети, освен на прометот на употребувани предмети од злато и од други благородни метали и прометот на природни скапоцени камења и природен бисер, што ќе го изврши граѓанин непосредно, ако со овој закон не е поинаку определено.

Член 5

Приходите што ќе се остваруваат од посебниот републички данок се отстапуваат:

- на Републиката заедница на образованието и воспитувањето во износ од 38% и
- на посебна сметка на Републиката за нестопански инвестиции во износ од 62%.

Ш. НАЧИН НА УТВРДУВАЊЕ НА ДАНОЧНАТА ОБВРСКА, ЕВИДЕНТИРАЊЕ, ПРЕСМЕТУВАЊЕ И КОНТРОЛА И РОКОВИ ЗА ПЛАЌАЊЕ НА ОСНОВНИОТ И ПОСЕБНИОТ ДАНОК НА ПРОМЕТ ОД ДАНОЧНИТЕ ОБВРЗНИЦИ — ГРАЃАНИТЕ

Член 6

Даночните обврзници-граѓаните данокот на промет го плаќаат: како данок по одбивање или според стварно остварениот промет на производите односно услугите.

По исклучок, данокот на промет се плаќа и во паушален износ.

Член 7

Даночните обврзници-граѓаните што вршат угостителска дејност, пресметуваат и плаќаат посебен данок на промет на алкохолните пијалаци според набавените количества односно набавната вредност на тие пијалаци.

Член 8

Даночните обврзници — граѓаните данокот на промет го плаќаат според местото во кое е извршен прометот на производите односно услугите.

Член 9

Данокот на промет по одбивање го плаќаат даночните обврзници — граѓаните кои и данокот од личен доход го плаќаат по одбивање.

Член 10

Пресметувањето и плаќањето на данокот на промет по одбивање го врши исплатителот при исплатата на надоместокот и тоа одделно за основниот, одделно за посебниот републички и одделно за посебниот општински данок на промет.

Исплатителот од став 1 на овој член е должен пресметаниот и наплатениот данок на промет да го уплати во рок од 7 дена од денот на извршената исплата на надоместокот.

Член 11

Данокот на промет според стварно остварениот промет го плаќаат даночните обврзници — граѓаните кои и данокот од личен доход на граѓаните го плаќаат според стварно остварениот доход.

Даночните обврзници од претходниот став се обложуваат со данок на промет според состојбата искажана во даночната пријава односно во работната книга, доколку таа уредно е водена и прометот во неа е правилно искажан.

За конечната пресметка на данокот на промет, даночните обврзници од став 1 на овој член се должни на органот за приходи на општината на чие подрачје се плаќа данокот на промет да му поднесат даночна пријава до крајот на јануари во годината во која се врши облог за прометот остварен во изминатата година.

Со даночната пријава од став 3 на овој член, даночните обврзници поднесуваат и конечна пресметка што се изготвува врз основа на податоците за наплатениот надоместок од продадените производи односно за извршените услуги и тоа со состојба на 31 декември во годината за која се врши облогот.

Во пресметката од претходниот став се внесуваат податоци одделно за основниот, одделно за посебниот републички и одделно за посебниот општински данок на промет, како и одделно за данокот на промет на производи и одделно за данокот на надоместоките за услугите.

Член 12

Ако органот за приходи на општината утврди дека работната книга на даночниот обврзник — граѓанинот од член 8 на овој закон не е уредно водена или во неа не е искажан целиот промет што треба да го искаже или прометот искажан во книгата е во очигледна несразмера со обемот на работењето на даночниот обврзник, ќе го утврди прометот и ќе изврши пресметување на данокот на промет врз основа на други податоци со кои располага.

Член 13

За даночните обврзници од член 11 на овој закон, кои според пропиите за даноците на граѓаните не се должни да водат работни книги, пресметувањето и наплатувањето на данокот на промет како и поднесувањето на даночните пријави ќе се врши според тие прописи.

Член 14

Даночните обврзници — граѓаните кои повремено вршат промет со производи односно услуги, освен обврзниците на данокот на промет по одбивање, се должни да го пријават секој поединечно извршен промет во рок од 15 дена од денот на извршувањето на прометот.

Член 15

На самостоен занаетчија — производител, при пресметувањето на данокот на промет, со пропис на општината може да му се одбие основниот и посебниот данок на промет на производите за материјалите од кои се изработени тие производи ако:

- 1) редовната дејност му е регистрирана претежно како производна;
- 2) води работни книги за кои е утврдено дека се уредно водени и дека прометот во нив е правилно искажан;
- 3) производите за кои се бара одбивање на данокот на промет се продадени непосредно на крајниот потрошувач; и
- 4) данокот на промет, за кој се бара одбивање, е платен, што се утврдува со фактура или друга соодветна исправа.

При утврдувањето на износот на платениот основен односно посебен данок на промет на употребениот материјал кој треба да се одбие, органот за приходи на општината ќе ги земе предвид и утврдените односно вообичајните нормативи за потрошокот на тие материјали, ценејќи ја исправноста на доказите поднесени од даночниот обврзник.

Член 16

Даночните обврзници — граѓаните во општината во која се обложуваат со данок од личен доход на граѓаните во паушален износ, го плаќаат и данокот на промет во паушален износ.

Даночниот обврзник од претходниот став за извршениот промет на подрачјето на други општини данокот на промет го плаќаат според стварно остварениот промет.

Член 17

Висината на паушалниот износ на данокот на промет ја пропишува општината по групи или по одделни дејности, или одделни струки од иста дејност.

Општината може да пропише различни паушални износи на данокот на промет во зависност од бројот на жителите на местото каде што се врши дејноста како и според други околности што имаат влијание врз обемот на прометот.

Ако во исто место за исти дејности постојат значителни разлики во обемот на прометот, општината може да пропише и граници во чии рамки се утврдува паушалниот износ.

Член 18

Даночните обврзници од член 16 на овој закон се должни до крајот на јануари во годината за која се врши облогот на органот за приходи на општината да му поднесат пријави со податоци за прометот што би го оствариле во таа година.

Висината на паушалниот износ на данокот на промет за одделен даночен обврзник — граѓанин ја утврдува органот за приходи на општината според мерилата пропишани со одлука на општината (член 14 од овој закон) и податоците од даночната пријава.

Органот за приходи на општината паушалниот износ на данокот ќе го утврди одделно за основниот, одделно за посебниот републички и одделно за посебниот општински данок на промет.

Член 19

Даночните обврзници од член 11 на овој закон, се должни данокот на промет да го платат и на органот за приходи на општината на чие подрачје се плаќа данокот на промет да му поднесат доказ за платениот данок на промет најдоцна до 20-ти во месецот за изминатиот месец.

Даночните обврзници од членовите 13 и 16 на овој закон се должни данокот на промет да го плаќаат во роковите и на начинот утврден со прописите за даноците на граѓаните.

Член 20

Ако данокот на промет е наплатен во општината на чие подрачје даночниот обврзник нема деловно седиште односно живеалиште, органот на управата на таа општина односно исплатителот на надоместокот од член 9 на овој закон е должен на органот на општината надлежен за облог со данокот од личен доход да му достави податоци за остварениот промет на неговото подрачје и за пресметаниот и уплатениот данок на промет.

Податоците од став 1 на овој член органот за приходи е должен да ги доставува двапати годишно и тоа 30 дена по истекот на секое полугодие, а исплатителот во рок од 7 дена од денот на исплатата.

Член 21

Контролата над пресметувањето и плаќањето на данокот на промет од страна на даночните обврзници — граѓаните ја врши општинскиот орган на управата за приходи на општината на чие подрачје се плаќа данокот на промет.

Органот од став 1 на овој член при вршењето на контролата е овластен да ги прегледа сите работни книги, деловните и помошните простории, техничките уреди, како и сите финансиски документи на даночниот обврзник.

Даночниот обврзник од став 1 на овој член е должен, по барање од органот, да ги даде сите податоци со кои располага, а кои можат да бидат од влијание за правилен облог со данокот.

Член 22

Даночните обврзници од членовите 11 и 16 на овој закон кои даночната пријава нема да ја поднесат во определениот рок ќе глатат данок зголемен за 10% од обложениот износ, а најмалку 100 динари.

Даночните обврзници од претходниот став што не поднеле пријави ни во дополнителниот рок определен во писмената покана што им е доставена, ќе платат данок зголемен за 20% од обложениот износ, а најмалку 500 динари.

Даночните обврзници од членот 14 на овој закон, кои даночната пријава нема да ја поднесат во рок од 15 дена од денот на извршувањето на прометот, ќе платат данок зголемен за 20% од обложениот износ, а најмалку 100 динари.

Даночниот обврзник нема да го плати зголемениот данок според ставовите 1, 2 и 3 на овој член, ако најдоцна во рокот определен за поднесување на жалба против решението за облог не му поднесе на органот за приходи на општината доказ

дека пријавата не ја поднел поради виша сила (елементарни непогоди, тешка болест на обврзникот и слично).

Член 23

Во поглед на присилната наплата, прокнижувањето, жалбите, обновата на постапката, евидентирањето на побарувањата, начинот на исплата на побарувањата, емството, враќањето, застареноста на данокот на промет сходно се применуваат одредбите на Законот за даноците на граѓаните, а во поглед на прекршоците ќе се применуваат одредбите на член 54 и 55 од Законот за оданочувањето на производите и услугите во прометот.

IV. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ**Член 24**

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престанува да важи Законот за воведување на републички данок на промет на стоки на мало („Службен весник на СРМ“, бр. 16/72).

Член 25

Овој закон влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“, а ќе се применува од 1 јануари 1973 година.

ТАРИФА ЗА ПОСЕБНИОТ РЕПУБЛИЧКИ ДАНОК НА ПРОМЕТ**Тарифен број 1**

На прометот на сите производи што служат за крајна потрошувачка се плаќа посебен републички данок на промет на производи по стапка од 3,5%.

По стапката од став 1 на овој тарифен број се плаќа посебен републички данок на промет на производи и на прометот на:

1) музички инструменти.

Не се плаќа посебен републички данок на промет на производи според овој тарифен број на:

1) производите за кои во оваа тарифа се предвидени посебни стапки; и

2) производите за кои со Законот за оданочување на производите и услугите во прометот („Службен лист на СФРЈ“ бр. 33/72), и овој закон, односно тарифата се предвидени даночни ослободувања.

Тарифен број 2

На прометот на моторни возила и пловни објекти на моторен погон се плаќа посебен републички данок на промет на производи по стапка од 9%.

Даночната стапка од став 1 на овој тарифен број се намалува за стапката на посебниот општински данок на промет на производи која е пропишана за овие производи, со тоа што не може да биде помала од 3,5%.

ЗАБЕЛЕШКА:

Посебен републички данок на промет на производи по овој тарифен број се плаќа и на моторните возила што ги увезуваат граѓаните и граѓанско-правните лица. Во овој случај посебниот данок го плаќа граѓанинот односно граѓанско-празното лице во местото на своето живеалиште односно седиштето.

Тарифен број 3

На прометот на алкохолните пијалаци се плаќа посебен републички данок на производи и тоа:

1. на природно вино (по еден литар) 0,10 дин.
2. на природна ракија (по еден литар):

— јачина до 40%	0,20 „
— јачина над 40%	0,30 „

3. на специјални вина (десертни, ликерски и ароматизирани) и десертни пијалоци, ако набавната цена по еден литар изнесува:

— над 12 до 15 динари	1,00
— над 15 динари	1,50

4. на ликери и жестоки алкохолни пијалоци, ако набавната цена по еден литар изнесува:

— над 17 до 24 динари	2,50
— над 24 динари	5,00

5. за пиво 12,5%

6. на вештачките ракии и другите алкохолни пијалоци, освен пијалоците на кои се плаќа посебен данок според точките 1, 2, 3, 4 и 5 на овој тарифен број 10%

Тарифен број 4

На прометот на книги и други публикации од областа на науката, уметноста, културата, образованието и воспитувањето и стручните публикации, информативниот печат, каталози и книги на музеи, ликовни галерии и изложби, ако на тие производи се плаќа основен данок на промет на производи, се плаќа и посебен републички данок на промет на производи по стапка од 200%.

Мислење во смисла на став 1 точка 7 член 36 од Законот за оданочување на производите и услугите во прометот („Службен лист на СФРЈ“ број 33/72 година) дава надлежниот орган на онаа република односно покраина на чија територија издавачот има деловно седиште.

440.

Врз основа на член 152, став 5 од Уставот на Социјалистичка Република Македонија, издавам

УКАЗ

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РЕПУБЛИЧКИОТ БУЏЕТ ЗА 1972 ГОДИНА

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за Републичкиот буџет за 1972 година,

што Собранието на Социјалистичка Република Македонија го донесе на седницата на Републичкиот собор, одржана на 28 декември 1972 година, и на седницата на Соборот на општините, одржана на 28 декември 1972 година.

Број 03-3111
29 декември 1972 година
Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ,
Никола Минчев, с. р.

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РЕПУБЛИЧКИОТ БУЏЕТ ЗА 1972 ГОДИНА

Член 1

Во Законот за Републичкиот буџет за 1972 година („Службен весник на СРМ“, бр. 11/72), во член 1, став 1 износот: „1.395.670.000“ се заменува со износот: „1.471.549.000“.

Во алинеја 1 на член 1 износот: „1.345.670.000“ се заменува со износот: „1.421.549.000“.

Член 2

Во член 9 во Билансот на приходите и на општиот распоред на приходите на Републичкиот буџет за 1972 година, во оддел I — Приходи во билансот на Републичкиот буџет, се вршат следниве измени:

Во ставката вид на приходи 2 — Даноци, форма на приходите 21, по форма на приходите 2110 — основен данок на промет, износот: „938.800.000“ се заменува со износот: „1.014.679.000“, вкупниот износ на формата на приходите: „977.800.000“ се заменува со износот: „1.053.679.000“, во Вкупно видот 2 — Даноци, износот: „977.800.000“ се заменува со износот: „1.053.679.000“.

Во Вкупно приходи за распоред (вид 1 до 9), износот: „1.395.670.000“ се заменува со износот: „1.471.549.000“.

Член 3

Во оддел II — Општ распоред на приходите, во ставката — основна намена 09 — Општи дополнителни средства за други општествено-политички заедници, распоредна група 09-2 — средства распоредени во определен износ, износот: „791.135.000“ се заменува со износот: „867.014.000“ на трите места.

Во ставката Вкупно распоредени и нераспоредени приходи износот: „1.345.670.000“ се заменува со износот: „1.421.549.000“ а во ставката Вкупно распоредени приходи износот: „1.395.670.000“ се заменува со износот: „1.471.549.000“.

Член 4

Во посебниот дел на Републичкиот буџет за 1972 година се вршат следниве измени и дополнувања:

Во Раздел 14 — Републички секретаријат за финансии:

— во позицијата 146 (09-2) — придонес за намирување на потребите на Федерацијата, износот: „653.170.000“ се заменува со износот: „729.049.000“ на двете места; и

— во позицијата 179 (16-2-21) — Обврски по пренесени функции по вонбуџетскиот биланс на федерацијата износот: „100.000.000“ се заменува со износот: „75.000.000“;

— по позицијата 179 (16-2-21) — Обврски по пренесени функции во вонбуџетскиот биланс на федерацијата, се додава нова позиција 179-а која гласи: „179-а 16-2-21 за враќање на организациите на здружен труд и другите корисници на општествени средства — обврзници на републичкиот придонес од личен доход од работен однос за отстапениот дел од придонесот од личен доход од работен однос што му припаѓа на Републичкиот буџет 25.000.000“.

Во ставката — Вкупно раздел 14 (позиции 113 до 185) износот: „1.011.173.000“ се заменува со износот: „1.087.052.300“, а во ставката — Рекапитулација на разделот 14, износот: „1.007.173.300“ се заменува со износот: „1.087.852.300“ а износот: „1.011.173.300“ се заменува со износот: „1.087.052.300“.

Член 5

Приходите на Републичкиот буџет остварени до 31 декември 1972 година, а уплатени до 31 јануари 1973 година, му припаѓаат на буџетот за 1972 година. Тие приходи можат да се распределуваат за плаќање на обврските што носителите и корисниците ги создале до 31 декември 1972 година, а најмногу до износите што се утврдени во посебниот дел на Републичкиот буџет за 1972 година.

Член 6

Овој закон влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

441.

Врз основа на член 152, став 5 од Уставот на Социјалистичка Република Македонија, издавам

УКАЗ

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗВРШУВАЊЕ НА КАЗНИТЕ ЛИШУВАЊЕ ОД СЛОБОДА, МЕРКИТЕ НА БЕЗБЕДНОСТ И ВОСПИТНИТЕ МЕРКИ

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за извршување на казните лишување од слобода, мерките на безбедност и воспитните мерки,

што Собранието на Социјалистичка Република Македонија го донесе на седницата на Републичкиот собор, одржана на 28 декември 1972 година, и на седницата на Соборот на општините, одржана на 28 декември 1972 година.

Број 03-3123

29 декември 1972 година

Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ,
Никола Минчев, с. р.

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗВРШУВАЊЕ НА КАЗНИТЕ ЛИШУВАЊЕ ОД СЛОБОДА, МЕРКИТЕ ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ВОСПИТНИТЕ МЕРКИ

Член 1

Во Законот за извршување на казните лишување од слобода, мерките за безбедност и воспитните мерки („Службен весник на СРМ“ бр. 16/70), членот 15 се брише.

Член 2

По член 32 се додава нова глава V-а која гласи:
V-а посебни одредби за пензиското и инвалидското осигурување на работниците во казнено-поправните установи и воспитно-поправниот дом.

Член 32-а

Работни места на определени должности во казнено-поправните установи и воспитно-поправниот дом, на кои тежината на работите и посебните услови под кои тие се вршат битно влијаат врз намалувањето на работната способност се сметаат:

1. стражата за непосредно обезбедување;
2. оперативно-инструкторски и управни должности.

Работните места од претходниот став ги утврдува Извршниот совет на Собранието на СРМ по предлог од републичкиот секретар за правосудство.

Член 32-б

На работниците на определени работни места од член 32а на овој закон во казнено-поправните установи и воспитно-поправниот дом, секои 12 месеци ефективно поминати на тие должности им се сметаат како 16 месеци стаж за осигурување.

Одредбите од став 1 на овој член не се однесуваат на времето кое работникот го поминал на стручно образование или усовршување на кое е упатен од казнено-поправната установа односно воспитно-поправниот дом.

Член 32-в

На работник на казнено-поправна установа и воспитно-поправен дом кој има најмалку 20 години пензиски стаж, од кои најмалку 10 години ефек-

тивно поминати на работни места за кои стажот на осигурување се смета во зголемено траење, може да му престане работата со право на старосна пензија без оглед на годините на животот, ако тоа го бара потребата на службата.

За престанок на работа по потреба на службата по предлог од казнено-поправната установа и воспитно-поправниот дом одлучува републичкиот секретар за правосудство.

Против решението од претходниот став не може да се изјави жалба.

Член 32-г

На работник од член 32-а од овој закон му припаѓа старосна или инвалидска пензија, која за 20 години пензиски стаж изнесува за маж 55%, а за жена 57,5% од пензискиот основ и се зголемува по коефициент 2,5% од пензискиот основ за секоја натамошно измината година, до навршувањето на 30 години пензиски стаж. За секоја измината година на пензискиот стаж над 30 години пензијата се зголемува по коефициент 0,5% од пензискиот основ, така што највисоката пензија изнесува 85% од пензискиот основ.

На работник од член 32-а од овој закон, за определување на инвалидска пензија според должината на пензискиот стаж се применуваат процентите од претходниот став, со тоа што како најнизок процент за сите години на пензиски стаж до наполнетите 20 години се земаат 55% од пензискиот основ за мажи односно 57,5% од пензискиот основ за жени.

Член 32-д

На работник на казнено-поправна установа и воспитно-поправен дом кој има поминати најмалку 10 години ефективна служба на работни места за кои стажот на осигурувањето се смета со зголемено траење, а оствари право на старосна пензија по прописите за пензиско осигурување на работник на казнено-поправна установа и воспитно-поправен дом, на кој работниот однос ќе му престане по потреба на службата со право на старосна пензија согласно член 32-в од овој закон, пензијата се определува врз основа на износот на просечниот месечен личен доход остварен во последната година пред пензионирањето.

Член 32-ѓ

На работник од член 32-в на овој закон, кој по остварувањето на правото на старосна пензија со пензиски стаж помал од 40 години (маж) односно 35 години (жена) повторно ќе стапи во работен однос или ќе врши други дејности, стажот на осигурувањето поминат во таквиот работен однос му се смета по престанокот на тој стаж за зголемување на пензијата според одредбите од овој член сè додека осигуреникот со тој стаж не наполнил пензиски стаж од 40 односно 35 години.

За повторно пресметување на стекнатата пензија според член 32-в од овој закон се сметаат само оние периоди на вработеност по пензионирањето во кои е остварен личен доход еднаков или повисок од износот на пензискиот основ од кој е определена пензијата.

Врз основа на периодите на работа поминати по пензионирањето, кои не се сметаат во стажот на осигурувањето за зголемување на пензијата според став 2 на овој член, на осигуреникот му припаѓа, покрај порано зголемената пензија, и разлика меѓу пензијата пресметана според пензискиот стаж стекнат до пензионирањето и пензијата пресметана според вкупниот пензиски стаж. Овие пензии се пресметуваат врз основа на личниот доход остварен за време на вработеноста по пензионирањето, на начинот определен според општите прописи. Ако вработувањето по пензионирањето траело помалку од пет години, просекот на личниот доход заради определување на пензискиот основ се утврдува според вкупното времетраење на осигурувањето.

Член 32-е

На работник од член 32-в од овој закон кој по остварувањето на старосна пензија поминал најмалку 3 години во работен однос или во вршење на друга дејност и кој ја исполнил старосната граница определена со Законот за пензиското и инвалидското осигурување или наполнил пензиски стаж од 40 години (маж) односно 35 години (жена) ќе му се определи, по негово барање, наместо пензијата што ја остварил како работник од член 32-в од овој закон, нова пензија според општите прописи.

За определување на нова пензија според овој член се земаат исклучиво личните доходи што ги остварил осигуреникот по пензионирањето. Ако вработувањето по пензионирањето траело помалку од пет години, просекот на личниот доход заради определување на пензискиот основ се утврдува според вкупното времетраење на осигурувањето.

Член 32-ж

Работник во казнено-поправна установа и воспитно-поправен дом, кој е пензиониран по потреба на службата според овој закон и прописите што беа во важност до влегувањето во сила на овој закон и кој повторно ќе стапи во работен однос или ќе врши работи за организација на здружен труд, задруга, државен орган, општествена и друга организација или ќе врши самостојна дејност по основ на која е осигурен, освен самостојна уметничка дејност има право на дел од пензијата под услови и во височина што ќе ги пропише Извршниот совет.

Одредбата од претходниот став не се однесува на работник кој остварил пензија според овој закон и прописите што беа во важност до влегувањето во сила на овој закон, ако во моментот на остварувањето на пензијата наполнил пензиски стаж од 40 години (маж) односно 35 години (жена) или ако таков пензиски стаж оствари по пензионирањето.

На другите работници во казнено-поправните установи и воспитно-поправен дом во поглед на користењето на старосната пензија за време на запослувањето се применуваат одредбите од општите прописи.

Член 32-з

На работник на казнено-поправна установа и воспитно-поправен дом кој го остварил правото на пензија му припаѓа отпремнина во височина на личниот доход остварен за последните три месеци.

Член 32-и

Работник на казнено-поправната установа и воспитно-поправниот дом кој во вршењето или по повод вршењето на службена работа го загуби животот, ќе се погребе на трошок на казнено-поправната установа односно воспитно-поправниот дом, чиј работник бил, во местото што ќе го определи неговото семејство.

Член 32-ј

На работници на работни места на определени должности во казнено-поправни установи и воспитно-поправен дом, во случај на привремена неспособност за работа, им припаѓа надоместок во височина на аконтацијата на личниот доход.

Разликата меѓу височината на надоместокот за време на привремената неспособност за работа што паѓа на товар на средствата на Заедницата за здравствено осигурување според прописите на здравствено осигурување и надоместокот што се исплатува по претходниот став, на заедницата на здравственото осигурување ѝ ја надоместува општината односно Републиката.

Во случаите од претходниот став на семејството што го издржувал загинатиот работник му припаѓа еднократна парична помош во височина на едномесечен личен доход што работникот го остварил за последните 12 месеци.

Надоместокот од став 2 на овој член се исплатува од средствата на казнено-поправната установа односно воспитно-поправниот дом, во кој работникот бил на работа.

Член 32-к

Казнено-поправната установа и воспитно-поправниот дом се должни да ги осигураат во случај на смрт или трајно губење на работната способност работниците што работат на работни места што се особено опасни по здравјето и животот.

Работните места од претходниот став ги определува работната заедница со општ акт, а во согласност со републичкиот секретар за правосудство.

Член 32-л

Пензија според овој закон му припаѓа и на работник на казнено-поправна установа и воспитно-поправен дом, кој во моментот на остварувањето на правото на старосна пензија не е работник на определени должности, ако има најмалку 20 години пензиски стаж, од кои најмалку 10 години ефективно поминати на должностите наведени во член 1 на овој закон.

Член 3

Овој закон влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“, а ќе се применува од 1 јануари 1973 година.

442.

Врз основа на член 152, став 5 од Уставот на Социјалистичка Република Македонија, издавам

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ВОВЕДУВАЊЕ НА РЕПУБЛИЧКИ ПРИДОНЕС НА СРЕДСТВАТА ЗА ЗАЕДНИЧКА ПОТРОШУВАЧКА

Се прогласува Законот за изменување на Законот за воведување републички придонес на средствата за заедничка потрошувачка, што Собранието на Социјалистичка Република Македонија го донесе на седницата на Републичкиот собор, одржана на 28 декември 1972 година, и на седницата на Стопанскиот собор, одржана на 28 декември 1972 година.

Број 03-3118
29 декември 1972 година
Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ.
Никола Минчев, с.р.

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ВОВЕДУВАЊЕ НА РЕПУБЛИЧКИ ПРИДОНЕС НА СРЕДСТВАТА ЗА ЗАЕДНИЧКА ПОТРОШУВАЧКА

Член 1

Во називот на Законот за воведување на републички придонес на средствата за заедничка потрошувачка („Службен весник на СРМ“, бр. 7/68 и 20/68) и во текстот на тој закон зборот „придонес“ се заменува со зборот „данок“.

Член 2

Овој закон влегува во сила наредниот ден по објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

443.

Врз основа на член 152, став 5 од Уставот на Социјалистичка Република Македонија, издавам

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ДАНОКОТ НА СРЕДСТВАТА ШТО СЕ РАСПРЕДЕЛУВААТ ОД ДОХОДОТ НА БАНКИТЕ ЗА 1972 ГОДИНА

Се прогласува Законот за изменување на Законот за данокот на средствата што се распределуваат од доходот на банките за 1972 година,

што Собранието на Социјалистичка Република Македонија го донесе на седницата на Републичкиот собор, одржана на 28 декември 1972 година, и на седницата на Стопанскиот собор, одржана на 28 декември 1972 година.

Број 03-3117
29 декември 1972 година
Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ,
Никола Минчев, с.р.

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ДАНОКОТ НА СРЕДСТВАТА ШТО СЕ РАСПРЕДЕЛУВААТ ОД ДОХОДОТ НА БАНКИТЕ ЗА 1972 ГОДИНА

Член 1

Во називот на Законот за данокот на средствата што се распределуваат од доходот на банките за 1972 година („Службен весник на СРМ“ бр. 15/72), и во текстот на тој закон зборовите „за 1972 година“ и „за деловната 1972 година“ се бришат.

Член 2

Овој закон влегува во сила наредниот ден по објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

444.

Врз основа на член 152, став 5 од Уставот на Социјалистичка Република Македонија, издавам

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА УТВРДУВАЊЕ СТАПКИТЕ НА ЗАДОЛЖИТЕЛНИОТ ЗАЕМ ЗА КРЕДИТИРАЊЕ ПОБРЗИОТ РАЗВИТОК НА СТОПАНСКИ НЕДОВОЛНО РАЗВИЕНИТЕ РЕПУБЛИКИ И САП КОСОВО

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за утврдување стапките за задолжителниот заем за кредитирање побрзиот развој на стопански недоволно развиените републики и САП Косово,

што Собранието на Социјалистичка Република Македонија го донесе на седницата на Републичкиот собор, одржана на 28 декември 1972 година, и на седницата на Стопанскиот собор, одржана на 28 декември 1972 година.

Број 03-3113
29 декември 1972 година
Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ,
Никола Минчев, с.р.

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА УТВРДУВАЊЕ СТАПКИТЕ НА ЗАДОЛЖИТЕЛНИОТ ЗАЕМ ЗА КРЕДИТИРАЊЕ ПОБРЗИОТ РАЗВИТОК НА СТОПАНСКИ НЕДОВОЛНО РАЗВИЕНИТЕ РЕПУБЛИКИ И САП КОСОВО

Член 1

Во Законот за утврдување стапките на задолжителниот заем за кредитирање побрзиот развој на стопански недоволно развиените републики и САП Косово („Службен весник на СРМ“, бр. 42/71 и 4/72), во член 2 почетните зборови: „Обврзниците на заемот ќе уплатуваат заеми“ се заменува со зборовите: „Обврзниците на заемот ќе уплатуваат заем“.

Во алинеја петта на истиот член, по зборовите „електрична енергија“, се додаваат зборовите: „дистрибуцијата на електрична енергија“ и се додава запирка, а по зборот „земјоделството“ се додава зборот: „угостителството“ и се става запирка.

Член 2

Во член 3, став 1, зборовите: „и угостителска“ се бришат.

Во став 3 на истиот член зборовите: „дистрибуцијата на електрична енергија и“ се бришат.

Член 3

Овој закон влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“, а ќе се применува од 1 јануари 1973 година.

445.

Врз основа на член 123, став 2 и член 135 од Уставот на Социјалистичка Република Македонија, Собранието на Социјалистичка Република Македонија, на седницата на Републичкиот собор, одржана на 28 декември 1972 година, и на седницата на Стопанскиот собор, одржана на 28 декември 1972 година, донесе

РЕЗОЛУЦИЈА

ЗА ОСНОВИТЕ НА ПОЛИТИКАТА НА ОПШТЕСТВЕНО-ЕКОНОМСКИОТ РАЗВОЈ НА СР МАКЕДОНИЈА ВО 1973 ГОДИНА

Собранието на Социјалистичка Република Македонија ги утврди основите на политиката на општествено-економскиот развој за 1973 година, имајќи ги предвид основните цели и задачи на развојот на СР Македонија за периодот од 1971 до 1975 година, програмите на развојот на организациите на здружениот труд и нивните асоцијации, основите на политиката на општествено-економскиот развој на Југославија за 1973 година, состојбата и проблемите на стопанскиот и општествениот развој во 1972 година и водејќи сметка за постојните услови и за оние што ќе настанат со натамошната изградба на политичкиот и општествениот систем врз принципите на самоуправувањето.

I

ОСТВАРУВАЊЕ НА ЦЕЛИТЕ И ПОЛИТИКАТА НА ОПШТЕСТВЕНО-ЕКОНОМСКИОТ РАЗВОЈ ВО 1972 ГОДИНА

1. Тежиштето на активноста во остварувањето на општествено-економската политика за 1972 година беше насочено кон остварување на натамошен пораст на производството и услугите во сите дејности на стопанството, обезбедување на натамо-

шен пораст на запосленоста, динамизирање на извозот и забавување на динамиката на увозот и остварување на натамошен реален пораст на животниот стандард.

Реализацијата на основните материјални и квалитативни цели и задачи на развојот и стабилизацијата е остварувана во услови на спроведување на уставните амандмани, на интензивна изградба и усовршување на политичкиот и стопанскиот систем и јакнење на социјалистичките самоуправни односи.

Во текот на годината се постигнати значајни резултати во меѓурејубличкото договарање по суштествените прашања од заедничката тековна и развојна економска политика. Во почетокот на оваа година е донесен Општествениот план на СР Македонија за периодот од 1971 до 1975 година. Донесени се основни системски решенија за некои значајни подрачја (надворешно-трговски и девизен систем, систем на цени, банкарско-кредитен и монетарен систем, финансирање на федерацијата, деловно здружување, поттикнување на побрзиот развој на стопански недоволно развиените подрачја).

Остварена е широка активност и во изградувањето на системот на општествено договарање и самоуправно спогодување. Донесени се општествените договори за распределба на доходот и на личните доходи во стопанството и нестопанските дејности и самоуправни спогодби на организациите на здружениот труд и за други подрачја од активност.

Покрената е широка мобилизација и ангажирање на сите општествени средини за реализација на задачите од писмото на другарот Тито и Извршното биро на Претседателството на СРЈ на линија на јакнењето улогата на непосредните производители и работничката класа, натамошна афирмација на самоуправувањето, сузбивањето на технократските и бирократските позиции и влијанија во сите општествени структури и за отстранување на општествено неоправданите социјални разлики.

2. Основна задача на политиката за општествен развој во 1972 година беше и постигање на одреден степен на стабилен на стопанството, воспоставување на рамнотежни односи меѓу понудата и побарувачката и зголемување на ликвидноста на стопанството.

За таа цел вршено е ограничување на потрошувачката преку лимитирање на порастот на личните доходи на запослените во општествениот сектор, намален е обемот на потрошувачките кредити, имобилизирани се вишоците на приходите по билансите на буџетите и фондовите на општествено-политичките заедници.

Спроведувањето на стабилизационата политика и надминувањето на проблемите сврзани со нестабилноста на пазарот, подобрувањето на ликвидноста, и покрај преземените мерки и постигнатите одредени позитивни тенденции, не се оствари во задоволувачки размери.

Нестабилноста на пазарот и натаму се задржа. Формираната побарувачка, и покрај намалениот интензитет на порастот, е остварена на повисоко ниво од предвидувањата и таа по обем и по структура не беше во согласност со стоковните фондови. Во вакви услови на пазарот потенциран е повремени недостиг на одделни стоки и смалување и десортираност на стоковните залихи и резервите.

Смалениот степен на снабденоста на пазарот имаше неповолно влијание врз општата активност речиси во сите дејности. За тоа придонесе и смалениот увоз на некои репродукциони материјали од витално значење за стопанството на СР Македонија.

Оваа состојба имаше значајно влијание и врз остварените движења на цените и трошоците на животот чиј пораст е над предвиденото ниво. Просечниот годишен пораст на цените на мало во 1972 година ќе изнесува околу 15%, а во споредба со декември минатата година околу 7% наместо 5,4% колку што беше предвидено. Движењата во цените

на мало во поголем степен се одразија врз трошоците на животот што доведе и до осетно пониски реални движења во личните доходи и животниот стандард воопшто.

И покрај постигнатите деловни резултати од активност, подобрените односи во распределбата на општествениот производ, како и поуспешното поддржување на развојот на стопанската активност преку кредитната политика и натаму се задржува релативно висок степен на неликвидност и меѓусебна задолженост на стопанството. Околу 45% од обртните средства на стопанството се врзани во побарувања. Неизвршените обврски по основ на судски и акцептни налози сè уште се одржуваат на високо ниво.

Присутни се и проблеми на непокриени загуби и пречекорувања кај инвестициите. Ова наложи насочување на напорите за надминување на овие проблеми. Проблемот на загубите е најтежок кај некои организации што се од општо значење за стопанството и развојот на Републиката во целина.

Извршените девалвации на динарот и порастот на цените во последниве години условија сериозен скок на трошоците на работењето, градењето и опремата, што се одрази врз зголемување обемот на пречекорувањата кај инвестициите. Во текот на годината се преземени мерки за покривање на пречекорувањата и тие во најголем дел се покриени и решени. Стои потребата од решавање на уште еден дел од овие пречекорувања.

Решавањето на овие проблеми, од друга страна, го ограничи просторот за динамизирање на натамошниот развој и ова претставува еден од сериозните проблеми кој треба да се совладува и да се поттикнува развојот на Републиката.

Ефикасноста на стопанисувањето станува сè поактуелен проблем, особено користењето на расположивите средства, деловните резултати, а во последните две години и стапката на порастот на продуктивноста.

Посебно внимание заслужува и ефикасноста во инвестирањето. Инвестициите се активираат со сериозно задоцнување.

Под влијание на подинамичниот пораст на трошоците на животот од предвидувањата, реалните примања ќе бидат зголемени за околу 1 до 2%. При таква положба се преземени мерки за запазување на реалниот животен стандард, особено на работниците со ниски примања.

Со интервентните закони и прописи не е лимитиран порастот на личните доходи кај работните организации со лични доходи под просекот, вршено е компензирање на цените на некои основни прехранбени производи, а подоцна и со соодветно зголемување на личните доходи, детските додатоци, пензиите, социјалната помош, студентските кредити и стипендии и слично. Извршено е и селективно растоварување на организациите на здружениот труд преку отстапување на рејубличкиот придонес од личен доход.

3. Во рамките на остварениот развиток позитивни резултати се постигнати во производството на материјалните добра и услугите, во извозот на стоки, во запосленоста во општествениот сектор на стопанството и нестопанските дејности и во остварувањето на другите компоненти на општествено-економскиот развиток.

Општествениот производ во вкупното стопанство ќе биде остварен според предвидувањата. Ќе се оствари реален пораст за околу 7,5%, од тоа во општествениот сектор 9,1%. Пораст на производството е остварен во сите области на стопанството, при што посебно придонесе развојот на индустријата каде што општествениот производ е зголемен за околу 9,5%. Производството е остварено при намален увоз на стоки од околу 15%, зголемена продуктивност на трудот од околу 3,0% и остварени позитивни тенденции на реструктурирањето на стопанството.

Извозот на стоки ќе биде на повисоко ниво за околу 15% во однос на минатата година, што е над

предвидувањата и тој се потпира врз порастот на извозот во сите области, освен кај извозот на тутун, кој е приближно на минатогодишното ниво. Висок пораст ќе се оствари и кај нестоковните приходи, особено при девизниот прилив по основ на странскиот туризам и по основ на сообраќајните услуги во меѓународниот превоз и транзит. Извозот на стоки е остварен со подобрување на регионалната структура на извозот, а со остварените резултати во размената е подобрен и степенот на покриеноста на увозот со извозот на стоки.

Вкупниот број на запослените во општествениот сектор во оваа година ќе достигне просечно ниво од околу 286 илјади лица, што е за 5,8% повеќе во однос на 1971 година. Динамиката на порастот на запосленоста е за околу два процентни поена побрза од очекувањата за оваа година.

Животниот стандард реално ќе се зголеми за околу 4%. Во овие рамки просечните лични доходи по запослен во општествениот сектор ќе достигнат номинално ниво од околу 1.400 динари.

Во 1972 година се постигнати забележителни резултати и во развојот на нестопанските дејности. Во областа на образованието зголемен е опфатот на учениците во основното и средното образование, зголемен е бројот на студентите, проширена е мрежата на потполните осумгодишни училишта; во областа на културата правени се усилби за стабилизација на мрежата на установите како и за концепциско доизградување на традиционалните културно-уметнички манифестации; во областа на здравството проширена е мрежата на здравствените институции, подобрена е здравствената заштита на населението, намалена е смртноста на доенчињата и друго.

Како резултат на зголемената стопанска активност, организациите на здружениот труд постигнаа поволни деловни и материјално-финансиски резултати. Вкупниот приход, општествениот производ и доходот се остваруваат на повисоко ниво. Подобрено е учеството на организациите на здружениот труд во распределбата на општествениот производ и во распределбата на доходот.

Редовно се остваруваат и програмите за модернизација на патиштата, пошумување на голините, заштита од градобижноста, за унапредување на индивидуалното земјоделство преку фондовите, при што е постигната и спогодба за кредитирањето на индивидуалните земјоделски стопанства и други задачи утврдени со среднорочниот план и Резолуцијата за општествено-економскиот развој во 1972 година.

Истовремено се поддржани определени инвестициони зафати во нестопанството, како што е изградбата на училишта од основното образование, објектите од културно-просветната дејност и здравството. Редовно се спроведуваат и акционите програми за подобрување на санитарно-хигиенската, и епидемиолошката состојба во Републиката преку изградба на водоводна мрежа и други мерки.

4. Положбата со која ќе се стартува во 1973 година укажува дека ќе се пренесат сериозни проблеми кои ќе бараат натамошни усилби за нивно решавање. Ќе се пренесе сè уште високиот степен на неусогласеност на побарувачката со стоковните фондови по обем и структура и определена исцрпеност на залихите на некои сировини и готови производи, ќе се пренесе релативно високо ниво на цените и трошоците на животот, висок степен на меѓусебни побарувања и обврски и општа неликвидност на стопанството, како и проблеми сврзани со запослувањето на потенцијално активното население.

Овие и други проблеми се од такво значење што суштествено влијаат врз утврдувањето на идната политика на општествено-економскиот развој на Социјалистичка Република Македонија.

Оттука, со општествено-економската политика во идната година ќе треба да се обезбеди континуитет во политиката на стабилизација и во остварувањето на целите и задачите на среднорочниот план, при што тежиштето на политиката ќе треба да се

нададе на забрзаното надминување на присутните проблеми кои го забавуваат редовниот развој, особено во совладување на проблемите што ќе се јават со примената на прописите за подобрување на ликвидноста на стопанството што ќе се применуваат од 1 јануари 1973 година.

II

ОСНОВИ НА ПОЛИТИКАТА НА ОПШТЕСТВЕНО-ЕКОНОМСКИОТ РАЗВОЈ НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО 1973 ГОДИНА

1. Тргувајќи од остварените движења и резултати во 1972 година, целите и задачите на среднорочниот план и решавачките напори за јакнење на политичкиот и стопанскиот систем врз начелата на самоуправувањето, присутните проблеми и стабилизационата економска политика што ќе се остварува во целата земја, политиката на општествено-економскиот развој на Социјалистичка Република Македонија во 1973 година ќе биде насочена кон:

остварување на цврст курс кон јакнење на материјалната основа на самоуправувањето како основен општествено-економски однос.

Тоа ќе се остварува со доследна реализација на уставните амандмани и натамошно усовршување на политичкиот и стопанскиот систем во правец на јакнење на социјалистичките самоуправни односи и на улогата на работниците во процесот на општествената репродукција.

Тоа претпоставува доследно спроведување на донесените системски решенија, натамошна либерализација на цените и економските односи со странство, измена на местото и улогата на банките и другите финансиски институции, на надворешно-трговските организации и реекспортери во општествено-економскиот систем, изградување на механизми за стекнување на доходот во општествените дејности врз самоуправни основа, прилагодување на стопанисувањето на големите интегрални системи кон уставните амандмани, смалување на непроизводните издатоци и решителен курс кон натамошно растоварување на стопанството.

Развојот и спроведувањето на општествено-економската политика ќе се остварува со широка и поефикасна примена на општествените договори и самоуправни спогодби.

Постигање на повисок степен на општа стабилност, порепително смирување на потрошувачката и на порастот на цените, подобрување на ликвидноста во стопанството и штедење во сите општествени средини.

Во 1973 година ќе се води политика на остварување побавна динамика на порастот на личната, општата и заедничката потрошувачка од порастот на општествениот производ и ќе се применуваат други мерки за одложување на потрошувачката.

Ќе се води политика на смирување на динамиката на порастот на цените и на трошоците со цел во основа да се остварат односите предвидени со Среднорочниот план.

Обезбедувањето на општа стабилност на пазарот и на цените, истовремено претпоставува јакнење на пазарните критериуми, остварување на поусогласени односи меѓу движењата на увозот, извозот и производството, како и поголема ликвидност на стопанството.

За зголемување на ликвидноста ќе се применуваат веќе донесените мерки. Тоа претпоставува преземање на потребни и благовремени акции за нивно програмирање извршување и за надминување на пречките за успешно остварување на задачите од овој дел на политиката.

Остварување на натамошен динамичен и поусогласен стопански развој

Во 1973 година ќе се оствари натамошен и стабилен пораст на производството и услугите и ќе се забрза процесот на порадикално менување на производствената структура во согласност со целите и задачите на среднорочниот план.

Ориентацијата кон одржување на интензивен пораст на извозот на производите и услугите претставува важен фактор за остварување на резултатите во 1973 година. Извозот на стоки треба да се оствари со побрза динамика од производството. Тоа ќе обезбеди и поголема покриеност на увозот со извозот и поусогласени односи во размената.

Развојот треба да биде остваруван во услови на натамошно интензивирање на процесите на интеграција и ширење на другите видови на соработка во Републиката и надвор од неа и потесно деловно поврзување на организациите на здружен труд во сферата на производството и прометот.

Остварувањето на динамичен општествен развој претпоставува интензивно ширење на научно-истражувачката работа и примена на научните достигнувања и натамошно вклучување на школуван и стручен кадар во стопанството и другите дејности како и натамошно подобрување на здравствената заштита и другите услови за живот и работа на работните луѓе.

Издигање на ефикасноста на стопанисувањето на повисоко ниво

Развојот и решавањето на проблемите во 1973 година треба нагласено да се потпираат врз подигањето на ефикасноста, врз повисоки деловни резултати и во целост врз поуспешно валоризирање на квалитативните елементи на стопанисувањето.

Во 1973 година треба да се постигне и поголема ефикасност во рационалното користење на основните и обртните средства и во смалувањето на непродуктивните издатоци. Посебно треба да се зголеми и ефикасноста во инвестирањето.

Врз основа на зголемувањето на продуктивноста на трудот, треба да се оствари над 50% порастот на општествениот производ во општествениот сектор на стопанството. Врз таа основа треба да се оствари и натамошен реален пораст на животниот стандард и порационално запослување.

Предвидениот стопански растез и при зголемено учество на продуктивноста на трудот во порастот на општествениот производ, овозможува да се ангажира прирастот на активното население, особено на школуваните кадри, дел од лицата што бараат работа и работниците што ќе се вратат од привремена работа во странство.

Одржување на интензивно инвестирање во стопанството и остварување на структурата предвидена со среднорочниот план

Инвестициите во основни фондови во стопанството ќе се остваруваат со значително побрза динамика од инвестициите во нестопанството и ќе се зголеми учеството на инвестирањето во индустријата.

Тоа претпоставува, покрај редовното извршување на инвестициите во тек, и проширување на инвестиционата активност со други зафати.

Тоа треба да се остварува со поголемо непосредно ангажирање на стопанството и јакнење на неговата акумулативна и репродуктивна способност. За оваа цел преку задолжително орочување и насочување ќе се остварува и политиката на обезбедување на дополнителни средства за интензивирање на инвестициите во стопанството. Тоа бара и поголема селекција во изборот на инвестиционите зафати и решително надминување на појавата на пречекорувања, бидејќи тоа го стеснува просторот за проширена инвестициона активност. Решавањето на проблемите на овој план бараат заедничка акција и максимално ангажирање на расположивите средства на сите носители на активност.

Натамошниот пораст на животниот стандард во согласност со политиката на стабилизација

Тоа ќе се оствари со реален пораст на личната потрошувачка и со развој на општествениот стандард.

Развојот на животниот стандард ќе се остварува со политика на нагласено вградување на елементи на солидарност.

2. Со општествено-економската политика во 1973 година треба да се обезбеди следниов рамковен развој:

Основни индикатори за предвидениот развој

Стапки на пораст

Пораст на општествениот производ во вкупното стопанство	7,5 до 8,0
Пораст на општествениот производ во општествениот сектор	8,7 до 9,3
Пораст на запослените во општествениот сектор	4,0
Продуктивноста на трудот во општествениот сектор на стопанството	4,8
Извоз на стоки	12,0
Увоз на стоки	11,0
Реален пораст на животниот стандард	4,1
Бруто инвестиции во основни фондови во општествениот сектор на стопанството	12,3
Бруто инвестиции во основни фондови на нестопанството	8,0

Развојот под овие рамки неповолно ќе се одрази врз рационалното користење на расположивите средства што ќе постојат во идната година и врз обезбедувањето на основа за успешно остварување на предвидениот развој со среднорочниот план до крајот на 1975 година.

Политиката на одржување динамичен развој добива нагласено место и за Републиката има посебно значење, бидејќи губењето на чекорот со движењата во целата земја ќе доведе до зголемени разлики во степенот на развиеноста на стопанството и на животниот стандард.

Остварувањето на целите и задачите бара заеднички напори за максимално и ефикасно користење на расположивите средства, поголема финансиска дисциплина, селективна и претпазлива политика на цени, изградување на радикално нов однос на сите носители на активност и заедничко понесување на товарот што ќе го бара решавањето на присутните проблеми во врска со стабилизацијата, неликвидноста, ефикасноста и развојот во идната година.

Развојот во идната година повеќе ќе се потпира врз економските мерки и системските решенија од подолгорочен карактер. Сите системски решенија и другите мерки што ќе се преземаат за реализација на овие цели ќе тргнуваат од потребата за реафирмација и зацврстување на курсот на стопанската и општествената реформа.

3. Предвидениот општ пораст на општествениот производ од 7,5 до 8,0%, а во општествениот сектор на стопанството од 8,7 до 9,3%, треба да биде постигнат со зголемување на производството и услугите во сите области на стопанството.

Индустријата, покрај другите области на стопанството, и во 1973 година нужно ќе има нагласено место во динамизирањето на развојот на стопанството во Социјалистичка Република Македонија. Во индустријата треба да се оствари пораст на општествениот производ од 9,5 до 10,9%.

Динамизирањето на развојот ќе биде зависно и од движењето на земјоделското производство. По забавениот пораст во 1972 година производството во оваа стопанска дејност треба да биде зголемено најмалку за 3%.

Во шумарството и градежништвото општествениот производ ќе се зголеми за 6 до 7%, а во другите дејности за 9 до 10%.

Врз оваа основа ќе се обезбеди пораст на националниот доход по жител за 6,1% и ќе се достигне степен на развиеност што одговара на 6.690 динари национален доход по жител.

4. Напоредно со порастот на производството и услугите ќе се остварат и позитивни промени во структурата на стопанството.

Во овие рамки ќе се зголеми производството на електрична енергија, производството на челик и валани челични производи, производството на обоени метали, на хемиската, градежната и индустријата на неметали и производството на стоки со повисок степен на обработка во металската и електроиндустријата.

Потрошувачката на електрична енергија во 1973 година ќе биде зголемена од 2.800 ГВч во 1972 година на 3.040 ГВч. Со производството на енергетските капацитети во СР Македонија ќе бидат намирани потребите со 1.200 ГВч, а другиот дел од ТЕ „Косово“ и вишоците од системот на СР Србија.

Во 1973 година ќе започне реализацијата на програмата за изградба на електроенергетски извори. Во овие рамки ќе се обезбеди редовно извршување на обврските по договорот за долгорочно обезбедување на електрична енергија од електросистемот на СР Србија и ќе започне изградбата на нови електроенергетски капацитети.

Во црната металургија, покрај натамошен пораст на производството на рабни цевки, поосетно ќе се зголеми и производството во примарните (топилничките) и валавичките капацитети на Железарницата „Скопје“.

Во обоената металургија, со завршувањето на втората фаза од реконструкцијата на рудниците „Злетово—Саса“, значително ќе се прошири потенцијалот за производство на оловно-цинкова руда и концентрати. Очекуваното производство и кумулираните залихи на концентрати даваат основа за успешен старт на производството и во Топилницата во Титов Велес, чие производство во првата фаза се очекува да достигне обем од над 45 илјади тони олово и цинк метал.

Во хемиската индустрија се очекува производството да се движи со нешто побрза динамика од остварената во оваа година. Порастот на производството, главно, ќе се базира врз зголеменото искористување на постојните капацитети.

Во наредната година се создава простор за натамошен брз пораст на производството во неметалната и градежната индустрија. Со забележителен пораст ќе се оствари производството на огноотпорни материјали, стакларски, керамички и глинени производи, а особено производството на амбалажно и кристално стакло, синтер и тер доломит, декорирани керамички сидни и подни плочи, перлит, брусна хартија, печен гипс, префабрикати од гипс, хидратирана вар и повеќе типови на глинени елементи. Натамошен, но помирен пораст, ќе има и производството на цемент.

Во земјоделството, со подобрувањето на структурата на производството и со зголемувањето на продуктивноста, треба да се овозможува поголемо стоквно производство за домашниот пазар и за извоз.

Големиот интерес за побрз развој на сточарството, како кај организациите на здружен труд, така и кај индивидуалните производители, треба да се поддржува со соодветни мерки на економската политика и со поголема организираност и ефикасност. Врз таа основа треба да се создаде можност за натамошно зголемување на добиточниот фонд и сточарското производство. Тоа ќе биде посебна задача во 1973 година, а и подоцна, заради отстранување на дефицитарноста во сточарските производи и стабилизирање на земјоделското стопанство. Се очекува бројот на кравите и на свињите да се зголеми вкупно за по околу 2.000 грла.

Исто така ќе се преземат и соодветни организации и други мерки за порационално користење на пасиштата што е од особено стопанско значење за ридско-планинските подрачја. Треба да се засили кредитирањето на приплодниот подмладок на овците и говедата, за која цел ќе се ангажираат и фондовите за унапредување на индивидуалното земјоделство.

Развојот на поделелското производство ќе се базира врз подобрувањето на структурата на сеидбената површина, како и врз натамошната интензификација на производството. Создадените економски услови обезбедуваат натамошно ширење на сончогледот, индустриската пиперка и градинарските култури, а со подобрување на паритетните односи на цените, постојат можности за подинамично ширење и на производството на оризот, памукот и шеќерната репка, за кои побарувачката станува се поголема. Освен тоа, во 1973 година ќе се проучи и

проблемот на угарите и необработените оранични површини.

Во овоштарството се очекува зголемување бројот на родните овошки, а во лозарството на површините на родни лозја, како и на приносите на овошје и грозје. Наедно ќе продолжи и подигањето на нови долгогодишни насади.

Кредитирањето и дејствувањето на фондовите и стручните служби кои се формирани за унапредување на индивидуалното земјоделство во 1973 година ќе се остварува врз поширока основа. Кредитирањето на индивидуалното земјоделство и субвенционирањето со средства од фондовите, ќе се насочи пред сè во развојот на сточарството, опремувањето со механизација, подигање на насади и друго.

Во областа на водостопанството ќе продолжи активноста за редовно одржување на изградените водостопански објекти, регулацијата на речните текови, сузбивањето на пороите, заштитата на водите од загадување, обезбедувањето на населбите со вода и друго.

Во шумарството, со спроведувањето на политиката на пошумување, ќе се обезбеди пошумување на 1.000 ха голини. Истовремено ќе се остварува и проширена програма во изградбата на шумски патишта.

Градежната оператива ќе биде соочена со потребата од одржување на континуитет во изградбата и порационално ангажирање на расположивите капацитети. Оттаму тежиштето на активноста ќе биде насочено кон проширување на опфатот на градежните работи во Републиката и кон релативно поголемо ангажирање на оперативата во другите републики и странство. Тоа ќе претставува значаен фактор за пооптимално ангажирање на расположивите средства и за одржување на активноста во градежништво, која за Републиката има видно значење во формирањето на општествениот производ и во степенот на запосленоста.

Во железничкиот и патниот сообраќај ќе се оствари повисок обем на превоз на стоки и патници при зголемена должина на превозот. Ќе се поддржуваат усиљите за натамошни интеграциони зафати и специјализација и за создавање на услови за оптимално користење на постојниот потенцијал во патниот сообраќај.

Ќе продолжи политиката на одржување, модернизација и реконструкција на патната мрежа предвидена со Програмата за 1971—1975 година. Во овие рамки ќе се заврши делницата Вашино Село—Вабуна од автопатот „Братство-единство“ и ќе продолжи изградбата на делницата на Западниот пат Скопје—Тетово и Кичево—Св. Размо (Охрид). Со политиката на модернизација и реконструкција се очекува дека ќе бидат опфатени и други патни правци од III ред и ќе се обезбедат средства за модернизација и реконструкција на патиштата од IV ред. Во железничкиот сообраќај, покрај довршувањето на започнатите објекти и замена по пат на модернизација на возниот парк, ќе се вложуваат напори за нови инвестициони зафати. Со несмален интензитет ќе продолжи и изградбата, реконструкцијата и модернизацијата на капацитетите во поштенско-телеграфско-телефонскиот сообраќај.

Во областа на трговијата прометот на мало, со оглед на високиот пораст во претходната година, ќе има поумерена динамика и ќе се движи по стапка на пораст од околу 7 до 8%, а прометот на големо по стапка од 11 до 12%. Развојот на мрежата, пред сè, ќе биде остварен со зголемување на сместувачките и продажните капацитети за промет со земјоделско-прехранбени производи во Републиката и во другите републики и автономни покраини, проширување на трговската мрежа на село, како и со натамошно окрупнување и деловно поврзување со производството и создавање на прометно производни комплекси. Развојот на трговската мрежа на село ќе се остварува врз поголема ангажираност на покрупните трговски организации од Републиката и на трговските организации од тие подрачја.

Врз проширени капацитетни можности и нивно поефикасно искористување во туризмот и угостителството, ќе се оствари натамошен пораст на прометот. Ќе продолжи и процесот на окрупнување и осовременување на мрежата.

5. Развојот на економските односи со странство ќе се остварува на повисоко ниво на размена и натамошно проширување на соработката. Размената на стоки во двете насоки ќе достигне обем од околу 300 милиони долари.

Извозот на стоки и во наредната година ќе биде еден од стимулативните фактори за интензивирање на производството и за реализација на политиката за поголема покриеност на увозот.

Извозот на стоки се очекува да се зголеми за околу 12%, а нестоковните девизни приходи ќе бележат натамошен интензивен пораст од околу 17% и ќе имаат значајно место во натамошното проширување на размената со странство.

Увозот на стоки идната година се очекува да се движи со стапка на пораст од 11%. Со зголемување на увозот на стоки ќе се придонесе за подобра снабденост на производството со потребните суровини и репроматеријали и ќе се обезбеди подобра снабденост на пазарот со стоки за финална потрошувачка.

Соработката со странство ќе биде насочена и кон проширување на деловно-техничката соработка и индустриската кооперација и на кредитно-финансиските односи.

6. Вкупниот број на запослените во општествениот сектор при предвидениот стопански растеж и зголеменото учество на продуктивноста на трудот во порастот на општествениот производ, ќе достигне ниво од околу 298 илјади лица. Тоа претпоставува запосленоста да се зголеми со стапка на пораст од околу 4,0%. Во овие рамки запосленоста во стопанството ќе се зголеми за 4,3%, а во нестопанските дејности за 2,6%. Зголемување на запослените во стопанството се очекува во сите дејности. Врз оваа основа, заедно со запослувањето што ќе се оствари по основ на редовниот одлив, во општествениот сектор ќе се запослат околу 18 илјади лица.

Порастот на продуктивноста во општествениот сектор на стопанството ќе изнесува околу 4,8%, а учеството на продуктивноста на трудот во прирастот на општествениот производ над 50%. Ова ќе обезбеди порационално стопанисување и запослување.

Во терцијарните дејности врз база на личен труд ќе се оствари зголемена активност и врз таа основа ќе се запослат 1,5 илјади лица.

7. Научно-истражувачката дејност ќе се остварува во услови на проширена материјална и кадровска основа и при утврдена долгорочна програма за развој. Посебно ќе бидат поттикнувани оние истражувања за чии резултати и примена постои интерес за софинансирање од страна на организациите на здружениот труд и самоуправните интересни заедници. Посебно внимание и натаму ќе му се посветува на издигањето на научниот подмладок преку стипендирање и специјализација како и на опремувањето на научните институции.

Истражувањето на минералните суровини ќе се остварува со несмален интензитет. Во реализацијата на оваа политика посебно треба да се засили издвојувањето на средства од страна на организациите на здружениот труд за истражувања во реонот на нивните експлоатациони подрачја и за обезбедување на редовна замена на искористените рудни резерви. Преку преземање на дополнителни мерки организациите на здружениот труд ќе бидат поттикнувани и за поголемо истражување надвор од сопственото подрачје, каде што вршат користење на минералните суровини.

8. Во областа на образованието тежиштето на активността ќе биде насочено кон поголем опфат на генерациите, особено во средното образование; натамошно зголемување на ефикасноста на школувањето на сите образовни степени; осовременување на наставата; реструктурирање и стабилизација на мрежата.

За остварување на оваа политика ќе се забрза процесот на создавање на развиени и современи институции на средното образование за неговото потесно поврзување со стопанството.

Во согласност со целите и задачите на среднорочној развој ќе се остварува подобрување на структурата на запишаните студенти. Тоа претпоставува да се обезбеди зголемување на капацитетите на оние факултети и виши школи на кои се школуваат дефицитарни стручни кадри и да се оствари соодветна политика на кредитирање и стипендирање.

Во текот на 1973 година ќе се подготви и поднесе анализа за проблемите на развојот на високото школоство, вклучувајќи го и проблемот на дисперзија.

Ќе продолжи политиката на подобрување на студентскиот стандард. За кредитирање на студентите од буџетот на Републиката во 1973 година ќе се обезбедат 10,0 милиони динари. Во спроведувањето на политиката на кредитирање и стипендирање ќе бидат вградени елементи на социјалната политика и ќе се обезбеди приоритет во кредитирањето и стипендирањето на деца од работничките семејства и семејствата со пониски приходи.

Ќе продолжи реализацијата на програмата за изградба на основни училишта во повеќе општини во Републиката и ќе биде даден во употреба Универзитетскиот комплекс со зградите на Економскиот, Правниот и Филозофскиот факултет и Ректоратот, а ќе продолжи градбата и опремувањето на студентските и ученичките домови.

9. Во областа на културата ќе се конституираат започнатите општествено-економски односи, кои се засновуваат врз уставните амандмани, самоуправното и општественото договарање меѓу субјектите од стопанството и културата за лично и колективно учество во поттикнувањето и апсорбирањето на културните достигнувања.

Врз таа основа организациите од областа на културата во 1973 година и натаму ќе остваруваат широка активност во рамките на своите дејности, вршејќи и развивајќи го културното творештво и услуги за подигање на културното ниво на населението.

Ќе се оствари зголемена издавачка дејност, ќе се збогати книжниот фонд, ќе се изгради депозитна библиотека и ќе се отворат нови клонови и подвижни библиотеки, ќе продолжи реализацијата на програмата за заштита на спомениците на културата и за меморијално одбележување на најзначајните настани и личности од нашата историја, ќе отпочне изградбата на неколку домови на културата, ќе се продолжи со снимање на документарни и играни филмови, ќе се окрупнува архивската мрежа и ќе се создаваат регионални архивски центри.

Посебен третман и во 1973 година ќе имаат традиционалните културно-уметнички манифестации од поширок интерес за Републиката.

Развојот и унапредувањето на физичката култура ќе се движи со позабрзано темпо, особено во сферата на материјалните вложувања во објектите утврдени со Програмата за изградба на објекти за физичка култура од пошироко општествено значење за СР Македонија.

Ќе се остварува и засилена активност во ширењето и развојот на техничката култура. Тоа претпоставува соодветно проширување на активността во училиштата и во другите установи за образование и воспитување и создавање на кадри кои ќе ја развиваат оваа дејност. За развој на техничката култура ќе придонесе и изградбата на спомен домовите на културата и специјализираните домови за техничка култура.

10. Политиката на развојот во областа на здравството ќе биде насочена особено кон натамошно подобрување на квалитетот на здравствената заштита, нејзино проширување и остварување на целите и задачите утврдени со Законот за здравството и Законот за здравствено

осигурување и задолжителните видови на здравствена заштита на населението.

Во рамките на програмата за подобрување на санитарно-хигиенската и епидемиолошката состојба ќе продолжи решавањето на проблемот на водоснабдувањето. Ќе се изгради водоводна мрежа во должина од 150 км во 72 села во Републиката. Ќе продолжи и решавањето на проблемот на крајната диспозиција за отпадните води од населбите и следење на загаденоста на воздухот и на човековата средина во определени подрачја на Републиката.

Со спроведувањето на акционата програма за намалување на високата смртност на доенчињата, смртноста на доенчињата треба да се сведе на 74 промили.

Здравствената заштита ќе биде остварувана во услови на проширена и зајакната и амбулантно-поликлиничка и диспанзерска мрежа и реструктурирани болничко-стационарни здравствени работни организации. Во рамките на ова ќе се остварува политика на порамномерен развој на амбулантно-поликлиничката мрежа во Републиката.

11. Во областа на инвалидско-боречката заштита ќе продолжи решавањето на прашањата на борците, на воените инвалиди и на семејствата на паднатите борци. Покрај основните права на борците од НОВ, кои се реализираат врз единствената основа за сите борци во земјата, Републиката со свои прописи и натаму ќе обезбедува дополнителна заштита на борците. Во 1973 година ќе се регулира и ќе се остварува здравствената заштита на учесниците во НОВ кои по други основи не се здравствено осигурени.

Посебна грижа ќе им се посвети и на семејствата на паднатите борци, на кои им е потребна општествена грижа, како и на воените инвалиди и нивните семејства кои претежно и исклучиво се издржуваат од инвалидски принадлежности.

12. Социјалната заштита во основа ќе биде насочена кон реализација на основите на политиката утврдена со Резолуцијата за социјалната заштита и Законот за социјална заштита, а особено во раното откривање, третманот и подобрување квалитетот на дијагностичката работа, сузбивањето на воспитната запуштеност и репресивната активност, обезбедување на ефикасна заштита за деца без родителска грижа, унапредување на заштитата на стари лица, подобрување на превентивната заштита на лицата со асоцијално однесување и унапредување на социјалната работа во организациите на здружениот труд во областа на стопанството, образованието, здравството и другите општествени дејности.

13. Настојувањата за усогласување развојот на детската заштита со општествено-економскиот развој ќе најдат конкретна реализација во подобрувањето на материјалните можности создадени со валоризацијата на додатокот на деца, ублажувањето материјален цензус и зголемените средства за непосредна детска заштита во општинските фондови.

Во таа смисла ќе придонесат и новите концептски решенија кои ќе најдат одраз во правното нормирање на општествената заштита на децата што е во тек, а особено преку формирањето на заедници за детска заштита и фондот за солидарност во областа на детската заштита.

14. Реалниот пораст на животниот стандард ќе се остварува по стапка од околу 4,0%. Во овие рамки реалниот пораст на личната потрошувачка ќе изнесува 4%, а порастот на општествениот стандард 4,3%.

Потрошувачката во одделни општествени дејности ќе се остварува во општествено договорените рамки за обемот на средствата што се издвојуваат за остварување на задачите на овие дејности. Во 1973 година порастот на потрошувачката на овие дејности, земено во целина, ќе се остварува со побавна динамика од порастот на општествениот производ.

Расходите на буџетите на Републиката и општините и соодветните фондови ќе бидат утврдени во согласност со стабилизационата политика значител-

но под нивото на порастот на општествениот производ и решително ќе се одржува нивниот пораст во рамките на договорениот лимит со оваа резолуција.

Во рамките на тоа и натаму ќе се остварува политиката на заштита на стандардот на лицата со ниски приходи.

Во областа на инвалидско-пензиското осигурување ќе се обезбеди редовно покривање на расходите за зголемениот број на корисници на пензии и инвалиднини и ќе се изврши валоризација на примањата за порастот на трошоците на животот.

Со оглед на веќе извршените поместувања на цензусните групи, зголемување на цензусот на приходите за остварување право на детски додаток и слично, примањата по основ на детски додатоци ќе се зголемат за остварениот пораст на трошоците на животот.

Во 1973 година ќе се проучат можностите за пензиско осигурување на индивидуалните земјоделски производители и ќе биде поднесена анализа за решавање на ова прашање.

15. Нужно треба да се интензивира станбената изградба. Се цени дека треба да се изградат најмалку околу 8,0 илјади станови. Тоа ќе биде услов да се одржи интензитетот на градбата утврден со среднорочниот план. Приоритетно треба да се обезбеди градба на станови за лица со пониски материјални можности. За тоа ќе придонесат и самоуправните спогодби за здружување на средствата за оваа намена.

Во градовите и другите населени места ќе продолжат работите на изградба на комуналната инфраструктура, електрификацијата на селските населби и ќе се прошири активноста на другите комунални дејности.

16. Ќе продолжи реализацијата на политиката на јакнење на општонародната одбрана, како фактор за зачувување на националниот и територијалниот интегритет. За таа цел ќе продолжи вооружувањето и опремувањето на единиците на територијалната одбрана и специјализираните единици на цивилната заштита со современи средства, како и подготвувањето и оспособувањето за работа во војна на другите општествено-економски структури кои се од посебен интерес за одбраната.

17. Ценејќи ги предвидувањата на организациите на здружениот труд и другата предвидена активност, општа е оцената дека ќе се остварува развој во сите подрачја на Републиката. Развојот ќе биде остваруван со натамошен пораст на производството и услугите, проширувањето на материјалната основа, пораст на запосленоста и друго.

Во овие рамки ќе се интензивира остварувањето на политиката за помагање развојот на недоволно развиените краишта. Тоа ќе се остварува, покрај другото, со засилено искористување на капацитетите активирани во 1972 година и на оние што ќе се пуштат во 1973 година. Тежиштето на напорите ќе биде насочено и кон забрзана реализација на инвестиционите вложувања по веќе склучените кредити и нивно натамошно проширување.

Усвоената политика за помагање развитокот на недоволно развиените краишта ќе се остварува во услови на спроведување на општествениот договор за насочување и користење на средствата на Републичкиот фонд.

Врз таа основа ќе се интензивира користењето на средствата на Фондот за обезбедување на средства за учество во инвестиционите зафати во стопанството и обезбедување на средства за развој на одделни инфраструктурни дејности.

Реализацијата на политиката за помагање развитокот на недоволно развиените краишта ќе треба да биде поддржувана и од организациите на здружениот труд од другите краишта преку инвестициони зафати и други форми на деловна соработка за проширување на стопанската активност во овие краишта. Оваа политика ќе биде поддржувана

на и со кредитната политика на банките, како и со остварување на програмите на одделни републички фондови за развој на инфраструктурните дејности.

НАСОКИ И МЕРКИ ЗА ОСТВАРУВАЊЕ НА ЦЕЛИТЕ И ЗАДАЧИТЕ НА ОПШТЕ- СТВЕНО-ЕКОНОМСКИОТ РАЗВОЈ ВО 1973 ГОДИНА

Тргнувајќи од постигнатите резултати во развојот на Републиката во оваа година се цени дека се отвораат реални можности и дека постојат објективни услови за одржување на висока динамика на развојот и во 1973 година, со натамошно јакнење на улогата на непосредните производители. Врз таа основа во наредната година може и треба да се оствари задоволувачко ниво на запосленоста, на инвестиционите вложувања и на вкупното производство и да се остварат позитивни резултати во другите компоненти на развојот.

За остварувањето на целите и задачите на развојната политика во наредната година, неопходно е да се вложуваат максимални напори и да се преземаат ефикасни мерки од сите носители на стопанската активност за издигање на ефикасноста и за натамошно зголемување на продуктивноста на трудот.

За доследно спроведување на стабилизационата политика, посебно треба да се обезбеди неопходна контрола на финалната потрошувачка, која треба да се формира исклучиво во рамките на расположивите средства. Истовремено треба да се оствари максимална мобилизација на сите сили за обезбедување на што поголема ефикасност во стопанисувањето, за штедење, за намалување на трошоците на работењето и на непродуктивните издатоци и за подигање на рентабилноста и конкурентната способност.

Со механизмот на општественото договарање и самоуправно спогодување ќе се регулира и насочува активноста во значајните подрачја на развојот. Врз оваа основа ќе се регулираат односите во распределбата на доходот и личните доходи, ќе се остваруваат инвестиционите вложувања во стопанството, помагањето развојот на недоволно развиените краишта во Републиката, запослувањето, решавањето на станбените проблеми на работниците, обезбедување на средства за кредитирање на индивидуалното земјоделство и во други области.

Со цел да се обезбедат стабилни услови за стопанисување и успешно извршување на развојната политика, Извршниот совет на Собранието ќе се заложат сојузните органи, во договор со републиките и покраините, што поскоро да ги утврдат основните услови под кои ќе работи стопанството во наредната година, особено во доменот на цените, надворешно-трговскиот, девизниот и царинскиот систем и кредитно-монетарната политика и ќе се заложува овие услови да не се менуваат во текот на годината.

Решавањето на системските и други прашања од општ интерес ќе се остварува врз натамошна афирмација на меѓурепубличкото договарање, кое и во досегашната практика придонесе за по-реално и усогласено изнаоѓање на заеднички решенија во стопанските и другите односи на единствениот југословенски пазар.

Извршниот совет на Собранието ќе се залага да се утврдат долгорочни развојни програми и врз општествен договор да се изградат системски решенија кои обезбедуваат реализација на така утврдениот развој. Тоа особено треба да се постигне во развојот на земјоделството, енергетиката, суровинската индустрија и сообраќајот.

Стабилизациони мерки во областа на личната, општата и заедничката потрошувачка и политика на животниот стандард

1. Со цел да се смират тековите на потрошувачката и за нејзино сведување во реални материјални можности, ќе се остварува политика на побавен номинален пораст на личната, општата и заедничката потрошувачка од порастот на општествениот производ.

За реализација на оваа политика ќе се остварува ограничување на расходите на буџетите и на самоуправните интересни заедници.

Номиналниот пораст на расходите на буџетите ќе се ограничи до 10%.

Нивото на расходите на образованието и на здравствената заштита ќе се ограничи на номинален пораст до 12%, а расходите за социјална заштита, детски додатоци и за непосредна детска заштита ќе се ограничат на номинален пораст до 16%.

До крајот на февруари 1973 година лимитирањето ќе се регулира со републички закон. Притоа, дефинитивно ќе се утврдат лимитите и нивното диференцирање, а во рамките на политиката утврдена со оваа Резолуција и одредбите што ќе бидат утврдени со сојузниот закон за ограничување на приходите со основ на придонесите за општа и заедничка потрошувачка во 1973 година.

За остварување на оваа политика ќе се преземат мерки приходите на буџетите и на фондовите на општествено-политичките заедници и на интересните заедници да се остваруваат во рамките на договорените лимити со оваа Резолуција.

Разликите што ќе произлезат од ова ограничување ќе се насочат кон јакнење на репродуктивната способност на стопанството и за решавање на проблемите на ликвидноста и пречекорувањата во инвестициите.

За формирање на средствата за покривање на расходите по буџетите и фондовите на интересните заедници во 1973 година, ќе се спроведува политика на ограничување на приходите како и оневозможување создавање на вишоци.

2. Политиката на смирување на личната потрошувачка треба да биде поддржана и остварувана преку системот на општествени договори и самоуправни спогодби за распределба на доходот и на личните доходи.

Со општествените договори и самоуправните спогодби треба да се воспостават, пред сè, такви односи во распределбата, што ќе обезбедат порастот на личните доходи да се остварува со помирна динамика од порастот на општествениот производ и продуктивноста на трудот и јакнење на акумулативната и репродуктивната способност.

Во 1973 година треба да се остваруваат со побавна динамика и другите приходи што имаат карактер на лични примања, а се остваруваат од средствата на заедничката потрошувачка и по други основи.

Преку зголемување на деловните резултати и продуктивноста на трудот, со соодветна политика во распределбата на личните доходи и со преземање на други мерки (даночни и слично) и натаму ќе се остварува политиката за подобрување на положбата на запослените со ниски лични доходи.

Личната потрошувачка ќе се одржува во утврдените рамки и преку засилена наплата на даноците и другите обврски на граѓаните, за што ќе се зголеми одговорноста на надлежните органи на благовремена наплата на обврските на граѓаните по сите основи посебно на даноците. Тоа ќе се остварува и со зголемување на штедните влогови преку разни форми на стимулација. Со мерките на кредитно-монетарната политика ќе се усогласува обемот и структурата на кредитирањето на населението преку потрошувачките кредити во сообразност со политиката за стабилност на пазарот.

Од средствата на емисијата нема да се врши кредитирање на финалната потрошувачка и ќе се оневозможат сите видови на нова непокриена потрошувачка.

3. Заради обезбедување на средства за намиривање на обврските на општествено-политичките заедници спрема стопанството, како и за проширената репродукција во стопанството по потреба и во границите на реалните можности ќе се воведат данок на личните доходи од работен однос — стабилизационен данок односно задолжителен заем. Соодветно ќе се оданочат и другите приходи на населението.

На ниво на Републиката ќе се утврдат критериуми според кои ќе се остварува оданочувањето на личните доходи, при што ќе се води политика на заштита на стандардот на лицата со ниски лични примања.

Ќе се изврши задолжително орочување на дел од расположивите средства за општествено-политичките заедници, општествените и самоуправните фондови и средствата ќе бидат насочени за развој на стопанството.

4. Од 1973 година ќе се применува нов даночен систем со кој ќе се изврши порамномерно оптоварување на стопанството и поинтензивно оданочување на приходите на граѓаните од имот и работа надвор од редовниот работен однос.

Одделни видови на заедничка потрошувачка ќе се движат во рамките на општествено договорениот обем на средства за работа на општествените дејности, што треба да се определува врз основа на општите биланси на сексја општествено-политичка заедница.

Здобивањето на доходот во општествените дејности врз основа на програмите за работа и општите можности ќе се остварува врз општествени договори и самоуправни спогодби.

Преку буџетската политика и по пат на општествено договарање ќе се настојува да се обезбедат средства за финансирање на општонародната одбрана и да се овозможи нивно ефикасно и наменско користење во согласност со програмите за развој на општонародната одбрана.

5. Во сите организации на здружен труд во стопанските и нестопанските дејности, во републичките органи и организации, општинските органи и организации и самоуправните интересни заедници, ќе се донесат програми за штедење. Во овие програми ќе бидат поблиску дефинирани прашањата на однесувањето и одговорноста на органите, организациите и поединците за смалување на трошоците на работењето и на сите непродуктивни издатоци како и за рационална употреба на општествените средства.

6. Ќе се спречуваат и отстрануваат општествено неоправданите социјални разлики врз доследно спроведување во живот на ставовите утврдени во Резолуцијата на Собранието на Социјалистичка Република Македонија за спречување и отстранување на општествено неоправданите социјални разлики.

За оваа цел Извршниот совет, заедно со републичките органи на управата и органите и организации што вршат работи од општ интерес на Републиката, активно ќе ја спроведува утврдената акциона програма и донесените заклучоци во врска со задачите сврзани со остварувањето на ставовите од писмото на Претседателот на СКЈ и на Извршното биро на Претседателството на СКЈ.

Со цел да се смалуваат општествено неоправданите социјални разлики, покрај другото ќе се регулира и засили оданочувањето на приходите добиени од продажба на земја и недвижности, при својувањето на рента која е резултат на општествени вложувања, ќе се оневозможуваат преголеми надоместувања за експроприран имот, поадекватно ќе се оданочува високиот вкупен доход на граѓаните и ќе се применуваат строги санкции за изигрување на даночните обврски.

7. За обезбедување на реалниот пораст на животниот стандард од особено значење ќе биде одржувањето на стабилноста на цените и трошоците на животот. Тоа ќе бара посебна и несмалена грижа со цел да се надминат големите отстапувања меѓу номиналниот и реалниот пораст на стандардот. Затоа, крајно претпазливо и селективно ќе се остваруваат корекциите на цените на производите, посебно на оние од суштинско значење за животниот стандард (производите за исхрана, станарините и цените на комуналните услуги).

Преку засилена инспекција и други форми ќе се воведат поголема контрола на движењето на цените на прехранбените производи на селскиот пазар, каде што движењата на цените се автономни и со релативно висок пораст.

Ќе се врши подобрување на снабденоста на пазарот и преку увоз на стоки за лична потрошувачка. За таа цел стопанството ќе треба навремено да ги согледа потребите од стоки од увоз и врз таа основа да постигне договор за распределба и користење на девизната квота што ќе ѝ биде дадена на Републиката.

8. Заради обезбедување на предвидената изградба на станови, во 1973 година ќе се поддржува изградбата на поголем број нови станови и ќе се интензивира изградбата на станови за лица со пониски материјални можности.

Истовремено, за таа цел треба да продолжи политиката на наменско издвојување на средства за станбена изградба и да се зголеми средствата на банките со намена за станбено-комунална изградба. Издвоените средства треба првенствено да бидат користени за изградба на нови станови со просторен стандард, кој обезбедува порационално решавање на станбениот проблем на работните луѓе.

Организациите на здружениот труд треба да ги преиспитаат критериумите во своите самоуправни акти за одобрување на кредити за станбена изградба.

9. Носителите на социјалната заштита ќе преземаат конкретни акции за создавање на услови за трајни и сигурни извори на финансирање на социјалната заштита и проширување на формите за заштита. Средствата што ќе се обезбедат преку Републичкиот фонд за социјална заштита ќе се насочат претежно за тековните расходи, а дел и понатаму ќе се користи за инвестициони зафати.

10. Во областа на детската заштита, тргнувајќи од непосредните потреби на децата, како и создадените можности, по пат на општествено договарање ќе се мобилизираат повеќе извори на финансиски средства, вклучувајќи ги и индивидуалните земјоделски стопанства, самостојните занаетчи и други и ќе се утврди политика на рационално, ефикасно и наменско трошење на средствата врз реални програми за решавање на приоритетните и актуелните проблеми во областа на детската заштита. Посебно внимание ќе му се посвети и на унапредувањето на развојот на општествената исхрана на децата и младината. За тоа е потребно посистемно решавање на проблемот на финансирање исхраната на децата, унапредување на општествената исхрана преку подобрување на структурата на исхраната, стручно оспособување на кадриите и за окрупнување на објектите за општествена исхрана.

Политика на цени, кредитно-монетарна политика и подобрување на ликвидноста на стопанството

1. Републиката ќе се заложува да се обезбеди поголема општа стабилност на пазарот и на цените. Постојано ќе се прават конструктивни усилби да се зајакнува единството на југословенскиот пазар и да се надминуваат појавите на монополизам и регионална тесноградост.

Политиката на стабилизација и на побавно движење на цените и трошоците на живот ќе се обезбедуваат првенствено со економски мерки, со отстранување на причините на нестабилноста и со доследно спроведување на системот и политиката на цени.

Ќе се разработи систем на општествено договарање и самоуправно спогодување за цените. Усогласувањето на цените под режимот на контрола договорно ќе го вршат општествено-политичките заедници. Усогласување ќе се врши и врз основа на системот на спогодби и механизми за формирање на цените.

На ниво на Федерацијата договорно ќе се утврдат критериумите, условите и мерилата за поместување на цените на производите и услугите кај кои надлежноста е пренесена на социјалистичките републики, социјалистичките автономни покраини и општините.

На ниво на федерацијата Републиката ќе се заложува да бидат донесени прописи за гарантирањето и минималните откупни цени на одредени земјоделски производи од родот во 1973 година, а најдоцна до крајот на септември 1973 година да се донесат овие прописи и за родот од 1974 година.

Републиката, согласно со договорените критериуми, услови и мерила на ниво на федерацијата, ќе обезбедува доследно спроведување на усвоената политика на цени. Во овие рамки политиката на цени, меѓу другото, ќе биде насочена кон решавање на прашањата сврзани со усогласувањето на постојното ниво на цените кај производите од индустријата на градежни материјали со формирањето ниво на цени на овие производи на пазарот; усогласување на цените на услугите во патниот сообраќај со изменетите услови за дејствување; усогласување на цените на електричната енергија и друго.

Во согласност со усвоената Резолуција за отстранување на општествено неоправданите социјални разлики, усогласување на цените на комуналните услуги ќе се спроведува диференцирано по видови на услуги, а на станарините по категориите на корисници.

Во зависност од процесот на стабилизацијата и односите на понудата и побарувачката на пазарот ќе се продолжи со либерализацијата на цените. Тоа ќе се спроведува напоредно со либерализацијата на увозот во сите фази на производството. Либерализацијата на цените ќе се спроведува едновременно во производството и во прометот.

Ќе се работи врз натамошното усовршување на системот на контрола на цените, а ќе се обрне одделно внимание на цените на прехранбените аграрни производи и на услугите што се формираат автономно, со цел да се контролира и неутрализира бивното нерамнотежно дејство.

Републиката, во заедница со општините, ќе се залага за натамошно подобрување на прописите и механизмите за запирање на шпекулативните појави во прометот на стоки (верижна трговија, неоправдано задржување и лагерирање на стоки и сл.), неоправдано зголемување на цените и друго. По пат на непосредни договори и самоуправни спогодби меѓу производителите, трговцијата и крајните потрошувачи, како и со оданочување, ќе се влијае и врз смалувањето на бројот на посредниците во прометот на стоки.

2. Ќе продолжи компензацијата на цената на вештачкото гудре и ќе се задржи плаќањето на премоја на млекото.

До донесувањето на заеднички решенија меѓу социјалистичките републики и социјалистичките автономни покраини, компензацијата за вештачкото гудре ќе се задржи на ниво на федерацијата.

3. Со кредитно-монетарната политика треба да се следи номиналниот пораст на општествениот производ, активно да се поддржува и насочува развитокот на стопанството, согласно со утврдените цели и задачи на општествено-економскиот развиток во оваа резолуција.

Јакнењето на кредитниот потенцијал на банките ќе се ползува за создавање на услови за нормално остварување на процесот на репродукција и остварување на предвидената динамика на пораст на производството и услугите.

Претежниот дел на порастот на кредитите ќе се обезбеди преку соодветно зголемување на депозитните средства кај банките.

За успешно остварување на задачите на развојната политика, треба да се постигне поголема организираност на стопанството и банките во користењето на реесконтните кредити од делот на примарната емисија што ќе се остварува на ниво на федерацијата.

Кредитирањето на стопанството врз поширока основа ќе биде поддржувано и преку реесконтните кредити што ќе ги одобрува Народната банка на Македонија по основ на примарната емисија.

Преку реесконтната политика што ќе ја остварува Народната банка на Македонија ќе бидат одобрувани кредити за залихи на стоки за извоз, за увоз на одделни дефицитарни репроматеријали, за продажба на сервиска опрема, за тов на говеда и јагниња, за залихи на добиточна храна, грозје, јаболка и на конзервирано овошје и зеленчук, на оризот, афионовни чушки, за печатење и залихи на книги и учебници, за зголемените сезонски потреби на угостителството и туризмот и др.

Согласно со утврдената политика Советот на Народната банка на Македонија со посебна одлука поблиску ќе ги дефинира намените, износот до кој ќе можат да се одобруваат кредити за одделни намени и условите под кои ќе се одобруваат кредитите.

Ќе се испита можноста и ќе се донесат соодветни решенија за конверзија на дел од користените краткорочни во долгорочни кредити.

4. Остварувањето на стабилноста на стопански текови нужно бара подобрување на ликвидноста на организациите на здружениот труд. Спроведувањето на прописите ќе создава услови за зајакнување на финансиската дисциплина и за отстранување на оние односи што придонесуваат за влошување на ликвидноста.

За поуспешно надминување на тешкотиите што се очекуваат од примената на донесените прописи и мерки, во заедница со Стопанската комора и банките ќе се изготви интегрална програма за санација на неликвидните организации и организациите што работат со загуба; за намирување на обврските и за спроведување на стечајот; за обезбедување на трајни обртни средства во организациите на здружениот труд; за задолжително порамнување на меѓусебните обврски и побарувања; за намирување на обврските на општествено-политичките заедници и другите нестопански дејности спрема стопанството и друго.

5. Организациите на здружениот труд, покрај другото, ќе треба својата активност да ја насочат кон намалување на меѓусебните задолженија, воспоставување на своите обврски врз финансиски покритија, поголемо издвојување и поефикасно користење на обртните средства, отстранување на причините кои доведуваат до загуби, во организацијата на работењето, изборот на технологијата, користењето на капацитетите и слично.

Запосленост и интензификација

1. За зголемување на запосленоста ќе се применуваат и посебни мерки.

Ќе продолжи со несмален интензитет запослувањето на приправници, за што повољно ќе придонесат мерките утврдени со новиот закон.

Ќе се активира дел од инвестиционите зафати, кредитирани од посебно насочените средства за инвестиции во работно-интензивни зафати и ќе се забрза одобрувањето на нови такви кредити.

Ќе продолжи политиката на преземање на селективни и други даночни мерки за развој на за-

посленоста врз личен труд, при што континуирано и благовремено ќе се отстрануваат разните деформации што постојат.

Ќе се поддржува поврзувањето на општествениот сектор на стопанството со дејностите врз личен труд преку кооперација и други форми на соработка. За ова посебно ќе придонесе кредитирањето на индивидуалното земјоделство во кооперација со општествените стопанства.

Запослувањето во странство ќе се остварува преку проширени форми, а особено преку поголемо ангажирање на градежната оператива во изведување на работи во странство. Преку позабрзана деловно-техничка соработка со странските партнери ќе се создаваат услови за поголемо производство и запосленост во земјата.

Ќе продолжи политиката на поедноставување на процедурата за издавање на локации и дуќани за развој на занаетчиските услуги и другите дејности врз личен труд.

Запослувањето ќе се одвива напоредно со потребата од сè поголемо вклучување на стопанството во современиот техничко-технолошки прогрес. Поради тоа, организациите на здружен труд, напоредно со програмите на техничко-технолошкиот развој, треба да донесат и програми за преквалификација и запослување на вишоците на работници и за таа намена треба да обезбедат и потребни средства.

2. Натомошното интензивирање на активностите претпоставува да се оствари поголемо искористување на расположивите средства во индустријата и другите дејности. Во некои гранки на стопанството и другите дејности тоа се јавува како нужност, бидејќи од тоа многу ќе зависи и позитивното подобрување на ефектите од работењето и надминувањето на присутните проблеми.

Многу значајно ќе биде и редовното активирање и брзото овладување на техничко-технолошкиот процес на новите покрупни индустриски и други стопански погони пуштени во оваа година и оние што се предвидуваат да се активираат во 1973 година.

За поделството посебно значење ќе има и порационалното искористување на веќе изградените системи за наводнување, како и оние што ќе се активираат во 1973 година. Од тоа во голема мера ќе зависат и крајните резултати во развојот.

За оваа цел организациите на здружениот труд, покрај другото, треба да ја преиспитаат положбата со кадрите и порешително да се ангажираат за подобрување и усогласување на структурата на кадрите со потребите на својот развојот.

3. За смалување на миграциите од село во град надвор од економските можности за запослување позасилено ќе се спроведуваат мерките за интензивирање на земјоделското производство, за подобрување на условите за живот и за поголемо економско ангажирање на ридско-планинските подрачја.

4. Ќе се донесе закон со кој ќе се регулира статусот на работниците и условите за работа по основ на „СИЦ“.

5. Ќе продолжи политиката на стручно оспособување на работниците првенствено за структурите кои се дефицитарни и кои овозможуваат побрзо запослување.

Инвестициона политика

1. Со инвестиционата политика во 1973 година ќе се врши насочување на расположивите средства кон јакнење на стопанските инвестиции со цел да започне процесот на побрзо решавање на структурните проблеми на развојот и да се одржи континуитетот во политиката на модернизација и оптимализација на стопанството во согласност со задачите на Среднорочниот план, при што ќе се остварува и политиката на порамномерен развој.

Инвестициите по основ на нови кредити треба да обезбедат проширување на инвестиционата активност, првенствено во индустријата и тоа во електростопанството и другата енергетика, црната и обоената металургија, со што ќе се поддржат и зафатите за кои се очекува да се остваруваат со ангажирање и на странски кредити. Од другите гранки на индустријата треба да се третираат приоритетно зафатите во металопреработувачката и хемиската индустрија, неметалите, градежниот материјал, индустријата на хартија и индустриската преработка на земјоделски производи.

2. Со оглед на положбата со средствата од домашни извори, кои и натаму во голема мера ќе претставуваат лимитен фактор за подинамичен пораст на вложувањата во стопанството, ќе биде нужно:

Организациите на здружен труд да ангажираат релативно поголем дел од издвоените средства за потребите за инвестиции во основни фондови. За инвестиции во овие фондови се цени дека треба да се насочат најмалку околу 50% од вкупно расположивите средства за вложување во основни и обртни фондови.

Банките да се заложат за максимална редовна наплата на анuitетите што стасуваат во 1973 година и ненамирените од порано, за барање решенија за одлагање на дел од обврските на пасивните банкарски и други работи и за поголемо ангажирање на средства по основ на депозити над една година.

Заокружување на досега преземените аранжмани за користење на странски кредити и тоа со таков интензитет кој ќе обезбеди и нивно активно користење уште во текот на 1973 година.

3. Во рамките на утврдените задачи на развојната политика од 1971 до 1975 година и во рамките на своите надлежности, Републиката ќе врши соодветно општествено влијание врз остварувањето на предвидената структура.

Овластените банки, преку кои ќе се остварува приливот на средства од Фондот на федерацијата за кредитирање на стопанскиот развој на недоволно развиените републики и автономни покраини, дел од приливот на средства ќе го ангажираат за следниве намени:

Износ во милиони динари

— За изградба на електроизвори и преносна мрежа од 380 KW	150,0
— За инвестициони зафати од трудноинтензивен карактер	30,0
— За помагање развојот на недоволно развиените краишта во којрист на Републичкиот фонд	30,0

За учество во изградбата на комуналната инфраструктура и електрификација на селата и во 1973 година ќе бидат издвоени 10 милиони динари од средствата на Сојузниот фонд за кредитирање побрзиот развојот на недоволно развиените републики и покраини.

4. За реализација на задачите на развојната политика што ќе се остваруваат преку републичките фондови, од средствата на Републиката за инвестиции во стопанството ќе се издвојат средства за следниве намени:

Милиони динари

— за модернизација на патната мрежа	39,0
— за истражувачки работи во рударството	21,0
— за пошумување на голините	7,0
— за помагање развојот на недоволно развиените краишта	20,0
— за изградба на основната мрежа на системот за заштита од градобитност	3,5

— за финансирање на проектот на интегралната бонификација на реката Вардар	2,1
— за санациони кредити на стопанството	20,0
— за довршување на работите за заштита на земјиштето од пороите во мелиоративните системи	0,4

5. Определено насочување на инвестиционата активност ќе се остварува и со користењето на депозитните средства кај поштенската штедилница. Од отстапените ангажирани средства на Народната банка на Југославија по основ на прирастот на штедните влогови, дел ќе биде употребен за реализација на програмата за развој на ПТТ сообраќајот, за вложување во железничкиот сообраќај (набавка на вагони) и за кредитирање продажбата на опрема.

6. За остварување на инвестициите во областа на образованието, од средствата на Републиката ќе бидат обезбедени средства за учество и изградба во износ од 500 милиони динари.

7. За остварување на инвестициите во областа на културата за намени утврдени со среднорочниот план ќе бидат обезбедени 40 милиони динари.

8. На Републичкиот фонд за инвестиции во здравството од средствата на Републиката за нестопански инвестиции ќе му бидат обезбедени најмалку 6,0 милиони динари за учество во изградбата на амбулантно-поликлинички објекти и опремување.

9. Ќе се забрза реализацијата на самоуправната спогодба за кредитирање на индивидуалните земјоделски стопанства.

Согласно со постигнатата спогодба меѓу деловните банки, 5% од нето приливот на средствата од штедните влогови на граѓаните банките ќе насочат за кредитирање на инвестиционите вложувања во индивидуалните земјоделски стопанства. За оваа цел ќе бидат издвоени средства од 5,0 милиони динари и по основ на учество на Републиката.

За реализирање на програмата за развој на индивидуалното земјоделство и кооперацијата, земјоделските и други организации треба да се заложат за забрзано изготвување на свои програми и склучување на договори со кооперантите за нивно кредитирање. Истовремено и републичките и општинските стручни служби ќе се ангажираат во мобилизирањето на работните организации индивидуалните производители и ќе укажуваат потребна помош за правилно насочување на инвестирањето во индивидуалното стопанство.

10. Во 1973 година по потреба ќе се врши ослободување од обврската за полагање на депозит или промена на стапката на депозитот за одредени нестопански и непроизводни инвестиции (за инвестициите во образованието, културата и здравството кои се остваруваат во рамките на договорената програма со среднорочниот план, за изградба на магацински простор, за продажните и сместувачките капацитети за промет со земјоделско-прехранбени производи и за проширување на трговската мрежа на село).

Економски односи со странство

1. За остварувањето на очекуваните резултати на подрачјето на надворешно-трговската размена, а особено во извозот на стоки, Републиката ќе се залага за такви ставови и мерки кои ќе овозможат натамошен развој на размената.

Мерките на подрачјето на извозот да бидат насочени кон создавање на поповолни услови за поттикнување на извозот, поорганизирано настапување на одделни странски пазари, како и за успешно совладување на одделни неповолни услови при извозот на некои пазари.

Во овие рамки да се задржат мерките за стимулирање на извозот кои непосредно дејствуваат врз динарскиот доход на извозното стопанство (да-

ночни олеснувања, рефекции од транспортот и друго), а особено задржување и натамошно усовршување на функционирањето на фондовите за унапредување на производството и извозот на поважните земјоделски производи и тутунот. За кои треба да се обезбедуваат подеднакви услови за пласман на странските пазари, како и за внатрешниот пазар.

Со идната политика да се создаваат поповолни услови за редовна снабденост на производството кое е наменето за извоз и замена на увозот.

Во доменот на увозот, мерките би требало да бидат насочени кон сведување на увозот во реални рамки и постигнување на поусогласени односи во размената со странство.

Процесот на либерализацијата да се остварува во тесна врска со политиката на стопанскиот развој и во согласност со политиката на отстранување на разликите меѓу одделни гранки, групации и стопански подрачја.

За оној дел на сировини и репроматеријали кои и натаму остануваат под режимот на глобалната девизна квота, да се подобруваат условите за располагање со девизни средства.

Промените во царинската тарифа да се спроведуваат постепено, но поинтензивно на секторот на опремата, што е посебно важно за реализација на капитално-интензивните вложувања. За таа цел ќе се настои да продолжи спроведувањето и на политиката на царински контингенти во секторот на опремата.

Во врска со регулирањето на циркулацијата на девизите на девизниот пазар и конституирањето на меѓубанкарскиот девизен пазар, да се обезбеди непречена циркулација на девизните средства и покривање на легитимната девизна побарувачка на стопанството.

2. Ќе се преземат енергични мерки надворешно-трговската мрежа да стане поефикасна, подобро поврзана со производството и порационално разместена во странските земји.

Ќе се извршат соодветни измени во законските прописи со цел да се оневозможи нелојална меѓусебна конкуренција на домашните претпријатија на странските пазари, да се оневозможи приватизација на имотот на југословенските претпријатија или нивните филијали во странство, да се оневозможи спекулации со девизните средства во земјата и заради отстранување на други деформации и злоупотреби од оваа сфера.

3. За девизната квота од откупните девизни дознаки на работниците и иселениците, која ѝ припаѓа на СР Македонија, во почетокот на годината ќе се донесат критериуми за распределба, ќе се определат носители и ќе се утврдат приоритетите во намените за кои ќе се насочат овие средства.

* * *

Утврдените основи на општествено-економската политика со оваа резолуција претставуваат договорена основа од која треба да се раководеат Извршниот совет и неговите органи, општините, самоуправните интересни заедници, општествените фондови и организациите на здружен труд и нивните асоцијации во утврдувањето на своите развојни програми за 1973 година.

Врз порадикална промена во однесувањето, зголемена одговорност и максимална мобилизација на сите носители на активноста треба да се обезбеди реализација на утврдената општествено-економска политика, при што да се постигне зголемена ефикасност во стопанисувањето, штедењето, рентабилноста во работењето и конкурентната способност, како и јакнење на акумулативноста.

Сите носители на општествената и стопанската активност, организациите на здружен труд и нивните асоцијации, републичките органи и организации и општините должни се да ја усогласат и насочат својата работа кон извршување на заеднички договорените цели и задачи утврдени со оваа резолуција.

До крајот на месец јануари 1973 година Извршниот совет на Собранието и неговите органи, во соработка со Стопанската комора на Македонија ќе изготват програма за конкретно спроведување на задачите поставени со оваа резолуција. Со оваа програма поблиску ќе се определат носителите и роковите.

СОБРАНИЕ НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Број 03-3118
29 декември 1972 година
Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ,
Никола Минчев, с. р.

446.

Врз основа на член 50, став 2, 3 и 4 од Основниот закон за финансирање на општествено-политичките заедници („Службен лист на СФРЈ“ бр. 31/64, 28/66, 1/67, 10/68, 30/68, 56/69, 32/70 и 60/70), Собранието на Социјалистичка Република Македонија, на седницата на Републичкиот собор, одржана на 28 декември 1972 година, и на седницата на Соборот на општините, одржана на 23 декември 1972 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ПРИВРЕМЕНО ФИНАНСИРАЊЕ НА ПОТРЕБИТЕ НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ЗА КОИ СРЕДСТВАТА СЕ ОБЕЗБЕДУВААТ ОД РЕПУБЛИЧКИОТ БУЏЕТ ВО ПЕРИОДОТ ЈАНУАРИ-МАРТ 1973 ГОДИНА

1. Финансирањето на потребите на Социјалистичка Република Македонија, за кои средствата се обезбедуваат во републичкиот буџет во периодот јануари — март 1973 година. Ќе се врши привремено, сразмерно со користените средства од републичкиот буџет во истиот период на 1972 година, а најмногу до една четвртина од вкупните приходи распоредени со буџетот во таа година.

2. Приходите што ќе се остварат во периодот јануари — март 1973 година како и нивниот распоред извршен според точка 1 од оваа одлука, се составен дел на приходите и нивниот распоред во републичкиот буџет за 1973 година.

3. Одредбите на Законот за републичкиот буџет за 1972 година ќе се применуваат и во периодот јануари — март 1973 година, ако со посебен закон не е поинаку определено.

4. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“, а ќе се применува од 1 јануари 1973 година.

СОБРАНИЕ НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Број 03-3102
29 декември 1972 година
Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ,
Никола Минчев, с. р.

447

Врз основа на Амандманот XXXIV, точка 1, став 1 и точка 4 од Уставот на Социјалистичка Република Македонија, Собранието на Социјалистичка Република Македонија, на седницата на Републичкиот собор, одржана на 28 декември 1972 година и на седницата на Стопанскиот собор, одржана на 28 декември 1972 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ОБЛАСТУВАЊЕ НА РЕПУБЛИЧКИОТ СЕКРЕТАР ЗА ФИНАНСИИ, ВО ИМЕТО НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ДА СКЛУЧИ ДОГОВОР СО СОЦИЈАЛИСТИЧКА ФЕДЕРАТИВНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА ЗА ПРЕЗЕМАЊЕ НА ФИНАНСИСКИ ОБВРСКИ ОД СПОГОДБАТА ЗА ГАРАНЦИЈА БРОЈ 836 ЈУ

I

Се овластува републичкиот секретар за финансии, во името на Социјалистичка Република Македонија, да склучи договор со Социјалистичка Федеративна Република Југославија за преземање на финансиски обврски од Спогодбата за гаранција број 836 ЈУ склучена на 23 јуни 1972 година помеѓу Социјалистичка Федеративна Република Југославија и Меѓународната банка за обнова и развој а за делот на преносната мрежа од 380 кв. што се однесува на Социјалистичка Република Македонија.

II

Доколку Социјалистичка Федеративна Република Југославија намира некоја од финансиските обврски од Спогодбата број 836 ЈУ наместо Социјалистичка Република Македонија, таа може непосредно да ја наплати од сите извори на приходи како и од средствата на буџетот и фондовите на Социјалистичка Република Македонија по пат на акцептен налог.

III

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

СОБРАНИЕ НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Број 03-3104
29 декември 1972 година
Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ,
Никола Минчев, с. р.

448.

Врз основа на Амандманот XXXII, точка 1 од Уставот на СРМ, Собранието на Социјалистичка Република Македонија, на седницата на Републичкиот собор, одржана на 28 декември 1972 година, и на седницата на Стопанскиот собор, одржана на 28 декември 1972 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА УЧЕСТВО НА ФЕДЕРАЦИЈАТА ВО ФИНАНСИРАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО НА ИЗВОЗНИТЕ РАБОТИ

I

Се дава согласност за донесување на Законот за учество на федерацијата во финансирање на осигурувањето на извозните работи.

II

Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

СОБРАНИЕ НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Број 03-3101

29 декември 1972 година

Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ,
Никола Минчев, с.р.

449.

Врз основа на член 34 од Законот за судовите од општа надлежност („Сл. весник на СРМ“, бр. 42/65), Собранието на Социјалистичка Република Македонија, на седницата на Републичкиот собор, одржана на 28 декември 1972 година, и на седницата на Соборот на општините, одржана на 28 декември 1972 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ БРОЈОТ НА СУДИИТЕ НА ВРХОВНИОТ СУД НА МАКЕДОНИЈА

I

Бројот на судиите на Врховниот суд на Македонија, вклучувајќи го и претседателот на судот, се определува на 19.

II

Со влегувањето во сила на оваа одлука престанува да важи точ. I од Одлуката за утврдување бројот на судиите во Врховниот суд на НРМ, окружните и околиските стопански судови во НРМ („Службен весник на НРМ“, бр. 20/60).

III

Оваа одлука влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

СОБРАНИЕ НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Број 03-3106

29 декември 1972 година

Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ,
Никола Минчев, с.р.

450.

Врз основа на Амандманот XXXIV точка 1, став 1 и точка 4 на Уставот на Социјалистичка Република Македонија, Собранието на СРМ, на седницата на Републичкиот собор, одржана на 28 декември 1972 година, и на седницата на Социјално-здравствениот собор, одржана на 28 декември 1972 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ПЛАНОТ ЗА СОРАБОТКА ВО ОБЛАСТА НА ЗДРАВСТВОТО И МЕДИЦИНСКАТА НАУКА МЕЃУ СОЈУЗНИОТ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ТРУД И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА НА СФРЈ И МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ЗДРАВЈЕ НА НР УНГАРИЈА ЗА ГОДИНИТЕ 1971. 1972 И 1973 ПОТПИШАН НА 24 ФЕВРУАРИ 1972 ГОДИНА ВО БУДИМПЕШТА

I

Собранието на Социјалистичка Република Македонија дава согласност за ратификација на Планот за соработка во областа на здравството и медицинската наука меѓу Сојузниот секретаријат за

труд и социјалната политика на СФРЈ и Министерството за здравје на НР Унгариија за годините 1971, 1972 и 1973 потпишан на 24 февруари 1972 година во Будимпешта.

II

Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

СОБРАНИЕ НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Број 03-3101

29 декември 1972 година

Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ,
Никола Минчев, с.р.

451.

Врз основа на Амандманот XXXIV, точка 1, став 1 и точка 4 од Уставот на Социјалистичка Република Македонија, Собранието на Социјалистичка Република Македонија, на седницата на Републичкиот собор, одржана на 28 декември 1972 година, и на седницата на Стопанскиот собор, одржана на 28 декември 1972 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ШЕСТ СПОГОДБИ СКЛУЧЕНИ ВО РАМКИТЕ НА ЕВРОПСКАТА НАУЧНА И ТЕХНИЧКА СОРАБОТКА НА СОВЕТОТ НА ЕВРОПСКАТА ЗАЕДНИЦА (ЕЕЗ), ПОТПИШАНИ НА 23 НОЕМВРИ 1971 ГОДИНА ВО БРИСЕЛ

I

Собранието на Социјалистичка Република Македонија дава согласност за ратификација на шест спогодби склучени во рамките на европската научна и техничка соработка на Советот на европската заедница (ЕЕЗ), потпишани на 23 ноември 1971 година во Брисел.

II

Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

СОБРАНИЕ НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Број 03-3099

29 декември 1972 година

Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ,
Никола Минчев, с.р.

452.

Врз основа на член 100, став 4 од Законот за организацијата и подготовките на народната одбрана („Службен весник на СРМ“, бр. 6/72), Собранието на Социјалистичка Република Македонија, на одделните седници на Републичкиот собор и на Соборот на општините, одржани на 28 декември 1972 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ИМЕНУВАЊЕ НА ПОЛИТИЧКИ КОМЕСАР НА ГЛАВНИОТ ШТАБ ЗА НАРОДНА ОДБРАНА НА МАКЕДОНИЈА

I. За политички комесар на Главниот штаб за народна одбрана се именува КРСТЕ МАРКОВСКИ, претседател на Републичкиот собор на Собранието на Социјалистичка Република Македонија“.

II. Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

СОБРАНИЕ НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Број 03-3109
29 декември 1972 година
Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ,
Никола Минчев, с.р.

453.

Врз основа на член 144 и 145 од Деловникот на Собранието на СР Македонија, Собранието на СР Македонија, на седницата на Републичкиот собор, одржана на 28 декември 1972 година, на седницата на Просветно-културниот собор, одржана на 27 декември 1972 година, и на седницата на Стопанскиот собор, одржана на 28 декември 1972 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ОДЛУКАТА ЗА ИЗБОР НА ПРЕТСЕДАТЕЛ И ЧЛЕНОВИ НА ЗАЕДНИЧКАТА КОМИСИЈА НА РЕПУБЛИЧКИОТ, ПРОСВЕТНО-КУЛТУРНИОТ И СТОПАНСКИОТ СОБОР НА СОБРАНИЕТО НА СРМ ЗА ПРАШАЊА НА ВИСОКОТО ШКОЛСТВО ВО СР МАКЕДОНИЈА

I

Одлуката за избор на претседател и членови на Заедничката комисија на Републичкиот, Просветно-културниот и Стопанскиот собор на Собранието на СР Македонија за прашања на високото школство во СР Македонија („Службен весник на СРМ“ бр. 41/68) се менува така што:

I. Се разрешуваат членовите на Заедничката комисија:

1. д-р Јовче Пановски, поранешен пратеник на Социјално-здравствениот собор на Сојузната скупштина;
2. д-р Благој Попов, поранешен ректор на Универзитетот во Скопје;
3. Борис Брсаковски, поранешен претседател на Сојузот на студентите на Македонија; и
4. Трендафил Ивановски, поранешен студент на Правниот факултет во Скопје.

II. За членови на Заедничката комисија се избираат:

1. д-р Стеван Габер, ректор на Универзитетот „Кирил и Методиј“ — Скопје;
2. Љупчо Копровски, член на Извршниот совет на Собранието на СРМ;
3. Томе Дракулевски, член на Извршниот одбор на Републичката конференција на ССРМ;
4. Благоја Филиповски, претседател на Претседателството на Собранието на Сојузот на студентите на Македонија;
5. Драги Петровски, студент на Технолошко-металуршкиот факултет — Скопје;
6. Елена Гурковиќ, претседател на Републичката заедница на образованието; и
7. Пеце Пановски, професор на Педагошката академија „Климент Охридски“ — Скопје.

II

Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на СРМ“.

СОБРАНИЕ НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Број 03-3124
29 декември 1972 година
Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ,
Никола Минчев, с.р.

454.

Врз основа на Амандман XXXIV, точка 1, став 1 и точка 4 од Уставот на Социјалистичка Република Македонија, Собранието на Социјалистичка Република Македонија, на седницата на Републичкиот собор, одржана на 28 декември 1972 година, и на седницата на Просветно-културниот собор, одржана на 27 декември 1972 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ПРЕДЛОГОТ НА ПРОГРАМА ЗА ПРОСВЕТНА И КУЛТУРНА СОРАБОТКА МЕЃУ СФРЈ И ОБЕДИНЕТОТО КРАЛСТВО НА ВЕЛИКА БРИТАНИЈА И СЕВЕРНА ИРСКА ЗА 1972 И 1973 ГОДИНА, ПОТПИШАНА НА 18 ФЕВРУАРИ 1972 ГОДИНА ВО БЕЛГРАД

I

Се дава согласност за ратификација на Предлогот на програма за просветна и културна соработка меѓу СФРЈ и Обединетото Кралство на Велика Британија и Северна Ирска за 1972 и 1973 година, потпишана на 18 февруари 1972 година во Белград.

II

Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

СОБРАНИЕ НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Број 03-3126
29 декември 1972 година
Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ,
Никола Минчев, с.р.

455.

Врз основа на Амандманот XXXIV, точка 1, став 1 и точка 4 од Уставот на Социјалистичка Република Македонија, Собранието на Социјалистичка Република Македонија, на седницата на Републичкиот собор, одржана на 28 декември 1972 година, и на седницата на Стопанскиот собор, одржана на 28 декември 1972 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА СПОГОДБАТА ЗА ИСПОРАКА ОД СФРЈ НА СССР НА ДЕЛОВИ ЗА ПРВО ВГРАДУВАЊЕ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ПАТНИЧКИ АВТОМОБИЛИ ВО ВОЛШКАТА ФАБРИКА НА АВТОМОБИЛИ, РЕЗЕРВНИ ДЕЛОВИ ЗА НИВ, МЕТАЛОПРЕРАБОТУВАЧКА ОПРЕМА И МАТЕРИЈАЛ ВО ПЕРИОДОТ ОД 1969—1975 ГОДИНА, ПОТПИШАНА НА 27 ФЕВРУАРИ 1969 ГОДИНА ВО МОСКВА

I

Собранието на Социјалистичка Република Македонија дава согласност за ратификација на Спогодбата за испорака од СФРЈ на СССР на делови за прво вградување за производство на патнички автомобили во Волшката фабрика на автомобили, резервни делови за нив, металопреработувачка опрема и материјал во периодот од 1969-1975 година, потпишана на 27 февруари 1969 година во Москва.

II

Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

СОБРАНИЕ НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Број 03-3100
29 декември 1972 година
Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ,
Никола Минчев, с.р.

456.

Врз основа на Амандман XXXIV, точка 1, став 1 и точка 4 од Уставот на Социјалистичка Република Македонија, Собранието на Социјалистичка Република Македонија, на седницата на Републичкиот собор, одржана на 28 декември 1972 година и на седницата на Просветно-културниот собор, одржана на 27 декември 1972 година, донесе

ОДЛУКА

ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ ЗА РАТИФИКАЦИЈА
НА ПРЕДЛОГОТ НА ПРОГРАМА ЗА КУЛТУРНА
СОРАБОТКА И ЗА РАЗМЕНА МЕЃУ СФРЈ И
ФРАНЦИЈА ЗА 1972 И 1973 ГОДИНА, ПОТПИШАН
НА 16 МАРТ 1972 ГОДИНА ВО БЕЛГРАД

I

Се дава согласност за ратификација на Предлогот на Програма за културна соработка и за размена меѓу СФРЈ и Франција за 1972 и 1973 година, потпишан на 16 март 1972 година во Белград.

II

Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

СОБРАНИЕ НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Број 03-3127
29 декември 1972 година
Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ,
Никола Минчев, с.р.

457.

Уставниот суд на Македонија, оценувајќи ја уставноста на одлуката на работниците на Самостојната организација на здружениот труд — Геолошката дејност на Геолошкиот завод во Скопје за организирање во основна организација на здружениот труд со својство на правно лице, по одржаната јавна расправа на 7 декември 1972 година, донесе

ОДЛУКА

1. За организирање на дел од работна организација во основна организација на здружениот труд може полноважно да се одлучува само со мнозинство на гласови од вкупниот број работници што работат во тој дел од работната организација.

2. Се утврдува дека одлуката донесена на собирите на работниците на Самостојната организација на здружениот труд — Геолошка дејност на Геолошкиот завод во Скопје, одржани на 12 мај, 5 јуни и 10 октомври 1972 година за организирање на овој дел од Заводот во Основна организација

на здружениот труд — Научно-истражувачки институт за геологија со својство на правно лице, не е во согласност со ставот 2 на точка 2 од Амандманот XVIII на Уставот на Социјалистичка Република Македонија и не може да произведува правно дејство.

3. Оваа одлука ќе се објави во „Службен весник на СРМ“ и во Геолошкиот завод во Скопје на начинот на кој според статутот се објавуваат општите акти.

4. Генералниот директор на Геолошкиот завод во Скопје, на основа одлуката на Советот на Заводот од 27 јуни 1972 година, му поднесе на Уставниот суд на Македонија предлог за оценување уставноста на одлуката на работниците на Самостојната организација на здружениот труд — Геолошка дејност донесена на собирот одржан на 12 мај 1972 година под број 06-2408/1, со која овој дел од Заводот го организираат во основна организација на здружениот труд со својство на правно лице и со посебна жиро сметка. Според наводите во предлогот, оваа одлука е противуставна затоа што не е донесена со мнозинство на гласови од вкупниот број работници што работат во овој дел од Заводот и што со организирањето на овој дел од Заводот во основна организација на здружениот труд се повредуваат интересите и правата на Заводот како целина, како и правата на работниците во другите делови на Заводот.

Во одговорот на наводите содржани во предлогот, како и на јавната расправа, претставниците на Самостојната организација на здружениот труд — Геолошка дејност застапуваат мислење дека одлуката на работниците за организирање на овој дел на Заводот во основна организација на здружениот труд со својство на правно лице е полноважна затоа што е донесена во согласност со член 38 од Статутот на Заводот, според кој собирот на работните луѓе може полноважно да одлучува ако на собирот присуствуваат две третини од членовите на организацијата на здружениот труд и ако за одлуката гласало мнозинството од присутните членови. Тие исто така сметаат дека со организирањето на овој дел на Заводот во основна организација на здружениот труд со својство на правно лице не се повредуваат правата на работниците во другите делови од Заводот, ниту интересите и правата на Заводот како целина, а дека ќе се создадат услови за остварениот доход самостојно и непосредно да одлучуваат работниците во одделните организации на здружениот труд што го создаваат доходот.

Во претходната постапка и на јавната расправа Уставниот суд утврди дека во Геолошкиот завод во Скопје според статутот постојат шест самостојни организации на здружениот труд без својство на правно лице и посебна жиро-сметка и дека ваков статус има и самостојната организација на здружениот труд — Геолошка дејност. Судот исто така утврди дека работниците на оваа организација на здружениот труд на собирот одржан на 12 мај 1972 година донеле одлука за организирање на овој дел од Заводот во Основна организација на здружениот труд — Научно-истражувачки институт за геологија со својство на правно лице и посебна жиро-сметка и дека за оваа одлука од вкупно 125 работници што во тоа време работеле во овој дел од Заводот се изјасниле само 44 работници. Полноважноста на оваа одлука била оспорена од Советот на Заводот поради тоа што не била донесена со мнозинство на гласови од вкупниот број работници во тој дел на Заводот. Поради ова работниците од овој дел на Заводот на собирите одржани на 5 јуни и на 10 октомври 1972 година повторно одлучувале за организирање во основна организација на здружениот труд. На собирот од 5 јуни од вкупно 136 работници за организирање во основна организација на здружениот труд гласале 53 работници, а на собирот од 10 октомври од вкупно 139 работници, за организирање во основна организација на здружениот труд гласале 69 работници. На основа

на ова Судот утврди дека ниту на еден од овие собири за организирањето на делот од Заводот во основна организација на здружениот труд со својство на правно лице не се изјаснило мнозинството од вкупниот број на работниците што во тоа време работеле во тој дел од Заводот.

Во ставот 2 на точка 2 од Амандманот XVIII на Уставот на СР Македонија е определено дека работниците во секој дел од работната организација што претставува работна целина во која резултатот од нивниот заеднички труд може да се потврди како вредност на пазарот или во работната организација и кој врз таа основа може самостојно да се изрази, имаат право таквиот дел да го организираат како основна организација на здружениот труд.

Со оглед на тоа што основната организација на здружениот труд претставува основен облик на здружениот труд во кој работниците на основа на својот труд одлучуваат за уредувањето на меѓусебните односи во работата, за управувањето со работите и средствата на општествената репродукција, за доходот и другите прашања на својата општествено-економска положба, Уставниот суд смета дека за организирањето на основна организација на здружениот труд треба непосредно и рамноправно да одлучуваат работниците од делот на работната организација што се организира во основна организација на здружениот труд. Заради тоа што со одлуката за организирање основна организација на здружениот труд работниците одлучуваат за прашање од основно значење за нивната општествено-економска положба, според становиштето на Судот, полноважна одлука за организирање на дел од работната организација во основна организација на здружениот труд може да биде само одлука што

е израз на волјата на мнозинството од вкупниот број работници што работат во тој дел од работната организација. Не може да се смета дека ја изразува волјата на работниците за организирање во основна организација на здружениот труд одлука што е донесена со мнозинство од присутните работници на собирот, ако тоа мнозинство истовремено не претставува и мнозинство од вкупниот број на работниците во тој дел од работната организација. Судот смета дека при одлучувањето за организирање на основна организација на здружениот труд не можат да се применуваат одредбите од статутот на работната организација што се однесуваат на одлучувањето за други прашања од страна на собирот на работните луѓе, доколку со нив не е предвидено одлуките и за тие прашања да се донесуваат со апсолутно мнозинство.

Со оглед на изнесеното Судот утврди дека одлуката за организирањето на Самостојната организација на здружениот труд — Геолошка дејност во основна организација на здружениот труд со својство на правно лице не е полноважно донесена, поради што одлучи како во точката 2 од оваа одлука. Донесувајќи ја оваа одлука, Судот не се впушти во оценката дали овој дел од Геолошкиот завод ги исполнува условите утврдени во ставовите 2 и 4 на точката 2 од Амандманот XVIII на Уставот на СР Македонија за организирање во основна организација на здружениот труд.

У. бр. 45/72

7 декември 1972 година

Скопје

Претседател
на Уставниот суд на Македонија,
Перо Корбар, с. р.

ОПШТИ АКТИ НА САМОУПРАВНИТЕ ИНТЕРЕСНИ ЗАЕДНИЦИ

ЗАЕДНИЦА НА ПЕНЗИСКОТО И ИНВАЛИДСКОТО ОСИГУРУВАЊЕ НА МАКЕДОНИЈА

137.

Врз основа на член 97 и 208в од Основниот закон за пензиското осигурување („Службен лист на СФРЈ“ бр. 51/64, 56/65, 14/66, 1/67, 18/67, 31/67, 54/67, 11/68, 32/68, 55/68, 11/69, 47/70, 15/71, 16/71 и 60/71), Собранието на Заедницата на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија, на седницата одржана на 26 декември 1972 година, донесе

ОДЛУКА

ЗА УСОГЛАСУВАЊЕ НА ПЕНЗИИТЕ, ИНВАЛИДНИНТЕ И ДОДАТОКОТ ЗА ПОМОШ И НЕГА СО ДВИЖЕЊЕТО НА ПРОСЕЧНИТЕ ТРОШОЦИ НА ЖИВОТОТ ВО 1972 ГОДИНА

I

Заради усогласување со движењето на просечните трошоци на животот во 1972 година старосните, инвалидските и семејните пензии, без заштитниот додаток, чиј износ не е поголем од 1.000 динари се зголемуваат за 16% и 35 динари во фиксен износ. а сите останати пензии за 16%.

На зголемувањето од претходниот став подлежат сите пензии определени од пензиска основа во која не е влезен целосно или делумно личниот доход остварен во 1972 година.

Од усогласувањето на пензиите по оваа одлука се исклучуваат пензиите на воените осигуреници и пензиите на борците од Народноослободителната војна од пред 9 септември 1943 година, на кои пен-

зијата им е определена од утврдена минимална односно гарантирана пензиска основа.

II

При определувањето на зголемувањето на семејните пензии според оваа одлука повеќе корисници на пензија по една основа, односно по едно решение ќе се сметаат како еден корисник.

III

Најнискиот износ на пензиите на корисниците на пензија без право на заштитен додаток, усогласени според оваа одлука, како и на пензиите што ќе се остваруваат натаму, не може да биде помал, и тоа:

- 1) на пензиите на осигурениците кои вршат самостојна дејност 320 динари;
- 2) на сите останати пензии 380 динари.

IV

Инвалиднините добиени врз основа на телесно оштетување како последица од несреќа на работа или професионална болест и додатокот за помош и нега остварени по основа на инвалидското осигурување до 31 декември 1972 година се зголемуваат за 19,5%.

Износите на инвалиднините и додатокот за помош и нега што ќе се остваруваат од 1 јануари 1973 година натаму не може да бидат помали од износот на тие примања определен со примена на одредбите од претходниот став.

V

Како основица за определување износот на зголемувањето на пензиите по оваа одлука служи износот на пензијата од месец декември 1972 година, не земајќи го предвид зголемувањето на пензијата извршено по Одлуката за вонредно усогласување

на пензиите заради зголемување цените на некои прехранбени артикли во 1972 година („Службен весник на СРМ“ бр. 34/72) и исправката на Одлуката („Службен весник на СРМ“ бр. 42/72).

Како основица за определување износот на зголемувањето на инвалидните и додатокот за помош и нега по оваа одлука служи износот на инвалидната и додатокот за помош и нега од месец декември 1972 година.

VI

На пензиите зголемени според одредбите на оваа одлука се додава износот на заштитниот додаток определен според Одлуката за граничниот износ на најниското пензиско примање, за износот на заштитниот додаток и другите услови за обезбедување, користење и губење право на тој додаток.

VII

Усогласувањето на пензиите, инвалидните и додатокот за помош и нега според одредбите на оваа одлука ќе се изврши, и тоа:

1) на пензиските примања за кои решение е донесено до влегувањето во сила на оваа одлука — од Стручната служба на Заедницата на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија по службена должност, без донесување на писмено решение;

2) на пензиските примања за кои решение ќе се донесе по влегувањето во сила на оваа одлука — од надлежните стручни служби на Заедниците на здравственото осигурување на работниците при донесувањето на решението за правото на пензиското примање.

VIII

Зголемувањето на пензиите, инвалидните и додатокот за помош и нега по оваа одлука следува од 1 јануари 1973 година.

IX

Потребни појасненија за примена на одредбите на оваа одлука ќе дава Стручната служба на Заедницата на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија.

X

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден по објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

СОБРАНИЕ НА ЗАЕДНИЦАТА НА ПЕНЗИСКОТО И ИНВАЛИДСКОТО ОСИГУРУВАЊЕ НА МАКЕДОНИЈА

Бр. 01-4011/1
26 декември 1972 година
Скопје

Претседател,
Мара Минанова, с. р.

138.

Врз основа на член 37 и 94 од Основниот закон за пензиското осигурување („Службен лист на СФРЈ“ бр. 51/64, 56/65, 14/66, 1/67, 18/67, 31/67, 54/67, 11/68, 32/68, 55/68, 11/69, 47/70, 15/71, 16/71 и 60/71), Собранието на Заедницата на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија, на седницата одржана на 26 декември 1972 година, донесе

ОДЛУКА

**ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА
ОДЛУКАТА ЗА ГРАНИЧНИОТ ИЗНОС
НА НАЈНИСКОТО ПЕНЗИСКО ПРИ-
МАЊЕ, ЗА ИЗНОСОТ НА ЗАШТИТ-
НИОТ ДОДАТОК И ДРУГИТЕ УСЛОВИ
ЗА ОБЕЗБЕДУВАЊЕ, КОРИСТЕЊЕ И
ГУБЕЊЕ ПРАВО НА ТОЈ ДОДАТОК**

I

Во точката II од Одлуката за граничниот износ на најниското пензиско примање, за износот на заштитниот додаток и другите услови за обезбеду-

вање, користење и губење право на тој додаток („Службен весник на СРМ“ бр. 8/71, 13/71, 27/71 и 39/71) зборовите „600 динари“ се заменуваат со зборовите „730 динари“.

II

Во точката IV од истата одлука се вршат следни измени:

— во ставот 1 под а) зборовите „250 динари“ се заменуваат со зборовите „300 динари“;
— во ставот 1 под б) зборовите „90 динари“ се заменуваат со зборовите „110 динари“; и
— во ставот 1 под в) зборовите „100 динари“ се заменуваат со зборовите „120 динари“.

III

Определувањето на новиот износ на заштитниот додаток според граничниот износ на најниското пензиско примање утврден со точката I од оваа одлука на корисниците на тој додаток што ќе бидат затечени како такви на 1 јануари 1973 година ќе се изврши од Стручната служба на Заедницата на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија по службена должност, без донесување на писмени решенија.

IV

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден по објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“, а ќе се применува од 1 јануари 1973 година.

СОБРАНИЕ НА ЗАЕДНИЦАТА НА ПЕНЗИСКОТО И ИНВАЛИДСКОТО ОСИГУРУВАЊЕ НА МАКЕДОНИЈА

Бр. 01-4012/1
26 декември 1972 година
Скопје

Претседател,
Мара Минанова, с. р.

139.

Врз основа на членот 31 став 1 и 2 и членот 208в од Основниот закон за пензиското осигурување („Службен лист на СФРЈ“ бр. 51/64, 56/65, 14/66, 1/67, 18/67, 31/67, 54/67, 11/68, 32/68, 55/68, 11/69, 47/70, 15/71, 16/71 и 60/71), Собранието на Заедницата на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија, на седницата одржана на 26 декември 1972 година, донесе

ОДЛУКА

**ЗА ИЗМЕНА НА ОДЛУКАТА ЗА ОПРЕ-
ДЕЛУВАЊЕ НА НАЈВИСОКИОТ ИЗНОС
НА ПЕНЗИСКАТА ОСНОВА ОДНОСНО НА
ЛИЧНИОТ ДОХОД ОД КОЈ МОЖЕ ДА СЕ
ОПРЕДЕЛИ ПЕНЗИЈА**

I

Во точката I од Одлуката за определување на највисокиот износ на пензиската основа односно на личниот доход од кој може да се определи пензија („Службен весник на СРМ“ бр. 37/69, 31/70 и 39/71) зборовите „4.000 динари“ се заменуваат со зборовите „4.650 динари“.

II

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден по објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“, а ќе се применува за определување на пензиите што ќе се остваруваат со важност од 1 јануари 1973 година натаму.

СОБРАНИЕ НА ЗАЕДНИЦАТА НА ПЕНЗИСКОТО И ИНВАЛИДСКОТО ОСИГУРУВАЊЕ НА МАКЕДОНИЈА

Бр. 01-4013/1
26 декември 1972 година
Скопје

Претседател,
Мара Минанова, с. р.

140.

Врз основа на член 2086 став 2 од Основниот закон за пензиското осигурување („Службен лист на СФРЈ“ број 51/64, 56/65, 14/66, 1/67, 18/67, 31/67, 54/67, 17/68, 32/68, 55/68, 11/69, 47/70, 60/70, 15/71, 16/71 и 60/71) член 22 од Основниот закон за организација и финансирање на социјалното осигурување („Службен лист на СФРЈ“ бр. 24/65, 57/65, 29/66, 52/66, 12/67, 54/67 и 15/71), а во согласност со членот 6 став 1 точка 47 и член 7 и 8 од Уставниот закон за спроведување на Уставните амандмани од XV до XXXIX на Уставот на Социјалистичка Република Македонија („Службен весник на СРМ“ бр. 40/71), Собранието на Заедницата на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија, на седницата одржана на 26 декември 1972 година, донесе

**ОДЛУКА
ЗА ВРЕМЕНО ФИНАНСИРАЊЕ НА ФОНДОТ
НА ПЕНЗИСКОТО И ИНВАЛИДСКОТО
ОСИГУРУВАЊЕ ВО ПРВОТО ТРИ-
МЕСЕЧЈЕ ОД 1973 ГОДИНА**

I

Финансирањето на Фондот на пензиското и инвалидското осигурување за првото тримесечје од 1973 година, ќе се врши сразмерно на просечните месечни приходи и расходи на Фондот на пензиското и инвалидското осигурување за 1972 година, зголемени за 20%.

II

Приходите што ќе се остварат и расходите што ќе се извршат во текот на временото финансирање во првото тримесечје на 1973 година, чинат составен дел на Финансискиот план на Фондот на пензиското и инвалидското осигурување за 1973 година.

III

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден по објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“, а ќе се применува од 1 јануари 1973 година.

**СОБРАНИЕ НА ЗАЕДНИЦАТА
НА ПЕНЗИСКОТО И ИНВАЛИДСКОТО
ОСИГУРУВАЊЕ НА МАКЕДОНИЈА**

Бр. 01-4014/1

26 декември 1972 година

Скопје

Претседател,
Мара Минанова, с. р.

141.

Врз основа на член 2086 став 2 од Основниот закон за пензиското осигурување („Службен лист на СФРЈ“ број 51/64, 56/65, 14/66, 1/67, 18/67, 31/67, 54/67, 17/68, 32/68, 55/68, 11/69, 47/70, 60/70, 15/71, 16/71 и 60/71) член 22 од Основниот закон за организација и финансирање на социјалното осигурување („Службен лист на СФРЈ“ бр. 24/65, 57/65, 29/66, 52/66, 12/67, 54/67 и 15/71), а во согласност со членот 6 став 1 точка 47 и член 7 и 8 од Уставниот закон за спроведување на Уставните амандмани од XV до XXXIX на Уставот на Социјалистичка Република Македонија („Службен весник на СРМ“ бр. 40/71), Собранието на Заедницата на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија, на седницата одржана на 26 декември 1972 година, донесе

**ОДЛУКА
ЗА ПРОДОЛЖУВАЊЕ ВАЖНОСТА НА
ОДЛУКАТА ЗА СТАПКАТА НА ОС-
НОВНИОТ ПРИДОНЕС ЗА ИНВАЛИД-
СКО И ПЕНЗИСКО ОСИГУРУВАЊЕ
ЗА 1973 ГОДИНА**

I

Се продолжува важноста на Одлуката за стапката на основниот придонес бр. 01-3068/1 од 9 декември 1970 година и за 1973 година.

II

Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“, а ќе се применува од 1 јануари 1973 година.

**СОБРАНИЕ НА ЗАЕДНИЦАТА
НА ПЕНЗИСКОТО И ИНВАЛИДСКОТО
ОСИГУРУВАЊЕ НА МАКЕДОНИЈА**

Бр. 01-4015/1

26 декември 1972 година

Скопје

Претседател,
Мара Минанова, с. р.

142.

Врз основа на член 2086 став 2 од Основниот закон за пензиското осигурување („Службен лист на СФРЈ“ број 51/64, 56/65, 14/66, 1/67, 18/67, 31/67, 54/67, 17/68, 32/68, 55/68, 11/69, 47/70, 60/70, 15/71, 16/71 и 60/71) член 22 од Основниот закон за организација и финансирање на социјалното осигурување („Службен лист на СФРЈ“ бр. 24/65, 57/65, 29/66, 52/66, 12/67, 54/67 и 15/71), а во согласност со членот 6 став 1 точка 47 и член 7 и 8 од Уставниот закон за спроведување на Уставните амандмани од XV до XXXIX на Уставот на Социјалистичка Република Македонија („Службен весник на СРМ“ бр. 40/71), Собранието на Заедницата на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија, на седницата одржана на 26 декември 1972 година, донесе

**ОДЛУКА
ЗА ПРОДОЛЖУВАЊЕ ВАЖНОСТА НА
ОДЛУКАТА ЗА СТАПКИТЕ НА ДО-
ДАТНИОТ ПРИДОНЕС ЗА ИНВАЛИД-
СКО И ПЕНЗИСКО ОСИГУРУВАЊЕ
ЗА ПОКРИВАЊЕ НА ТРОШОЦИТЕ
НА ИНВАЛИДСКОТО ОСИГУРУВАЊЕ
ШТО ГО НАДМИНУВААТ ОПРЕДЕЛЕ-
НИОТ ПРОСЕК НА ТРОШОЦИТЕ НА
ТОА ОСИГУРУВАЊЕ ЗА 1973 ГОДИНА**

I

Се продолжува важноста на Одлуката за стапките на додатниот придонес за инвалидско и пензиско осигурување за покривање на трошоците на инвалидското осигурување што го надминуваат определениот просек на трошоците на тоа осигурување за 1972 година бр. 01-3069/1 од 9 декември 1970 година и за 1973 година.

II

Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“, а ќе се применува од 1 јануари 1973 година.

**СОБРАНИЕ НА ЗАЕДНИЦАТА
НА ПЕНЗИСКОТО И ИНВАЛИДСКОТО
ОСИГУРУВАЊЕ НА МАКЕДОНИЈА**

Бр. 01-4016/1

26 декември 1972 година

Скопје

Претседател,
Мара Минанова, с. р.

143.

Врз основа на член 2086 став 2 од Основниот закон за пензиското осигурување („Службен лист на СФРЈ“ број 51/64, 56/65, 14/66, 1/67, 18/67, 31/67, 54/67, 17/68, 32/68, 55/68, 11/69, 47/70, 60/70, 15/71, 16/71 и 60/71) член 22 од Основниот закон за организација и финансирање на социјалното осигурување („Службен лист на СФРЈ“ бр. 24/65, 57/65, 29/66, 52/66, 12/67, 54/67 и 15/71), а во согласност со членот 6 став 1 точка 47 и член 7 и 8 од Уставниот закон

за спроведување на Уставните амандмани од XV до XXXIX на Уставот на Социјалистичка Република Македонија („Службен весник на СРМ“ бр. 40/71), Собранието на Заедницата на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија, на седницата одржана на 26 декември 1972 година, донесе

ОДЛУКА

ЗА ПРОДОЛЖУВАЊЕ ВАЖНОСТА НА ОДЛУКАТА ЗА СТАПКИТЕ НА ДОДАТНИОТ ПРИДОНЕС ЗА ПОКРИВАЊЕ НА ЗГОЛЕМЕНИТЕ ОБВРСКИ НА ИНВАЛИДСКОТО И ПЕНЗИСКОТО ОСИГУРУВАЊЕ ШТО ПРОИЗЛЕГУВААТ ПОРАДИ СМЕТАЊЕТО НА СТАЖОТ НА ОСИГУРУВАЊЕТО СО ЗГОЛЕМЕНО ТРАЕЊЕ И СМАЛУВАЊЕТО НА СТАРОСНАТА ГРАНИЦА ЗА 1973 ГОДИНА

I

Се продолжува важноста на Одлуката за стапките на додатниот придонес за покривање на зголемените обврски на инвалидското и пензиското осигурување што произлегуваат поради сметањето на стажот на осигурувањето со зголемено траење и смалувањето на старосната граница бр. 01-3070/1 од 9 декември 1970 година и за 1973 година.

II

Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“, а ќе се применува од 1 јануари 1973 година.

СОБРАНИЕ НА ЗАЕДНИЦАТА НА ПЕНЗИСКОТО И ИНВАЛИДСКОТО ОСИГУРУВАЊЕ НА МАКЕДОНИЈА

Бр. 01-4017/1

26 декември 1972 година

Скопје

Претседател,
Мара Минанова, с. р.

144.

Врз основа на член 208б став 2 од Основниот закон за пензиското осигурување („Службен лист на СФРЈ“ број 51/64, 56/65, 14/66, 1/67, 18/67, 31/67, 54/67, 17/68, 32/68, 55/68, 11/69, 47/70, 60/70, 15/71, 16/71 и 60/71) член 22 од Основниот закон за организација и финансирање на социјалното осигурување („Службен лист на СФРЈ“ бр. 24/65, 57/65, 29/66, 52/66, 12/67, 54/67 и 15/71), а во согласност со членот 6 став 1 точка 47 и член 7 и 8 од Уставниот закон за спроведување на Уставните амандмани од XV до XXXIX на Уставот на Социјалистичка Република Македонија („Службен весник на СРМ“ бр. 40/71), Собранието на Заедницата на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија, на седницата одржана на 26 декември 1972 година, донесе

ОДЛУКА

ЗА ПРОДОЛЖУВАЊЕ ВАЖНОСТА НА ОДЛУКАТА ЗА СТАПКИТЕ НА ДОДАТНИОТ ПРИДОНЕС ЗА ИНВАЛИДСКО И ПЕНЗИСКО ОСИГУРУВАЊЕ ЗА ПОКРИВАЊЕ НА ЗГОЛЕМЕНИТЕ ТРОШОЦИ НА ИНВАЛИДСКОТО ОСИГУРУВАЊЕ КОИ ПРОИЗЛЕГУВААТ ОД ПОГОЛЕМА ОПАСНОСТ ОД НЕСРЕКА НА РАБОТА ИЛИ ЗАБОЛУВАЊЕ ОД ПРОФЕСИОНАЛНА БОЛЕСТ ЗА 1973 ГОДИНА

I

Се продолжува важноста на Одлуката за стапките на додатниот придонес за пензиско осигурување за покривање на зголемените трошоци на инвалидското осигурување кои произ-

легуваат од поголема опасност од несреќа на работа или заболување од професионална болест бр. 01-3071/1 од 9 декември 1970 година и за 1973 година.

II

Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“, а ќе се применува од 1 јануари 1973 година.

СОБРАНИЕ НА ЗАЕДНИЦАТА НА ПЕНЗИСКОТО И ИНВАЛИДСКОТО ОСИГУРУВАЊЕ НА МАКЕДОНИЈА

Бр. 01-4018/1

26 декември 1972 година

Скопје

Претседател,
Мара Минанова, с. р.

145.

Врз основа на член 208б став 2 од Основниот закон за пензиското осигурување („Службен лист на СФРЈ“ број 51/64, 56/65, 14/66, 1/67, 18/67, 31/67, 54/67, 17/68, 32/68, 55/68, 11/69, 47/70, 60/70, 15/71, 16/71 и 60/71) член 22 од Основниот закон за организација и финансирање на социјалното осигурување („Службен лист на СФРЈ“ бр. 24/65, 57/65, 29/66, 52/66, 12/67, 54/67 и 15/71), а во согласност со членот 6 став 1 точка 47 и член 7 и 8 од Уставниот закон за спроведување на Уставните амандмани од XV до XXXIX на Уставот на Социјалистичка Република Македонија („Службен весник на СРМ“ бр. 40/71), Собранието на Заедницата на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија, на седницата одржана на 26 декември 1972 година, донесе

ОДЛУКА

ЗА ПРОДОЛЖУВАЊЕ ВАЖНОСТА НА ОДЛУКАТА ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ОДЛУКАТА ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ ГРАНКИ, ГРУПИ ОДНОСНО ПОДГРУПИ НА ДЕЛНОСТИ ВО КОИ МОЖЕ ДА СЕ ОПРЕДЕЛИ ДОДАТЕН ПРИДОНЕС ЗА ИНВАЛИДСКО И ПЕНЗИСКО ОСИГУРУВАЊЕ ЗА ПОКРИВАЊЕ НА ТРОШОЦИТЕ ЗА ИНВАЛИДСКОТО ОСИГУРУВАЊЕ И УТВРДУВАЊЕ НА КРИТЕРИУМИТЕ ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ ВИСОЧИНАТА НА ПРИДОНЕСОТ

I

Се продолжува важноста на Одлуката за измени и дополнување на Одлуката за определување гранки, групи односно подгрупи на дејности во кои може да се определи додатен придонес за инвалидско и пензиско осигурување за покривање на трошоците за инвалидското осигурување и утврдување на критериумите за определување височината на придонесот бр. 01-2906/1 од 9 декември 1970 година и за 1973 година.

II

Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“, а ќе се применува од 1 јануари 1973 година.

СОБРАНИЕ НА ЗАЕДНИЦАТА НА ПЕНЗИСКОТО И ИНВАЛИДСКОТО ОСИГУРУВАЊЕ НА МАКЕДОНИЈА

Бр. 01-4019/1

26 декември 1972 година

Скопје

Претседател,
Мара Минанова, с. р.

146.

Врз основа на член 208б став 2 од Основниот закон за пензиското осигурување („Службен лист на СФРЈ“ број 51/64, 56/65, 14/66, 1/67, 18/67, 31/67, 54/67, 17/68, 32/68, 55/68, 11/69, 47/70, 60/70, 15/71, 16/71 и 60/71) член 22 од Основниот закон за организација и финансирање на социјалното осигурување („Службен лист на СФРЈ“ бр. 24/65, 57/65, 29/66, 52/66, 12/67, 54/67 и 15/71), а во согласност со членот 6 став 1 точка 47 и член 7 и 8 од Уставниот закон за спроведување на Уставните амандмани од XV до XXXIX на Уставот на Социјалистичка Република Македонија („Службен весник на СРМ“ бр. 40/71), Собранието на Заедницата на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија, на седницата одржана на 26 декември 1972 година, донесе

ОДЛУКА

ЗА ПРОДОЛЖУВАЊЕ ВАЖНОСТА НА ОДЛУКАТА ЗА ПРИДОНЕСИТЕ ЗА ИНВАЛИДСКО И ПЕНЗИСКО ОСИГУРУВАЊЕ ВО ПОСТОЈАНИ ИЗНОСИ ЗА ОДДЕЛНИ КАТЕГОРИИ ЛИЦА ВО РАБОТЕН ОДНОС ОСИГУРЕНИ ПО ПРОПИСИТЕ НА ИНВАЛИДСКОТО И ПЕНЗИСКОТО ОСИГУРУВАЊЕ

I

Се продолжува важноста на Одлуката за придонесите за инвалидско и пензиско осигурување во постојани износи за одделни категории лица вон работен однос осигурени по прописите за инвалидското и пензиското осигурување број 01-3073/1 од 9 декември 1970 година и за 1973 година.

II

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден по објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“, а ќе се применува од 1 јануари 1973 година.

**СОБРАНИЕ НА ЗАЕДНИЦАТА
НА ПЕНЗИСКОТО И ИНВАЛИДСКОТО
ОСИГУРУВАЊЕ НА МАКЕДОНИЈА**

Бр. 01-4020/1
26 декември 1972 година
Скопје

Претседател,
Мара Минанова, с. р.

147.

Врз основа на член 208б став 2 од Основниот закон за пензиското осигурување („Службен лист на СФРЈ“ број 51/64, 56/65, 14/66, 1/67, 18/67, 31/67, 54/67, 17/68, 32/68, 55/68, 11/69, 47/70, 60/70, 15/71, 16/71 и 60/71) член 22 од Основниот закон за организација и финансирање на социјалното осигурување („Службен лист на СФРЈ“ бр. 24/65, 57/65, 29/66, 52/66, 12/67, 54/67 и 15/71), а во согласност со членот 6 став 1 точка 47 и член 7 и 8 од Уставниот закон за спроведување на Уставните амандмани од XV до XXXIX на Уставот на Социјалистичка Република Македонија („Службен весник на СРМ“ бр. 40/71), Собранието на Заедницата на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија, на седницата одржана на 26 декември 1972 година, донесе

ОДЛУКА

ЗА ПРОДОЛЖУВАЊЕ ВАЖНОСТА НА ОДЛУКАТА ЗА ПРИДОНЕСИТЕ ЗА ИНВАЛИДСКО И ПЕНЗИСКО ОСИГУРУВАЊЕ ВО ПОСТОЈАНИ ИЗНОСИ И ЗА ПОСТОЈАНИТЕ ОСНОВИЦИ ЗА ПРЕСМЕТУВАЊЕ НА ПРИДОНЕСИТЕ ЗА ОДДЕЛНИ КАТЕГОРИИ ОСИГУРЕНИЦИ

I

Се продолжува важноста на Одлуката за придонесите за инвалидско и пензиско осигурување во постојани износи и за постојаните основици за пресметување на придонесите за одделни категории осигуреници бр. 01-3074/1 од 9 декември 1970 година и за 1973 година.

II

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден по објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“, а ќе се применува од 1 јануари 1973 година.

**СОБРАНИЕ НА ЗАЕДНИЦАТА
НА ПЕНЗИСКОТО И ИНВАЛИДСКОТО
ОСИГУРУВАЊЕ НА МАКЕДОНИЈА**

Бр. 01-4021/1
26 декември 1972 година
Скопје

Претседател,
Мара Минанова, с. р.

148.

Врз основа на член 208б став 2 од Основниот закон за пензиското осигурување („Службен лист на СФРЈ“ број 51/64, 56/65, 14/66, 1/67, 18/67, 31/67, 54/67, 17/68, 32/68, 55/68, 11/69, 47/70, 60/70, 15/71, 16/71 и 60/71) член 22 од Основниот закон за организација и финансирање на социјалното осигурување („Службен лист на СФРЈ“ бр. 24/65, 57/65, 29/66, 52/66, 12/67, 54/67 и 15/71), а во согласност со членот 6 став 1 точка 47 и член 7 и 8 од Уставниот закон за спроведување на Уставните амандмани од XV до XXXIX на Уставот на Социјалистичка Република Македонија („Службен весник на СРМ“ бр. 40/71), Собранието на Заедницата на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија, на седницата одржана на 26 декември 1972 година, донесе

ОДЛУКА

ЗА ВРЕМЕНО ФИНАНСИРАЊЕ НА ФОНДОТ ЗА РЕШАВАЊЕ НА СТАНБЕНИТЕ ПОТРЕБИ НА КОРИСНИЦИТЕ НА СТАРОСНА, ИНВАЛИДСКА И СЕМЕЈНА ПЕНЗИЈА ЗА ПЕРИОД ЈАНУАРИ—МАРТ 1973 ГОДИНА

I

Финансирањето на Фондот за решавање на станбените потреби на корисниците на старосна, инвалидска и семејна пензија за периодот јануари—март 1973 година ќе се врши во височина од 1/4 од приходите и расходите на Фондот остварени по завршната сметка за 1972 година.

II

Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“, а ќе се применува од 1 јануари 1973 година.

**СОБРАНИЕ НА ЗАЕДНИЦАТА
НА ПЕНЗИСКОТО И ИНВАЛИДСКОТО
ОСИГУРУВАЊЕ НА МАКЕДОНИЈА**

Бр. 01-4022/1
26 декември 1972 година
Скопје

Претседател,
Мара Минанова, с. р.

149.

Врз основа на членот 76 од Законот за финансирање определени форми на општествена заштита на децата („Службен весник на СРМ“ бр. 3/68, 3/70, 32/70 и 5/72) и членот 18 од Статутот на Републичкиот фонд за додаток на деца („Службен весник на СРМ“ бр. 19/70), Управниот одбор на Републичкиот фонд за додаток на деца — Скопје, на седницата одржана на 27 декември 1972 година, донесе

ОДЛУКА

ЗА ВРЕМЕНО ФИНАНСИРАЊЕ НА РЕПУБЛИЧКИОТ ФОНД ЗА ДОДАТОК НА ДЕЦА — СКОПЈЕ ВО ПРВОТО ТРИМЕСЕЧЈЕ ОД 1973 ГОДИНА

I

Финансирањето на Републичкиот фонд за додаток на деца — Скопје до донесувањето на финансискиот план на Фондот за 1973 година, во првото тримесечје од 1973 година ќе се врши сразмерно на остварените месечни просечни приходи и извршените расходи на Републичкиот фонд за додаток на деца за 1972 година.

II

Приходите што ќе се остварат и расходите што ќе се извршат во текот на временото финансирање во првото тримесечје од 1973 година чинат составен дел на финансискиот план на Републичкиот фонд за додаток на деца — Скопје за 1973 година.

III

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден по објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

УПРАВЕН ОДБОР НА РЕПУБЛИЧКИОТ ФОНД ЗА ДОДАТОК НА ДЕЦА — СКОПЈЕ

Бр. 01-4056/1
27 декември 1972 година
Скопје

Претседател,
Галип Дема, с. р.

ЗАЕДНИЦА НА ЗДРАВСТВЕНОТО ОСИГУРУВАЊЕ НА РАБОТНИЦИТЕ — СКОПЈЕ

150.

Врз основа на член 101 од Законот за здравственото осигурување и задолжителните видови на здравствената заштита на населението („Службен весник на СРМ“ бр. 21/71), чл. 45 ст. 1 точ. 3 и чл. 171 од Статутот на Заедницата на здравственото осигурување на работниците — Скопје, Собранието на Заедницата на здравственото осигурување на работниците — Скопје, на седницата одржана на 27 декември 1972 година, донесе

ОДЛУКА

ЗА СТАПКИТЕ НА ПРИДОНЕСИТЕ НА ЗДРАВСТВЕНОТО ОСИГУРУВАЊЕ НА РАБОТНИЦИТЕ

Член 1

а) Стапката на придонесите за здравственото осигурување на работниците се утврдува на 7,4% и тоа:

— 3,2% за задолжителни видови на здравствената заштита;

— 4,2% за здравствена заштита што ја утврдува самостојно Заедницата.

б) Стапката на придонесот за здравственото осигурување за случај на несреќа на работа и заболување од професионални болести се утврдува на 0,5%.

Член 2

Оваа одлука ќе се применува од 1 јануари 1973 година, а ќе се објави во „Службен весник на СРМ“.

СОБРАНИЕ НА ЗАЕДНИЦАТА НА ЗДРАВСТВЕНОТО ОСИГУРУВАЊЕ НА РАБОТНИЦИТЕ — СКОПЈЕ

Бр. 02-34580
27 декември 1972 година
Скопје

Претседател,
Александар Стојановски, с. р.

СОДРЖИНА

Страна

429.	Уставен закон за изменување и дополнување на Уставниот закон за спроведување на Уставните амандмани од XV до XXXIX на Уставот на Социјалистичка Република Македонија — — —	985
430.	Закон за задолжително примање на правници — — —	987
431.	Закон за внатрешни работи — — —	989
432.	Закон за Народната банка на Македонија — — —	1004
433.	Закон за здравствена заштита на учесниците во Народноослободителната војна — — —	1008
434.	Закон за републичките даноци на граѓаните — — —	1038
435.	Закон за административните такси — — —	1009
436.	Закон за придонесот за користење на градско земјиште — — —	1017
437.	Закон за уредување на градежното земјиште — — —	1018
438.	Закон за комуналните такси — — —	1019
439.	Закон за посебниот данок на промет на производи и услуги — — —	1020
440.	Закон за изменување и дополнување на Законот за Републичкиот буџет за 1972 година — — —	1023
441.	Закон за изменување и дополнување на Законот за извршување на казните лишување од слобода, мерките за безбедност и воспитните мерки — — —	1024
442.	Закон за изменување на Законот за воведување на Републички придонес на средствата за заедничка потрошувачка — — —	1025
443.	Закон за изменување на Законот за данокот на средствата што се распределуваат од доходот на банките за 1972 година — — —	1026
444.	Закон за изменување и дополнување на Законот за утврдување стапките на задолжителниот заем за кредитирање побрзиот развој на стопански недоволно развиените републики и САП Косово — — —	1026
445.	Резолуција за основите на политиката на општествено-економскиот развој на СР Македонија во 1973 година — — —	1026
446.	Одлука за привремено финансирање на потребите на Социјалистичка Република Македонија, за кои средствата се обезбедуваат од Републичкиот буџет во периодот јануари—март 1973 година — — —	1038
447.	Одлука за овластување на републичкиот секретар за финансии, во името на Социјалистичка Република Македонија, да склучи договор со Социјалистичка Федеративна Република Југославија за преземање на финансиски обврски од Спогодбата за гаранција број 836 ЈУ — — —	1038
448.	Одлука за давање согласност за донесување на Законот за учество на Федерацијата во финансирање на осигурувањето на извозните работи — — —	1038

449. Одлука за определување бројот на судиите на Врховниот суд на Македонија 1039
450. Одлука за давање согласност за ратификација на Планот за соработка во областа на здравството и медицинската наука меѓу Сојузниот секретаријат за труд и социјална политика на СФРЈ и Министерството за здравје на НР Унгарија за годините 1971, 1972 и 1973, потпишан на 24 февруари 1972 година во Будимпешта — — — — — 1039
451. Одлука за давање согласност за ратификација на шест спогодба склучени во рамките на европската научно и техничка соработка на Советот на Европската заедница (ЕЕЗ), потпишани на 23 ноември 1971 година во Брисел — — — — — 1039
452. Одлука за именување на политички комесар на Главниот штаб за народна одбрана на Македонија — — — — — 1039
453. Одлука за изменување на Одлуката за избор на претседател и членови на Заедничката комисија на Републичкиот, Просветно-културниот и стопанскиот собор на Собранието на СРМ за прашања на високото образование во СР Македонија — — — — — 1040
454. Одлука за давање согласност за ратификација на Предлогот на Програма за просветна и културна соработка меѓу СФРЈ и Обединетото Кралство на Велика Британија и Северна Ирска за 1972 и 1973 година, потпишана на 18 февруари 1972 година во Белград — — — — — 1040
455. Одлука за давање согласност за ратификација на Спогдбата за испорака од СФРЈ на СССР на делови за прво вградување за производство на патнички автомобили во Волшката фабрика на автомобили, резервни делови за нив, металопереработувачка опрема и материјал за периодот од 1969—1975 година, потпишана на 27 февруари 1969 година во Москва — — — — — 1040
456. Одлука за давање согласност за ратификација на Предлогот на Програма за културна соработка и за размена меѓу СФРЈ и Франција за 1972 и 1973 година, потпишан на 16 март 1972 година во Белград — — — — — 1041
457. Одлука на Уставниот суд на Македонија, У. бр. 45/72 од 7 декември 1972 година 1041
- Општи акти на самоуправните интересни заедници**
137. Одлука за усогласување на пензиите, инвалидните и дотокот за помош и нега со движењето на просечните трошоци на животот во 1972 година — — — — — 1042
138. Одлука за измени и дополненија на Одлуката за граничниот износ на најниското пензиско примање, за износот на заштитниот додаток и другите услови за обезбедување користење и губење право на тој додаток — — — — — 1043
139. Одлука за измена на Одлуката за определување на највисокиот износ на пензиската основа односно на личниот доход од кој може да се определи пензија 1043
140. Одлука за времено финансирање на фондот на пензиското и инвалидското осигурување во првото тримесечје од 1973 година — — — — — 1044
141. Одлука за продолжување важноста на Одлуката за стапката на основниот придонес за инвалидско и пензиско осигурување за 1973 година — — — — — 1044
142. Одлука за продолжување важноста на Одлуката за стапките на додатниот придонес за инвалидско и пензиско осигурување за покривање на трошоците на инвалидското осигурување што го надминуваат определениот просек на трошоците на тоа осигурување за 1973 година — — — — — 1044
143. Одлука за продолжување важноста на Одлуката за стапките на додатниот придонес за покривање на зголемените обврски на инвалидското и пензиското осигурување што произлегуваат поради сметањето на стажот на осигурувањето со зголемено траење и смалувањето на старосната граница за 1973 година — — — — — 1045
144. Одлука за продолжување важноста на Одлуката за стапките на додатниот придонес за инвалидско и пензиско осигурување за покривање на зголемените трошоци на инвалидското осигурување кои произлегуваат од поголема опасност од несреќа на работа или заболување од професионална болест за 1973 година — — — — — 1045
145. Одлука за продолжување важноста на Одлуката за измени и дополнување на Одлуката за определување гранки, групи односно подгрупи на дејности во кои може да се определи додатен придонес за инвалидско и пензиско осигурување за покривање на трошоците за инвалидското осигурување и утврдување на критериумите за определување височината на придонесот — — — — — 1045
146. Одлука за продолжување важноста на Одлуката за придонесите за инвалидско и пензиско осигурување во постојани износи за одделни категории лица вон работен однос осигурени по прописите на инвалидското и пензиското осигурување 1046
147. Одлука за продолжување важноста на Одлуката за придонесите за инвалидско и пензиско осигурување во постојани износи и за постојаните основици за пресметување на придонесите за одделни категории осигуреници — — — — — 1046
148. Одлука за времено финансирање на фондот за решавање на станбените потреби на корисниците на старосна, инвалидска и семејна пензија за период јануари—март 1973 година — — — — — 1046
149. Одлука за времено финансирање на Републичкиот фонд за додаток на деца — Скопје за првото тримесечје од 1973 година — — — — — 1047
150. Одлука за стапките на придонесите на здравственото осигурување на работниците — — — — — 1047